

**KARABÜK ÜNİVERSİTESİ  
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ  
SOSYOLOJİ ANABİLİMDALI**

**SPORTİF FAALİYETLERDEKİ BAŞARISIZLIĞIN ÖRGÜTSEL  
NEDENLERİ ÜZERİNE SOSYOLOJİK BİR İNCELEME  
(KASTAMONU İLİ ÖRNEĞİ)**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**Hazırlayan  
EMRAH AVCI**

**Tez Danışmanı  
Doç. Dr. Adem SAĞIR**

**KARABÜK  
Şubat - 2016**

## TEZ ONAY FORMU

Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Emrah AVCI'ya ait "Sportif faaliyetlerdeki başarısızlığın örgütsel nedenleri üzerine sosyolojik bir inceleme (Kastamonu ili örneği)" adlı bu tez çalışması Tez Kurulumuz tarafından SOSYOLOJİ YÜKSEK LİSANS programı tezi olarak oybirliği / oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

**Akademik Unvanı**

**Adı ve Soyadı**

**İmzası**

**Tez Kurulu Başkanı ve Danışman** : Doç.Dr. Adem SAĞIR



**Üye**

: Yrd.Doç.Dr. Halide VELİOĞLU



**Üye**

: Yrd.Doç.Dr. Tolga ESKİ



**Tez Sınavı Tarihi: 10.02.2016**

## DOĞRULUK BEYANI

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum, bu çalışmayı, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yol ve yardıma başvurmaksızın yazdığımı, yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu ve bu eserleri her kullanımında alıntı yaparak yararlandığımı belirtir; bunu onurumla doğrularım.

Enstitü tarafından belli bir zamana bağlı olmaksızın, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara katlanacağımı bildiririm.

10/02/2016

Emrah AVCI



## ÖNSÖZ

*“Sportif Faaliyetlerdeki Başarısızlığın Örgütsel Nedenleri Üzerine Sosyolojik Bir İnceleme (Kastamonu İli Örneği)”* adlı yüksek lisans çalışmamı uzun fakat şevk ve heyecanlı bir süreç içinde tamamladım.

Spor, toplumların ve insanların yaşamının pek çok yanını ilgilendiren çok fonksiyonlu bir olgu olarak büyük bir sosyal öneme sahiptir. Bundan dolayı spor sosyolojisi, spor bilimlerinin önemli dallarından birdir.

Sporun ve sporun örgütsel yanının sosyolojik açıdan araştırılması, ülkemizde çok yenidir. Sporun sosyal boyutları teorik ya da uygulamalı olsun bu güne kadar ihmal edilmiştir.

Bu çalışmayla; Kastamonu ilindeki antrenörlerin, beden eğitimi öğretmenlerinin, spor yöneticilerinin ve spor bölümü öğrencilerinin anlayışlarını, işlerinin gereklerini ne kadar yerine getirdiklerini incelemeye gayret ettim.

Gerek ders aşamasında gerekse de tez aşamasında katkıları, yönlendirmeleri ve eleştirilerinden ötürü, başta Danışmanım Doç. Dr. Adem SAĞIR olmak üzere Karabük Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji ABD öğretim üyesi değerli hocalarıma teşekkür ederim.

Ayrıca tez için hazırladığımız anket sorularının uygulanması ve yorumlanmasında desteklerini esirgemeyen Kastamonu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Tolga ESKİ'ye, Yrd. Doç. Dr. Defne Öcal KAPLAN'a, Öğr.Gör. Binnur ÇELEBİ'ye, Okt. Mustafa KEREM'e, çalışmamın bu şekilde gelmesinde bana büyük yardımı dokunarak emeği geçen babam Yrd.Doç.Dr Muharrem AVCI'ya ve sabrından dolayı eşim Seray AVCI'ya çok teşekkür ederim.

Emrah AVCI

## İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ .....	ii
İÇİNDEKİLER .....	iii
KISALTMALAR.....	iv
TABLolar LİSTESİ.....	vi
GİRİŞ .....	1
BİRİNCİ BÖLÜM: SPOR VE TOPLUM.....	7
1.Spor'un Sosyolojik Temelleri .....	7
1.1. Spor Nedir? .....	7
1.2. Sporun Doğuşu.....	9
1.3. Sporun Kültürel Temelleri .....	11
1.4. Spor ve Medya ilişkisi.....	14
1.5. Spor ve Devlet ilişkisi .....	17
1.6. Sporun Endüstrileşmesi.....	17
1.7. Türkiye'de Sporun Sosyolojik Temelleri.....	20
İKİNCİ BÖLÜM : SPOR YÖNETİMİ VE ÖRGÜT KÜLTÜRÜ .....	24
2.1. Örgütler ve Toplum? .....	24
2.1.1. Örgüt Kültürünün Yararları.....	24
2.1.3. Dünyadaki Spor Örgütleri .....	25
2.3. Türkiye'de Sporun Örgütlenme Biçimleri .....	26
2.3.1. Gençlik ve Spor Bakanlığı .....	29
2.4. Türkiye'de Sporun Başarısı.....	35
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM : ARAŞTIRMA BULGULARININ DEĞERLENDİRİLMESİ .....	38
3.1. Araştırmanın Yöntem ve Teknikleri .....	38
3.2. Araştırmanın Evren ve Örnekleme .....	38
3.3. Araştırmanın Hipotezi.....	39
3.4. Araştırmanın Taşıdığı Riskler .....	40
3.5. Araştırmanın Bulguları.....	41
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME .....	79
KAYNAKÇA.....	86
EKLER: ANKET SORULARI .....	91
ÖZET .....	96
ABSTRACT .....	97
ÖZGEÇMİŞ .....	98

## KISALTMALAR

<b>GSB</b>	: Gençlik ve Spor Bakanlığı
<b>MEB</b>	: Milli Eğitim Bakanlığı
<b>TİC</b>	: Türkiye İdman Cemiyeti
<b>GSİM</b>	: Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü
<b>GSGM</b>	: Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü
<b>BESYO</b>	: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
<b>FIFA</b>	: Federation Internationale de Football Association
<b>UEFA</b>	: Union of European Football Associations
<b>TBF</b>	: Türkiye Basketbol Federasyonu
<b>TAF</b>	: Türkiye Atletizm Federasyonu
<b>M.Ö</b>	: Milattan Önce
<b>M.S.</b>	: Milattan Sonra
<b>BTGM</b>	: Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü
<b>AKP</b>	: Adalet ve Kalkınma Partisi
<b>CHP</b>	: Cumhuriyet Halk Partisi
<b>KHK</b>	: Kanun Hükmünde Kararname
<b>TİCİ</b>	: Türkiye İdman Cemiyeti İttifakı
<b>Vb</b>	: Ve benzeri
<b>TFF</b>	: Türkiye Futbol Federasyonu
<b>TMOK</b>	: Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi
<b>TEOG</b>	: Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş

- YGS** : Yüksek Öğretime geçiş
- LYS** : Lisans Yerleştirme Sınavı
- KPSS** : Kamu Personeli Seçme Sınavı



## TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	41
Tablo 2: “Türkiye’de Spora Verilen Önem” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdelerik Dağılımları .....	43
Tablo 3: “Başarısız Sonuçların Sorumluları” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdelerik Dağılımları .....	43
Tablo 4:“Ülke sporunun başarısı nasıl artırılır” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdelerik Dağılımları.....	44
Tablo 5: “Ülke Sporumuzdaki İniş ve Çıkış” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdelerik Dağılımları .....	45
Tablo 6: “Yöneticiler Sporcuların Aldığı Grup Kararını Daha Önemli Bulurlar” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdelerik Dağılımları .....	46
Tablo 7: ”Yöneticiler Sporcuların Kişisel Gereksinimleri ile İlgilenirler” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdelerik Dağılımları.....	46
Tablo 8: “Sporcular Birbirlerinin Gereksinimlerine Duyarlıdır” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdelerik Dağılımları .....	47
Tablo 9: “Yöneticiler, Sporcuların Kendi Görevlerini İlgilendiren Konularda Karar Verme Süreçlerine Katılmalarını Sağlar” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdelerik Dağılımları .....	47
Tablo 10: “Yöneticiler, Sporcular Arasında Görüş Alışverişi Vardır” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdelerik Dağılımları.....	48
Tablo 11: “İş ile ilgili konularda yöneticilere ulaşmak ve iletişim kurmak kolaydır” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdelerik Dağılımları .....	48
Tablo 12: “Yöneticiler, Sporcuların Çalışmalarını Yakından Denetler” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdelerik Dağılımları.....	49
Tablo 13: “Yöneticiler, Hatalara Karşı Hoşgörölü Davranırlar” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdelerik Dağılımları .....	49
Tablo 14: “Yöneticiler, Sorun Çözmede Başarılıdır” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdelerik Dağılımları .....	50
Tablo 15: “Serbest Zaman Planlaması” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdelerik Dağılımları .....	51



Tablo 16: “Yöneticiler, Sosyal İlişkilerin Geliştirilmesi ve Sürdürülmesini Desteklerler” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları.....	51
Tablo 17: “Spor Kulübü Yöneticileri, sporcularını performanslarından dolayı takdir eder.” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları .....	52
Tablo 18: “Yöneticiler, Sporcularını İlerlemeleri ve Yükselmelerini Desteklemede Adil Davranırlar” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları....	52
Tablo 19: “Gençlik ve Spor Bakanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatlarındaki Yaz ve Kış Spor Okulları yeterli mi” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları .....	53
Tablo 20: “Beden Eğitimi derslerinin saatlerinin azlığı başarı durumunu etkiler” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları .....	54
Tablo 21: “Spor Federasyonlarının Yönetimleri Elde Edilen Sonuçların Sorumluluğunu Üstlenirler” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları .....	55
Tablo 22: “Okulumuzda ya da Kurumunuzda Bireyler Arası Sosyal İlişkiler Güçlüdür” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları .....	55
Tablo 23: “Sporcuların, Farklı Takım ve Birimlerdeki Sporcular ile İşbirliği İçindedirler” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları.....	56
Tablo 24: “Sporcular Arasında Yaşanan Çatışmalar Uzlaşma Yöntemi ile Çözülür” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları .....	56
Tablo 25: “Gençlik ve Spor Müdürlükleri Yöneticileri Sporcuları Yeniliklere İlişkin Görüş ve Düşünceleri Destekler” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları .....	57
Tablo 26: “Kurumunuzda Antrenör Sporcu Arası İşbirliği ve Dayanışma Vardır” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları .....	58
Tablo 27: “Sporcuların Daha İyi Fırsatlar ile Karşılaştıklarında Değişiklik İstekleri” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları .....	59
Tablo 28: “Sporcular Başka Sporculara Kendi Takımlarını Önerir” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları.....	59
Tablo 29: “Sporcular Kendilerini Kurumun Bir Parçası Olarak Görür” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları.....	60
Tablo 30: “Takımda Sporcu Olmanın Sağladığı Prestij ve Statü Yüksektir” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları.....	61

Tablo 31: “Sporcular Sadece Kendilerini İçin Değil, Takım Başarısı İçinde Çaba Göstermekte Mutluluk Duyar” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdelerik Dağılımları .....	61
Tablo 32: “Grup Çalışmalarına Katılmakta Gönüllük Önceliklidir” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdelerik Dağılımları .....	62
Tablo 33: “Yöneticiler, sporcuların gelişimini destekler” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdelerik Dağılımları .....	62
Tablo 34: “Sporcular Öneri ve Eleştirilerine Açıktır” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdelerik Dağılımları .....	63
Tablo 35: “Sporcular ve Yöneticiler Yeniliklere Uyum Sağlamaya İsteklilerdir” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdelerik Dağılımları .....	63
Tablo 36: “Yöneticiler, Sporcu İsteklerini Karşılama da Olumlu Bir Tutum İçindedirler” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdelerik Dağılımları.....	64
Tablo 37: “Kurumunuzda Sporcu Eğitime, Antrenörlerin Gelişiminde Daha Fazla Önem Verilir” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdelerik Dağılımları.....	64
Tablo 38: “Antrenörler, Sporcuların Her Türlü Sorununa Karşı Duyarlıdır” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdelerik Dağılımları.....	65
Tablo 39: “Gençlik Spor ve Spor Federasyonlarda Görev Yapan Sözleşmeli Antrenörlerin Gelecek Kaygıları Vardır” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdelerik Dağılımları .....	65
Tablo 40: “Gençlik Spor ve Spor Federasyonlarda Görev Yapan Antrenörlerin Bilgi Yetersizliği” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdelerik Dağılımları.....	66

## GİRİŞ

Kemal Sunal'ın "*Katma Değer Şaban*" filminden akılda kalan bir mahalle efsanesi vardır. Şaban, mahalleye gelmezden evvel herkes onun için bir hikaye üretir. Efsanelerden birisi de parkta oynayan çocukların kendi aralarında "*çok iyi futbolcuymuş. Alman milli takımına tek başına 6 gol atmış*" şeklinde başlayan bir repliktir. Diğer bir çocuk "*atma lan, gazeteler niye yazmamış o zaman?*" diye karşılık verir. Aynı çocuk "*Almanlar yasaklamış yazmalarını*" derken asıl söz peşi sıra gelir: "*Biz de İngiltere'den 8 gol yediydik keşke biz de yasaklasaydık!*" İngiltere karşısında iki defa 8-0'lık mağlubiyet vardır. İlki Meksika 1986 elemelerinde 14 Kasım 1984'te oynanan ve Türkiye'nin kendi evinde kaybettiği maçıdır. İkincisi ise 14 Ekim 1987'de alınmıştır. Kemal Sunal'ın filmine konu olan milli takımın başarısızlığı aslında Türk spor tarihinin sıklıkla kendi ürettiği handikaplardan birisidir. "*Niçin futbol?*" üzerinden giriş yapıldığı ise Türkiye'de spor deyince akla ilk futbolun geliyor olmasıyla yakından ilişkilidir.

2002 yılında milli takımın üçüncü olarak dünya kupası alması, tüm zamanların en iyi futbol gösterisiydi. Ancak öncesinde Galatasaray'ın 4-1'lik skor ile UEFA Kupası 1999-2000 sezonu şampiyonluğu milli takımın başarısının önemli bir başlangıcıydı. Futbolun birleştiren doğası, UEFA Kupası maçlarında "*kendini Türk ve ayrıca Türklük dışında Müslüman*" olarak tanımlayan bütün "*Doğu*" coğrafyasının birleştiği bir arena olmuştu. Futbol "*asla sadece futbol değildir*" imajının uzantısı olarak görülebilecek, kimliklerini "*Batı*", "*Modernleşme*" veya "*Emperyalizm*" karşısında tanımlayan bütün Doğu coğrafyasındaki toplulukların bir sosyal inşa alanı olarak futbola bağlandıklarını söylemek yanıltıcı olmasa gerek. Benzer şekilde milli takımın 2002 yılındaki başarısı, milli kimliğin ve vatandaşlık algısının yansımaları olarak betimlenebilecek bir sosyal bütünleşme amacına eşlik etmişti. İki başarı da Türk ve dünya futbol tarihinde altı çizilesi başarılarıdır. 8-0'lık İngiltere mağlubiyetinden sonra bugün dahi adından sıkça söz ettiren bir tarihsel belleğin oluşması Türk spor tarihi için de önemli bir adımdır. Ancak başarı, hemen peşi sıra "*Dünya Kupası Sonrası Sendromu*" adı verilen bir duraklama dönemine neden oldu.

Diğer spor branşlarında da benzer inişleri çıkışları yakalamak mümkündür. Türk milli basketbol takımı 2001 yılında Türkiye’de düzenlenen turnuvada Türk basketbol tarihinde ilk defa finale kalmıştır. Şarkısı ve tribün desteğiyle “12 Dev Adam” olarak efsaneleşen basketbol takımı, kimi zaman “Düğün salonlarında” bile şarkısıyla insanları coşturan ve heyecanlandıran bir süreç oluşturmuştur. Ancak takım zaman zaman başarılı sonuçlara yaklaşmakla birlikte 2000’lerdeki başarı grafiğini hiçbir zaman yakalayamamıştır. Futbol ve basketbol alanındaki başarı ya da başarısızlık tartışmalarına eklenilebilecek “atletizm” üzerinden yürüyen tartışmalar mevcuttur. Atletizm başarıları 2000’li yıllardan itibaren belli aralıklarla medyaya yansımıştır. Ancak tartışma alanlarından birisi Türkiye rekorlarının birçoğunda sonradan Türk vatandaşlığına geçen sporcuların imzasının olmasıdır. Bu atletlerin durumları bazı dönemlerde TAF başkanı ve spordan sorumlu bakan düzeyinde tartışılmaya açıldı. “Devşirme” olarak anılan sporcuların ülkeye para için geldiği, bunun da Türk atletizmini kötü yönde etkilediği yorumları yapılmıştı. Tartışmalar kamuoyunda öylesine yoğunlaşmıştı ki “Ülkeyi İstiklal Marşı’nı bile bilmeyen” kişilerin temsil ettiği noktaya kadar uzandı. Kuşkusuz hem Türkiye hem de dünya gündeminde “Türk sporu” dopingle birlikte anılması bu başarıların hemen peşi sıra geldi ve birçok sporcu doping kullanma nedeniyle spordan men edildi. Özellikle 2013 yazında medyaya yansıyan “atletizmde milli utanç” başlıklı haberler Türk sporunun tekrar tartışılmasının nedeni oldu.

2013 yılının asıl büyük tartışması ise İstanbul’un 2020 Olimpiyat Oyunları’nı adaylık seçimlerinde kaybetmesi olmuştur. 1993’de 2000 Olimpiyat Oyunları için Monte Carlo’da 7 oyla başlayan olimpiik macera, 2004, 2008, 2012’den sonra Buenos Aires’teki 2020 adaylığıyla önce toplumsal ve siyasi bir coşkuya neden oldu ancak başarısız olunca coşku sönük kaldı. Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi (TMOK), Türkiye’nin oyunlara aday olacağını 7 Temmuz 2011’de dönemin başbakanı tarafından açıklanmıştı. Devletin üst düzey kadrosuyla tam katıldığı seçimlerde yarışı Tokyo kazanınca Türk spor tarihinde yeni bir tartışma başladı. Türkiye olimpiyatlara gerçekten hazır mıydı? Kazanamayınca ülkenin siyasi gündemi “vatan haini” tartışmalarına şahit oldu ve başarısızlığın nedeni kimi siyasi aktörler tarafından bu “hainlere” bağlandı. Ancak başarısızlığın arkasında yatan gerçek nedenlerin neler olduğu tartışmalara dâhil edilmedi. Oysa 2012’de 25 olan

dopingli oyuncusu sayısı, 2013 yılının ilk 6 ayında 120'ye yükselmişti. 2013 yılı verilerine göre Türkiye'de dünya ortalamasından on kat fazla dopingli sporcu vardı. Türkiye'de "gezi olayları" sonrasında oluşan siyasi gündem, "AKP karşıtlığı" üzerinden yürüyen muhalif söylemler, Türkiye'nin geleceğe dönük attığı her adımın "siyasi bir ranta dönüştürüldüğü" iddiaları gibi birçok alt başlık da bu tartışmalarla birlikte gündeme girmişti.

2011 yılındaki Türk futbolu şike davası ise Türkiye'de spor tartışmalarında oldukça uzun süren birçok tartışmanın kaynağı oldu. Dava, 3 Temmuz 2011 tarihinde Türkiye'nin 15 şehrinde eş zamanlı olarak gerçekleştirilen operasyonla birçok aktif yönetici ile futbolcunun gözaltına alınması sonucu başlamıştır. Türk futbol tarihinin en büyük skandallarından birisi olarak tarihe geçmiştir. Davanın odak noktasında Fenerbahçe yer alırken, UEFA bazında da dava sonrası şikeye karıştığı iddia edilen takımlara dönük yaptırım kararları alınmıştır. Türkiye Futbol Federasyonu (TFF), süreci yönetememekle suçlanırken, UEFA'nın yoğun baskısıyla Fenerbahçe'yi 2011-2012 UEFA Şampiyonlar Ligi gruplarına katılmaktan men etmiştir. Ancak tartışmaların büyümesi sonrasında TFF başkanı, çeşitli baskılar ve kulüplerin istekleri yüzünden 2 yöneticisi ile birlikte istifa etmiştir. Dava sürecince yaşananlar ve sonrası 2015 yılına kadar devam etmiştir.

Son 15 yıl içerisinde yoğun bir şekilde yaşanan tartışmaların büyük bir çoğunluğunun sporda hem başarı hem de başarısızlıklarla birlikte gittiği görülmektedir. Burada verilen örnekleri çeşitli branşlarda çoğaltmak mümkündür. 13 Mayıs 2012 tarihinde oynanan Galatasaray-Fenerbahçe Süper Finalin şampiyonluk maçında kupa töreninin maçtan sonra çıkan olaylar sonrasında yapılamaması, Federasyonun kupa töreni problemini çözmemesi ve devreye dönemin başbakanının girmesi bile basit olarak insana "spordaki örgütsel yönetimin başarısı ne düzeydedir?" sorusunu getirmektedir. Aslında burada "niçin başarısızlık?" sorusundan hareketle toplumsal alanda sürekli gündemde hazır bir konunun izlerinin sürülmesi söz konusudur. Türkiye'de sporun bir "şov" aracına dönüştürüldüğü doğrudur. Türkiye'nin kimi zaman "ölüm-kalım mücadelesi" olarak kimi zaman da "dünyaya karşı bir meydan okuma" olarak yorumlanan bir futbol kariyerine sahip olduğu da doğrudur. Sporda başarısızlık söz konusu olduğunda bu bağlamı iki noktadan hareketle değerlendirmek

mümkündür. Birincisi futbol dışında sporun diğer branşlarının niçin görünür olmadığı üzerinden giden bir başarısızlık grafiği çizilebilir. İkincisi ise görünür alanlarda dönem dönem başarılı olursa da yaşanan uzun süreli kısır döngülerdir.

### **Araştırmanın Konusu ve Problemin Ortaya Koyulması**

Bu çalışmada, “*niçin başarısızlık*” sorusundan hareketle spordaki örgütsel yapılanmanın tartışılmasına odaklanılmıştır. Temel kaygı, Türkiye’de sporun yönetimi konusunda yaşanan tutarsızlıklar ve başarısızlıklar üzerine bir algı ve tutum ölçme bağlamı etrafında yükselmiştir. Türkiye’nin katıldığı ve kazandığı başarıların hemen ardından gelen başarısızlıkların kaynaklarına ulaşma gayesi güden çalışma, teorik ve uygulamalı olarak iki bağlamda yapılandırılmıştır.

Sporun topluluklar için vazgeçilmez alanlardan birisi olduğu kabulü, çalışmanın ana hareket noktasında temel varsayımlardan birisi olmuştur. Nitekim çalışmanın teorik kısmında, sporun ne olduğu, tarihi ve sosyolojik köklerine dair bir takım tartışmalar yürütülmüştür. Kuşkusuz bu tartışmalarda sporun “*bir ihtiyaçtan mı türediği*” yoksa “*bir eğlence aracı olarak mı ortaya çıktığı*” konusunun işlenmesinden ziyade, sporun toplumsal bir gerçeklik olduğu ve sportif faaliyetlerin yönetilmesi hususunda toplulukların gelişmesiyle çeşitli kurumsal yapılanmaların olması gerekliliği vurgulanmıştır. Çünkü farkında olarak ya da olmayarak sporun bir öznesi haline gelen insan, sporun zihinsel, fiziksel ve ruhsal sağlığı konusunda önemini keşfettiği andan itibaren spora resmi bir kimlik kazandırmaya çalışmıştır. Resmi kimlik kazandırma çabası aynı zamanda sporun örgütsel olarak yönetimini de gündeme getirmiştir.

Günümüzde dünyadaki sportif başarılarla bakıldığında başarının en önemli aşamalarından birisinin iyi bir spor yönetimi olduğu görülecektir. Türkiye örneğinde ise arzu edilen başarıların yakalanamamasında benzer şekilde spor yönetimindeki eksiklikler önemli bir rol oynamaktadır. Çünkü sporda başarının elde edilmesi topyekûn planlı ve organize olunmuş bir spor yönetimi ile gerçekleşebilir. Bu nedenle, spor yönetiminin tüm düzeylerindeki örgütsel yapısının farklı boyutlarının sorunlarının ele alınması gerekir.

Bu noktadan hareketle, spordaki örgütsel yapı ile ilgili sorunların incelenmesi bu tez çalışmasının araştırma konusunu oluşturmuştur. Spordaki başarısızlığın kaynakları nelerdir? Araştırmanın ortaya koyduğu temel betimleme, okuyucuya bu soruya cevap verilmeyi amaçlamıştır. Buna göre, “tüm düzeylerdeki spor örgütlenmesindeki temel sorunlarının neler olduğu ve bunların nasıl çözülebileceği” bu tez çalışmasının araştırma problemini oluşturmaktadır. Buradan hareketle çalışma, Türkiye’de Gençlik ve Spor Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatları, Milli Eğitim Bakanlığı ve üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor bölümleri üzerine gerçekleştirilmiş algı ve tutum ölçmeye dönük olarak “*Kastamonu Örneği*”nde tamamlanmıştır.

### **Araştırmanın Amacı**

Araştırmanın temel amacı; Türkiye’de farklı düzeylerdeki spor yönetimi ile ilgili örgütlenmenin sorunlarını incelemek ve bu sorunlara çözüm önerilerinin getirmektedir. Çalışma “sporda başarısız olduğu” konusunda hemfikir olunabileceği tezinden hareketle başarısızlığın kaynakları konusunda net bir şey söylenemeyeceği iddiası bir alt izlek olarak sabitlenmiştir. Burada başarısızlığın nedenlerinin fazla olduğu iddiası kabul edilmiş ve detaylı bir çalışma yapılmak gerekse “*çoklu nedenler*” üzerine odaklanılması gerektiği vurgulanmıştır. Bu çalışmanın amacı çoklu nedenlerden birisi olduğu değerlendirilebilecek “*örgütsel yönetim*” üzerinedir. Bu amaçla yapılacak tespitlerde diğer nedenlerle iç içe geçen noktaların da ortaya çıkmış olması, çalışmanın kaçınılmaz bir izleği olarak kabul edilmiştir.

### **Araştırmanın Önemi**

Bu tez çalışması da Türkiye’de spordaki başarıda önemli rol oynayan spor yönetiminin örgütsel sorunlarını sosyolojik açıdan incelemesi açısından önemlidir. Araştırma sonucunda elde edilecek bulgular, Türkiye’de spor örgütlenmesi ile sorunları ve bu sorunların çözüm önerilerini ortaya koyarak bu alandaki çalışmalara önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmüştür.

## **Araştırmanın Yöntemi**

Yukarıda belirtilen amaca ulaşmak üzere planlanan araştırma keşifsel araştırma olarak tasarlanmış ve anket yöntemi uygulanarak araştırmanın birincil verilerinin elde edilmesi sağlanmıştır.

Araştırmanın evrenini Kastamonu ili sınırlarında yer alan Gençlik ve Spor Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatları, Milli Eğitim Bakanlığı ve Kastamonu Üniversitesi'nin Beden Eğitimi ve Spor bölümünde görev yapan yöneticiler, antrenörler, öğretim elemanları ve beden eğitimi öğretmenleri oluşturmuştur. Araştırmanın örnekleme ise yukarıda belirtilen evren büyüklüğünü yeterli sayıda temsil edecek şekilde tesadüfî örnekleme yöntemi ile 276 kişiye uygulanmıştır.

## **Araştırmanın İçeriği**

Tez, giriş ve sonuç bölümü hariç üç bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde spor ve spor sosyolojisi kavramları üzerinde durulmuş, ikinci bölümde, Türkiye'deki sportif başarısızlığın nedenleri üzerine yapılmış çalışmalardan derlenen bir literatür incelemesine değinilmiş ve üçüncü bölümde konu ile ilgili yapılacak olan araştırmanın bulgularına yer verilmiştir.



## BİRİNCİ BÖLÜM: SPOR VE TOPLUM

### 1.Spor'un Sosyolojik Temelleri

Sporun sosyolojik temelleri başlığı altında spor kavramı, sporun doğuşu, sporun kültürel temelleri, günümüzde dünyada ve Türkiye’de spor örgütlenmelerinin yapısal ve işlevsel durumu, sporun medyayla, devletle ilişkileri ve sporun endüstrileşmesi konusu ele alınmıştır.

#### 1.1. Spor Nedir?

Spor sözcüğünün kökeni Latince’den gelmektedir. (Desportare ve İsportus=eğlenmek, hoşça vakit geçirmek, oyalanmak) 11. yüzyılda Fransızcadan İngilizceye ödünç sözcük olarak geçen desport (eğlendirme, oyalama, gevşeme) İngilizcede sport (zaman öldürme, eğlenme, oyalanma, hobi) anlamında kullanılmaya başlanmıştır (Anman, 2000: 100). Spor bazı kaynaklarda şöyle tanımlanmaktadır;

Spor, belirli ölçüde fiziksel güç ve beceri gerektiren, yarışmalı ve eğlenceli etkinliklerdir (Ana Britanica: 606). Bir başka tanımlamada fizik kondisyonu iyileştirmeyi amaçlayan, oyun, yarışma ve mücadele anlayışıyla yapılan fiziksel etkinliklerin toplamı olarak tanımlanır. Ayrıca bireysel ya da kolektif oyunlar biçiminde gerçekleştirilen ve genellikle bir yarışmaya yol açan, kesin kuralara göre uygulanan ve ani yarar beklemeden yapılan beden hareketlerinin tümüdür (Büyük Larousse: 10762).

Diem’e göre spor; bireyin özgür istencine bağlı, belli değer ölçülerini içeren, kendisine özgü töresi olan, yarışma biçiminde, şenlik ve sevinç içerisinde yapılan; geliştirilmiş ve özgüleştirilmiş kuralları olan yetkinleşmeyi öngören bedensel egzersizlerdir. Neusel’e göre spor; boş zamanları değerlendirme, dinlenme, kendini iyilik halinde bulundurma yada yarışma biçimleriyle düzenlenen her türlü motorik aktiviteleri kapsayan bir eylem biçimidir. Magnane’ye göre “spor, ‘kendine özgü kurum ve kuralları olan, yarışma tarzında uygulanan, bazı özellikleriyle oyuna, bazı yönleriyle de işe benzeyen, profesyonel faaliyete dönüşmeye elverişli, baskın yönü fiziki efor olan serbest zaman aktivitesidir (Erdemli,1990: 14).

Luschen’e göre ise; “spor, oyun ile iş arasında yer alan, yarışma tarzında kurumlaşmış fiziksel aktivitedir” (Talimciler,2015: 17). Fişek’e göre spor, “*boş zamanları değerlendirme aracı veya can sıkıntısını gidererek mutlu olma sanatı*”

anlamlarına gelmektedir (Dever, 2010: 27). Kongar ise; sporun daha ziyade “kimlik kazandırma” özelliğine dikkat çekmekte ve şöyle demektedir: “Sporun psikolojik bakımdan en büyük çekiciliği ‘çalışma, takım dayanışması ve başarı gibi’ olay ve duyguları içermesidir. Spor ayrıca insanlara doğrudan doğruya bireyin toplumsal kimliklerinden biridir” (Dever, 2010: 22).

Kıray sporu “insanın aklını, vücudunu kullanarak, kuralları belirli bir etkinliğe katılmasıdır” şeklinde tanımlamaktadır. Kıray’a göre spor, zihinsel ve fiziksel aktiviteler üzerine kurulmuştur. Kıray’ın tanımından hareketle; sporun, insan zihninin gelişiminde önemli bir rol oynadığını söylemek mümkündür (Dever, 2010:22). Yalçın’a göre spor; “insanın mücadele azmini kullanarak kazanmak ve başarılı olmak için sistemli ve düzenli kurallar içerisinde yaptığı bedensel etkinlikleridir” (Yalçın, 1994: 5). Sporda süreklilik ve disiplinin önemli olduğunu görülmektedir. Kazanma içgüdüsünü harekete geçiren spor, başarıya ulaşma azmini ve bununla beraber düzenli çalışmayı, belli bir programla hareket etmeyi ön plana çıkartmaktadır.

Fişek’e göre sporun, spor olabilmesi için bireyin yaptığı hareketleri (aktiviteleri), kendisini korumak için yapmaması gerekmektedir. Bu noktada diyebiliriz ki kendini savunma amaçlı yapılan içgüdüsel faaliyetler spor olamaz. Bir kere insanın spor yapabilmesi için her şeyden önce, spor yapacak zamanının olması gerekir; doğayla girdiği ilişkide tek kaygısı ölüm-kalım olan birinin bu türden ‘boş zaman’ bulamayacağı açıktır (Fişek, 1985: 7-8).

Spor, insanlığın ilk dönemlerinde temellerinin atıldığı bir aktivitedir. Bu dönemlerde ilkeller, daha ziyade kendilerini dış tehlikelere karşı koruyabilmek için savunma; beslenebilmek için de avcılık ile uğraşmak zorunda kalmışlardır. Bu noktada herhangi bir “boş zaman” ifadesinden söz etmemiz anlamsız olacaktır. Çünkü bu dönemde, insanoğlu yaşayabilmek için doğayla, vahşi hayvanlarla mücadele etmek zorundadır ve en ufak bir dikkatsizlik bile, insanların hayatlarını tehlikeye atabilecek türden olaylara neden olabilecektir. İkinci olarak, toplayıp, avladıklarıyla ancak günübürlük, kendine yeten bireylerin oluşturdukları ilkel topluluklarda, bir bölüm insanın müzik gibi, resim gibi, spor gibi geçim sağlamayan (üretici olmayan) işlerle uğraşabilmeleri, insanın, araç kullanan tek yaratık olarak,

tarihinde ilk kere, hem üretim yapmasını, hem de kendisine gerekenden fazlasını üretme yeteneği edinmesini zorunlu kılar (Yetim, 2011: 27).

Sporun, yukarıda da belirtildiği gibi bir tanımla açıklanabilmesi mümkün değildir. Çünkü spor kavramına, günlük hayatta çok değişik anlamlar yüklenmektedir. Yukarıda verilen tanımlarının dışında spora daha değişik açılardan da yaklaşmak mümkündür.

## **1.2. Sporun Doğuşu**

Sporun tarihsel gelişimi, Sporun hangi koşullar altında, nasıl ve nerede ortaya çıktığını ve hangi evrelerden geçtiğini öğrenerek, farklı toplumlar hakkında hem bilgi sahibi olabilir hem de sporun toplumsal hayat üzerindeki etkisini geçmişten günümüze doğru daha sağlıklı bir şekilde değerlendirme imkânı bulmak mümkündür (Dever, 2010:28).

İnsanın fikir ve ruh unsurlarıyla birlikte bütünlüğünü meydana getiren maddesinin, yani vücudunun belli maksatlar için eğitilmesi düşüncesi, insanlığın evren üzerindeki varlığı kadar eskidir. Canlılığın tek belirtisi olan hareket, aynı zamanda vücut eğitiminin de başlıca vasıtasıdır. Bunun için bir bakıma hareketin tarihi demek olan beden eğitimi tarihini, insan hayatıyla bu sıkı ilişkisinden ötürü, daha ilk insanlardan başlayarak incelemek gerekir.

İlk insanların günlük yaşayışlarıyla ilgili bir takım eşya ve avadanlıkların, mağara duvarlarına çizilmiş ilkel resimlerin yardımıyla bu yaşayış tarzının ayrıntılarına sızmak, özellikle ilk insanların yaşama ve geçim kaygısından doğan hareket ve alıştırma ihtiyaçları ile şekillerini incelemek mümkün olmuştur.

Yukarıda belirtildiği gibi hareket, insanın canlılık görüntüsü olup ilkel zamanlarda zorunlu yaşama faaliyetleri şeklinde görülür ve insan neslinin geçmişi kadar eskidir. Bunlar az veya çok kişinin kalımı için ve insan tabiatının güdüleriyle yapıldıklarından doğal hareketler olarak nitelenirler. Bu hareketlerin çeşidi ve değeri, bireyin ve toplumun uygarlık seviyesine doğal yörenin koşullarına göre değişmekte ve değişik çalışma şekillerinden meydana gelmektedir. Bu çalışmaların çok eski çağlara ait olan şekilleri hakkında bilgi kaynakları çok sınırlıdır. Eski çağların vücut hareketleri, daha sonra da süregeldiği gibi, insanın yaşama ve geçim tarz ve kaygısına bağlı olarak birbirleriyle, hayvanlarla ve doğa ile uğraşması, avlanması gibi faaliyetlerin çerçevesi içinde kalmıştır.

Dünyanın hemen her yerinde yukarıda ana çizgileriyle belirtilen ve her biri milyonlarca yıllar süren oluşum devirleri yaşanmıştır. Bu devirler boyunca vücut çalışma ve alıştırmalarının, bundan sonra da daha uzun süreler devam etmiş olduğu gibi, insanın ihtiyaçlarına ve doğanın yasasına göre uygulandığı ve doğal hareketlerin ayrıca vücudu daha güçlü ve becerikli bir hale getirmek için kullandığı bir gerçektir. Bu suretle aslında amaçsız gibi görünen hareketler, zamanla bilinçli ve amaca göre yapılan hareketler haline almış, bu da harekete vücut eğitici bir değer ve nitelik kazandırmıştır (Alpman, 1972: 2).

Birçok hareketleri toplu olarak içinde bulunduran oyun da insan hayatıyla yakından ilişkilidir. Bütün diğer hareketler gibi eski bir geçmişi olan oyunu, henüz içgüdülerinden başka bir kayda bağlı olmayan ilk insan da bütün devirler boyunca oynamıştır. İstisna kabul etmeyen doğal kanunlar insanlığın bu eski ihtiyacını nesilden nesile günümüze kadar getirmiştir. Ruhi ve bedeni etkenler dansı yorucu bir faaliyet olmaktan nasıl kurtarırsa aynı hal oyun içinde söylenebilir. Ayrıca oyunun çok taraflı bir vücut faaliyeti oluşu da değerini artırmaktadır. Fertlerin ve toplumlarının kültür seviyelerinin her alana olduğu gibi oyunlara da etki yapması gerektiği halde oyunlar aşırı bir tutuculukla hemen bütün toplumlar da ve her devirde aynı şekiller içinde uygulanmıştır.

Çağlar boyunca insanlık yaşama koşullarını düzelterip geliştirdikçe bununla hareket tarzlarında da değişiklikler olmuştur. Yani devşirici ve avcı halk seviyesinden hayvan besleyen, toprak işleyen, sabit konutlu insan seviyesine yükselme, hareket tarzlarında ve çalışma şekillerinde de değişikliklere sebebi olmuştur. Vücut alıştırmalarının kültürel anlamdaki başlangıcını kesin olarak kestirmemekle beraber bunu, insanın yaşama güvenliğini sağlayıcı ve artırıcı değeriyle uygulandığı zamana kadar götürmek mümkündür. Bundan başka hareketin yaşama zorunluğu, sağlıklı kalmak arzusu, eğlenme ve boş zaman geçirme gibi belli amaçlarla uygulanması da insanlık kadar eski devirlere mal edilebilir. Çağımızın uygarlık seviyesi insanı savunma alanında ve hele ateşli silahların keşfi ile çok iyi cihazlandırmışsa da, devirler boyunca değişmemiş ilkel mücadele şekillerini aydınlatan örneklere bugün de hala rastlanmaktadır. Beden eğitiminin fert ve toplumun gücünü ve sağlığını geliştirici değerinin çok eskiden beri takdir edilmiş olduğu, tarih öncesi ve kültür çağları insanların yukarıda açıklanan ve bundan

sonra da incelemelerimize konu teşkil edecek olan hareket şekillerini uygulamış olmaları ile ispatlanır. Her ne kadar bu konuda en eski çağlara ait kalıntılar pek sınırlı ise de, bunlar yine İ.Ö. 4000.-5000. yıllarına kadar geriye gidip o çağlarda yaşamış uygarlıklarının beden eğitimi anlayış ve uygulayış tarzlarını kavramak olanağı verecek niteliktedir (Alpman, 1972: 5).

Sporun boş zaman kavramından sonra ortaya çıktığını ve bu süreç içerisinde de köleci dönemde Antik Yunan Uygarlığı içerisinde yapılmaya başladığını belirtmiştik. Antik Yunan uygarlığının özgür Yunan erkeklerine yönelik bir takım ayrıcalıklar içerdiğini ve bu ayrıcalıklar içerisinde ‘erkekliğin’ tanımlanmasında spor kavramının da yer aldığını hatırladığımızda, sporun başlangıcında elit bir tanımının olduğu gerçeği ile karşılaşırız. Spor bir yaşam ideali temsil etme noktasında Yunan uygarlığında üzerinde önemle durulan alanlardan bir tanesi konumundadır. Aristokratik sınıf çocuklarının eğitiminde sanat, bilim, felsefe ve matematiğin yanı sıra mutlaka sporun da yer aldığı sayısız antik metinlerde yer almaktadır.

Eski Yunanlı bir çocuk yedi yaşında, okula başladığı andan itibaren, her gün belli saatlerini beden eğitimi sahaları olan palaestralarda ve gymnasiumlarda geçirirdi. Palaestralar güreş yapılan binalardı. Gymnasiumlar ise çıplak olarak beden alıştırılmaları yapılan spor sahalarıydı ve çoğu kez bir palaestrayı içerirlerdi”. Spor burada varolan üstün nitelikleri nedeniyle elit eğitimin bir parçasıdır ve erkek çocuğun eğitiminde olmazsa olmazlar arasında yer almaktadır. Gelişmiş bir erkek bedeni binlerce yıl öncesinden beri koruyucu, güçlü ve üretkenlik gibi psikolojik bir takım göndermeler yaparken aynı zamanda asker yönetici sınıfın da en belirleyici markörlerinden biri olarak kabul edilmiştir (Talimciler, 2015: 19).

Sporun bilinen kökleri incelendiğinde tıpkı diğer alanlarda olduğu gibi başlangıç olarak Antik Yunan ve Roma dönemi üzerinde durulmakta ve dünyanın geri kalan uygarlıklarında yaşanan gelişmeler bir bakıma göz ardı edilmektedir. Batı kültürünün köklerini başlangıcını oluşturan bu iki medeniyetin spor alanındaki belirleyiciliklerinin spor sosyolojisi alanında da ağırlıklı etki yarattıklarını vurgulamamız gerekmektedir (Dever, 2010: 32).

### **1.3. Sporun Kültürel Temelleri**

Kültür kavramının etimolojik kökenleri incelendiğinde, bu kavramın kökünün Latince tarımda gelişim faktöründen, toplumsal yaşamda ikamet etmeye ve tapmaya

kadar birçok anlama gelen *colere* sözcüğü olduğu bilgine ulaşılmıştır. Bu bilgiye göre *colere* sözcüğünün yerini zaman içerisinde aşkınlık ve kutsallık ile ilgili anlamların önemini yitirmeye başlamasına paralel olarak Latince *cultus* sözcüğü almış, daha sonra bu sözcük aynı zamanda dini bir terim de olan *cult* haline gelmiştir (Eagleton, 2005: 10). Dolayısıyla bu bilgiye dayanılarak insanların deneyimleri sonucunda oluşan kültür değerlerine toplumsal yaşamda kutsallık atfedilebileceği ve bu değerlerin saygı göreceği sonucuna ulaşılabılır.

Toplumsal yaşamda bireylerin farklı durumlarda karşılaştığı sorunların çözümü ve gereksinimlerinin karşılanması amacıyla birçok sosyal olgu ve pratiğe ihtiyaç duyulmaktadır. Bu yönde içinde bulunulan toplumsal yaşama adaptasyonun ve toplumsal bütünlüğün sağlanması için toplumu oluşturan bireyler tarafından bazı sosyal olgu ve kurallar geliştirilir. Geliştirilen bu sosyal olgu ve kurallar gelişmişlik ölçüsüne göre toplumdan topluma değişiklik gösteren kültür değerlerini oluşturmaktadır.

Konu ile ilgili yapılan incelemelerde kültür kavramının genel olarak 18. yy.' a kadar geçen süreçte sosyal bilimciler tarafından tekil kültür olgusunu işaret eden anlamda kullanıldığı görülmüş olup, bu kavrama soyut anlamların yüklenmesiyle günümüzdeki manada kullanımlarına ulaşıldığı anlaşılmıştır. Kimi kaynaklara göre kültür kavramı kendisine atfedilen soyut anlamlardan biri olan insanın yetiştirilmesi veya eğitilmesi anlamlarını verecek biçimde ilk kez Romalı filozoflar Cicero ve Horatius tarafından kullanılmış olup, Cicero tarafından kullanılan tanımda baskın olan “insanın belli ilkelere göre davranması anlamı”, günümüz kültür kavramı özelliklerinden kültürün insan davranışlarını öğretici özelliği ile örtüşmektedir. Kimi kaynaklara göre ise kültür sözcüğüne ilk soyut anlam yüklenmesi ile kullanımı kültürü “insan zekasının gelişimi, geliştirilmesi” anlamında kullanan Voltaire tarafından gerçekleştirilmiş olup bu kullanımın ardından Almanca diline geçen sözcük, 1793 tarihli bir Alman dili sözlüğünde “cultur” olarak yer almıştır (Oğuz, 2011:126).

Her toplum farklı kültüre sahip olduğu için, kültürel yönden bir çeşitlilik söz konusudur. Bundan dolayı spor da bazen kültürün içerisinde yoğrulup şekillenebilmektedir. Böylece bedensel etkinlikler veya kısaca spor da kültürel bir olgudur olarak değerlendirilebilmektedir (Gür, 1979:28).

Genel bir bakışla önce oyun sonrasında spor, bütün dünyada benzer yapılarda kurgulanmışlardır ve aslında savaş ortamında yapılan her türlü etkinliğin her birinin sporda da kullanım değeri bulunmaktadır. Örneğin çeşitli ülkelerdeki güreşlerin hepsi fonksiyoneldir. Dünyada insan topluluklarının birer kültür yarattığı her kıtada güreşin varyasyonlarına rastlanmaktadır. Osmanlı'da elit güreşler padişahın himayesindedir, Osmanlı Türklerinde güreşin tekkeler (bugünkü kulüpler) ile yönetildiği, başkanlarına (Şeyh), sporculara (Mürit) denildiği bilinmektedir. Güreş tekkelerinin merkezi ve en büyüğü İstanbul'da Zeyrek'te idi. Ayrıca Mekke, Cidde, İskenderiye, Lazkiye, Şam, Maraş, Amasya, Tokat, Ankara, Kütahya, Tire, Bergama, Manisa, Akhisar, Yenice, Üsküp, Gelibolu, İpsala, Usturumca, Avlonya, Diyarbakır, Konya, Bursa, Balıkesir, Urfa, Halep Belgrat, Bağdat, Edirne'de güreş tekkelerinin bulunduğu bilinmektedir (Gürsesoğlu, 2006). Grek kültüründeki gymnasium örneğindeki gibi Osmanlılardaki güreş tekkelerinde beslenme-barınma mekânları bulunmaktadır ancak bu güreşçiler uluslararası bir meydan okuma amacıyla himaye edilmektedirler.

Güreşin yanı sıra, bütün dünya kültürlerinde savaşın soyutlandığı ve kılıç, bambu, sopa gibi bir spor aleti kullanarak yapılan mücadele sporları bulunmaktadır. Bu alanda görülen büyük çeşitlilik yüzünden bu sporlar belli bölgelerin dışında yapılmadığı için uluslararası aşamamış (Rowe, 1996:72), kurallar standartlaşmamış ve bu sporlar milli ve geleneksel bir kimliğe bağlı kalarak varlığını sürdürmüştür.

Tarihin ilk örgütlü spor organizasyonları olarak nitelendirilen olimpiyatlar konusunda birbirinden farklı çeşitli başlangıç efsaneleri bulunmaktadır. Elis Kralı 'Phitos'un isteğiyle M.Ö. 776 yılında başladığı ve dörder yıllık aralar ile M.S. 393 yılına kadar kesintisiz 292 kez gerçekleştirildiği ileri sürülmektedir. Bir diğer efsaneye göre ise Kral Pelops tarafından M.Ö. 1370 yılında başlatılmış ancak M.Ö. 800'lü yıllarda oyunlara ara verilmiştir. Olimpiyatın düzenlendiği stadın içten içe boyu 192 metrelik koşunun yapılabileceği uzunluktadır, genişliği ise 35 metredir. Olimpiyatlar hız koşusunun galibinin ismiyle anıldığı için ilk olimpiyat oyunları, bu yarışın galibi Coroebus'un adını taşımaktadır. Hız koşuları ile başlayan oyunlara daha sonra boks, güreş, disk, cirit atma ve uzun atlama sporları da eklenmiş ve ardından Yunanca'da beş anlamına gelen 'Penta'dan üretilen Pentation denen beşli bir yarışma oyun programına konulmuştur. Antik olimpiyatların günümüz

sporlarından ayrılan yanlarının başında kişi sporuna dayalı bir yarışma programının bulunması, olimpiyatlarda yarışmacıların çıplak yarışmaları ve sadece Yunan yurttaş olduğunu ispat edebilenlerin katıldığı organizasyonlar olmasıdır. Kadınların ve yabancıların oyunları seyretmelerine izin verilmemiştir. 776 yılındaki ilk olimpiyat oyunlarında yalnızca kısa mesafe koşuları yer alırken, oyunların yirmi bir spordan oluşan karmaşık ve çok boyutlu bir hale gelmesi 576 yılda yüz kırk beş organizasyon gerçekleştirilmesi ile mümkün olmuştur (Kurt, Kılıç, Kılıç, & Özbayraktar, 2013:18).

Antik Yunan ve Roma uygarlığının yanı sıra dünyanın diğer ülkelerindeki çeşitli uygarlıklardaki spor anlayışlarında dinsel boyutun yanı sıra, yine soyluların çocuklarına yönelik bir beden eğitim anlayışı ve askeri boyut ön planda yer almaktadır. Etiler tanrıları şerefine ibadetle idman arası yarışmalar düzenlemişlerdir. Kazanan taraf yeniklerden birini tanrıya kurban etme hakkını kazanırdı... Vücut eğitim Mısır'da yüksek tabakanın eğitim planında yerini almıştır... İrânlılarda ise, soylu sınıfın çocuklarının eğitiminde askerce bir beden eğitimi önemli bir yer almıştır. Çin'de asillerin bir imtihanı niteliğini taşıyan ok atma son derece ölçülü hareketlerle geçen bir müzikal seremonidir. Hintliler eğitimde pratik mesleki hedefler kabul etmişlerdir. Her kast kendi çocuğunu uygun eğitimden geçirmektedir, asil ve mümtaz sınıftan savaşçılar çocuklarını askerlik ve yöneticilik hizmetleri için eğitirdi (Alpman, 1972:46).

Sporun Antik Yunan uygarlığında başlayan Roma ve diğer uygarlıklar içerisinde süren yolculuğunun farklı bir aşamaya geçmesine neden olacak etmen sanayi devriminin gerçekleşmesi olacaktır. Sanayi devrimi ile birlikte toplumsal yaşama ait pek çok alanda olduğu gibi spor alanında da köklü dönüşümler yaşanacaktır. (Talismenler, 2015:24)

#### **1.4. Spor ve Medya ilişkisi**

Medya, Latince kökenli bir sözcüktür. Halka, kamuoyuna ait medium, mediae sözcüğünden gelmektedir; kısaca yığınsal kitle iletişim araçlarına verilen addır. Medyanın gündelik hayatımıza olan etkilerinin hat safhalara ulaştığı bir çağda yaşamaktayız. Bu etkiler, bizi farkında olmadan şekillendirmekte ve aynı zamanda toplum içerisinde öğütmektedir. Modern toplum içerisinde, kitle iletişim araçları halkın bütününe temas eden bir yapıya sahiptir. Bundan dolayı medya ve toplum arasında engellenmesi imkânsız bir birliktelik söz konusudur.



Günümüzde medya, halkı biçimlendirme özelliğine sahip olan en temel kuruluşlardan biri haline gelmiştir. Günümüze doğru gelindikçe medya kelimesinin pek fazla kullanılmadığını, bunun yerine ‘kitle iletişim araçları’ kavramının daha fazla tercih edilmeye başladığını görmekteyiz. Bizi biçimlendiren ve istediği şekle koyan medya için 1960’lı yılların başında Marshal McLuhan’ın “*medyanın çağımızda efendimiz olduğu*” şeklindeki açıklaması, dünya genelinde medyanın hiç de masum bir rol üstlenmediğini ve günümüzde de aynı rolüne devam ettiğini göstermesi açısından ilgi çekicidir. (Dever, 2010:249).

20. yüzyılın son çeyreğinden itibaren küresel bir kültürün mitolojilerinin üretilmesinde ve dolaşıma sokulmasındaki ağırlığında dolayı medya; ekonomik ve kültürel politikaların kitlelere benimsetilmesinde kullanılan en önemli araç haline gelmiştir. Modern toplumlarda televizyon, serbest zaman etkinliklerini bütünüyle tekeline almış ve bu ‘değerli’ zaman dilimine damgasını vurmuştur. Tüketim kitleler üzerinde kültürel bir bağımlılık yaratırken, toplumun her alanında tüketim mekanizmalarının yerleştirilmesine ve tüketim endüstrisi için en önemli kaynak olan boş zaman sürecinin satın alınarak pazarlanmasına başlanılmaktadır. Boş zaman süresindeki artış ile birlikte spor tüketimi ve görüntüleri de artmakta, sportif aktivitelere olan ilgi de büyümektedir.

Toplumsal hayatımızın içerisinde ‘merkez’ de duran medyanın, toplumsal bir kurum olan sporu etkilememesi düşünülemezdi: “medya, sporu sürekli bir izleyici kitlesine ulaştırmanın yanında spor ve spor kültürünü yaratıp yayan izleyiciye sporu sınırsız gösterim, ses, tartışma, yorum ve resim gibi sayısız yolla sunar” (Tükenmez, 2003:61). Sporun kitleleşmesi ile televizyonun yaygınlaşması eş zamanlı olgulardır. Spor-televizyon arasındaki beraberliğin oluşmasında karşılıklı bir ilişki söz konusudur. Spor; gösteri toplumunun en önemli organlarında birisi olan televizyona, yüksek reyting ve kitlelere sunulacak gösterileri sunmaktadır. Televizyon ise geniş kitlelere spor ve sporcuları tanıtmakta, sporun yayılıp gelişmesinde etkili olmaktadır. Televizyonda yayınlanan spor programları, sportif etkinliğin yapıldığı yerin dışında yer alan geniş kitleyi ‘spor seyirciliği’ mertebesine yükseltmek suretiyle kitlesel bir fenomen haline getirmiştir (Talimciler, 2015:50).

Toplumsal yaşam içinde sporun rolünün artması, medyanın sporla daha çok ilgilenmesine yol açmıştır. Spor olayının yalnızca ‘şimdiki zaman’ süreci içerisinde

cereyan ediyor olması, izleyenlerine yapılandırılmış bir gerçeklik sunan televizyonun, bunu seçici gerçeklik konstrüksiyonları aracılığıyla gerçekleştirmek suretiyle milyonlarca, spor seyircisinin zihinlerindeki sportif anlam haritalarının oluşturulmasında ve şekillendirilmesinde etkili olmasına neden olmaktadır.

Sporun sürekli olarak şimdide gerçekleşiyor olması ve onu takip edenlere, her müsabaka için bir ‘yeni’ (yeni bir oyun- yeni bir heyecan hatta yeni bir hayat) sunuyor olması, bu alana yönelik müdahalelerin ve aşırı ilginin nedenlerinden sadece birisidir. Yeni dönemin en büyük özelliği, hayatın her alanını kâr amaçlı bir biçimde yeniden düzenlemesi ve medya üzerinden metalaştırmasıdır. Bu süreçte özellikle görsellik son derece önemlidir. Televizyon, gündelik yaşama ait değer ve rol kalıplarının oluşturulmasında, geniş kitlelere aktarılmasında ve korunmasında etkili olmaktadır. Statükoyu oluşturan, değer sistemlerini doğrusal bir çizgi izlemeksizin ve belirgin ilkele bağlı kalmaksızın kısa vadede istediği yönde kolayca manipüle eden, eşitsizlikleri meşrulaştıran yapısı ile televizyon, hegemonyanın üretim araçlarından birisidir.

‘Yapılandırılmış bir gerçeklik alanı’ olan spor, medyanın haber oluşturma süreçleri içerisinde geçerken, yeniden düzenlenmekte ve ‘neyi izleyip- izlemeyeceğimi’, hangi programların ya da hangi spor dallarının öne çıkartılacağına yine bu şekilde karar verilmektedir. Medya, spor olaylarını seçer ve bu seçim işleminin kendisi nötr değildir. Medyanın belli ön kabullerine ve belirli kriterleri göre bağlı olarak oluşan bir durumdur. Medya, olayları sadece seçmekle kalmaz aynı zamanda bize anlam çerçeveleri de sunar, bizim tercihlerimizi de geliştirerek, spor ile ilgili bir takım ideolojik değerlerin güçlenmesini de sağlar (Talimciler, 2015:53).

Kitle iletişim araçları içerisinde spora ait pek çok çalışma bulunmaktadır. Spor gazeteleri, spor dergileri, günlük gazetelerin arka kısımları, televizyon programları, spor haberleri, naklen maçlar, maç özetleri, spor tartışma programları vb. derken medyanın spor alanında büyük bir nüfusa sahip olduğunu görmekteyiz.

Yazılı basında yer alan bir takım spor gazeteleri ve dergileri, toplumun spor konusuna olan düşkünlüğünün belirlenmesi açısından önemlidir. Çünkü spor gazeteleri, günümüzde siyasi gazetelerden daha fazla tiraja sahip bulunmaktadır.

Dergiler ise daha ziyade ‘belli bir takımın’ taraflarına hitap edecek şekilde hazırlanmaktadır. Beşiktaş Dergisi, Fenerbahçe Dergisi, Galatasaray Dergisi vb. gibi.

Bu noktada kemikleşmiş bir okuyucu kitlesinden söz etmemiz de mümkün olacaktır. Bu okuyucu kitlesi tarafları olduğu takım ile kendisini ‘gerçekten’ özdeşleştirmiş olan ve takımda maddi destek vermek için ellerinden geleni yapan bireyler haline gelir (Dever, 2010:251).

### **1.5. Spor ve Devlet ilişkisi**

Bütün ülkeler sporun yaklaşıtııcı ve kaynaşıtııcı özelliğini bildikleri için bu alandan mümkün olduğunca birbirlerine karşı tavizkar diğer bir deyimle de hoşgörölü olmak gereğini duymuşlardır. Hatta öyle zamanlar gelmiştir ki spor, ülkeler arasındaki siyasi, ekonomik ve diğer alanlardaki politik prensipler üzerinde de etkili olmuş ve bütün mevcut yapıyı derinden sarsabilmiş ve değiştirebilmiştir.

Bir toplumsal kurum, toplumdaki düzenin birçok yönünü özellikle günlük yaşamımızın şekillenmesinde etkili olan değerleri, beklentileri, ilgileri, çıkarları tanımlar. Ayrıca, bu toplumsal kurumlar bireyle toplumda nasıl davranması, tavır göstermesi konusunda eğitici bir fonksiyona da sahiptirler. Bir toplumsal kurum olarak spor da, bu fonksiyonları yerine getirmektedir. Ayrıca spor, iş dünyasını, kitle haberleşmesini, televizyonu, giyim endüstrisini, sosyal prestiji, reklam ve propagandayı, uluslararası ilişkileri ve buna benzer uğraşları da etkileme gücüne sahiptir. Sporu anlayabilmenin ve açıklayabilmenin yolu, sporun toplumsal yaşam ile kurmuş olduğu bağlantı içerisinde yerine getirdiği işlevleri ve ilişkileri değil, sadece görünen sportif etkinlikleri ve sonuçları açıklayabilecektir (Fişek, 2003:44).

Toplumun ideoloji üreten kurumları arasında bir karşılıklılık söz konusudur ve bu kurumlar toplumdaki iktidar örgütlenmesinin birer parçası olarak ortak duyunun inşasına katkıda bulunurlar. Geniş kitleleri etkisi altına alabilme gücü nedeniyle sportif etkinlikler özellikle de büyük organizasyonlar (olimpiyat oyunları, dünya futbol şampiyonası, şampiyonlar ligi organizasyonu gibi) toplumsal yaşam için ortak duyunun ve birlikteliğin yaratılmasında etkilidirler. Özellikle uluslararası futbol karşılaşmaları (zaman zaman birbirine düşman ülkeleri bir araya getirebilmektedir) sırasında ulusal kimlik ve beraberliğe yapılan vurgu üst düzeye ulaşmaktadır (Talimciler, 2015:41).

### **1.6. Sporun Endüstrileşmesi**

Sporun endüstrileşmesi, ,spora dair her unsurun ekonomik bir değere dönüştürülebilir olmasıyla açıklanır, bu paralelde bilgi ve hatta spor bilimi de buna

dâhildir. Endüstriyel spor kuralları ortak bir mantığı ve ortak bir amacı bütün dünyada ortaya koymasına karşın işleyiş zengin ülkelerin lehine, fakirlerin aleyhine gelişmektedir (Talimciler, 2015:59).

Sporun “*endüstrileşmesi*” yirminci yüzyılın sonlarına doğru hız kazanmıştır. Bu, spor ve ticaretin tarihsel olarak birbirlerine karşıt kurumlar olduklarını savunmak anlamına gelmez. Boks, at yarışları, ayaktopu gibi sporlar yüzyıldan fazla bir süredir gelişkin bir ticari kolla iç içe faaliyet göstermiştir.

Sporun yirminci yüzyılda ticarileşmesine, işbaşındaki görevlerin mekanikleştirilmesi, mekânsal olarak yoğunlaştırdığı üretim bölgelerine dağıtılmasıyla kitlesel olarak üretilen, reklamı yapılan ve tüketilen metaları geliştiren endüstriyel ve toplumsal sistem olarak tanımlanan Fordizm'in gelişmesi eşlik etmektedir. Spor yarışmalarının kitle iletişim araçlarında konu haline gelmesi ve sportif markaların kitlesel reklamı ve tüketimi, ölçek ve standartlaşmaya gitmesi bunlara örnek olarak verilmektedir. Kültür endüstrisi karşısında sporun statüsü, desteklediği ikinci, üçüncü sektör endüstrilerinde yapılan anlaşmalarla yerini bulmuştur. Spor boş zaman uygulamalarının ve kimliklerinin bilinçli olarak hedeflenmesi, imaj bilincine dayalı olarak özgül izler kitleye pazarlanmasının örgütlenmesi ve dağıtık üretim metotları ve bölgeleriyle küresel olarak örgütlenmesi aynı zamanda spordaki endüstriyel üretim biçimini post-fordist bir yapıya kavuşturmuştur (Rowe, 1996:72).

Spor, karşılaşmanın yapıldığı mekânsal alandan çıkarak, kitlesel olarak üretimi yapılan ve tüketilen bir meta durumuna evrilmiştir. Bu evrim sporun ve yan ürünlerinin biçimi değiştirmekle beraber, stadyumların da çehresi değişmiştir. Yeni stadyumlarda sanal gerçeklik oyun salonları, kuaförler, sigara, içki, yiyecek standları, restoranlar, alış-veriş merkezleri bulunmaktadır. Bunun amacı maçı izlemeye gelen seyircilerin maç bitiminde stadyumları terk etmeleri yerine akşama kadar aileleriyle bu komplekslerde zaman geçirip para harcamalarıdır (Oğuz, 2005:195).

Oldukça popüler bir alan olmasından dolayı spor, popüler kültürün birçok biçiminde olduğu gibi kapitalist değer ve pratiklerle “*yakın ve yıkıcı*” temastan bağımsız değildir. Şirketleşen spor kulüpleri ve dernekleri, profesyonel sporcular, spor malzemesi üreticileri, spor medyası, reklamcılar, sponsorlar ve hükümetler sporun maddi anlamda sömürülmesine derinden bulaşmışlardır. Sporun özelde ise

futbolun tüketim kültürüne had safhada eklemeli olduğu açıktır. Böylelikle, özel yaşam tarzlarının ortaya çıkmasında “tüketimin geliştirilmesinde, tüketimin maksimize edilmesinde” ticarileşen sporun yeri ve önemi olağanüstü artmıştır (Solmaz & Aydın, 2008: 68-69).

Profesyonel sporla endüstriyel spor aynı şey değildir. Endüstriyel spor, herkesin belli bir ölçüde tüketim imkânı bulduğu spor yapılanmasıdır. Bir başka deyişle endüstriyle sporun temel odağı sporun kendi mekanizmaları değil öncelikle sivil toplum kurumları ve sporcu olmayan halk kitleleridir. Sıfır parası olan bir kişi bile televizyon izleyerek tüketime katkıda bulunur, çünkü onun izlemesi reklam getirir. Başlangıçtaki profesyonel sporda özellikle bugünkü gibi medya yoluyla topluma aktararak yüksek heyecan ve merak duygusu yaratan karşılaşmaları belli bir bölgedeki bir grup ayrıcalıklı insan izleyebiliyorlardı (Talimciler, 2015:59).

Tüketim alanında yeni devreye sokulan değer ve pratikler, örneğin “anında çözüm” ve “atılabilirlik”, tüketim sığasını ve yaygınlığını artırmayı sonuçlanmıştır. Özellikle fastfood, yemek ve ihtiyaçların anında giderilmesi ile birlikte kâğıt bardaklar, plastik çatal-kaşık, ambalaj, peçete vs. gibi atılabilirlik özelliği olan malzemelerin kullanımının yaygınlaştırılması, tüketim alanında “hız” ve kullan at” kültürünün yaygınlaşmasını beraberinde getirmiştir. Bu şekilde fastfood kültürü sonucu bedenini kullanıp atamadıkları “hız” ve “anında çözüm “ mantığıyla, sağlık için doğanın taklidi yapay alanlarda tam da endüstrinin istediği gibi eritmeye çalışılmıştır. Deniz, kum, şelale, yunuslar ve hatta tropik insanlar bir bardak portakal suyu kadar yaklaştırılarak tüketimde haz başka boyutlarda kültüre dönüşerek popülerleştirilip endüstrileştirilmiştir. Endüstri, postmodern araçları hızlıca mekâna, popüler olana kapatarak, geçmişin ya da geleceğin mekânlarını ulaşabilir hale getirerek vaatler verirken, popüler olanı benimseyen ise yeni popülerlere yetişmek için aynı yerde koşmaktaydı. Birbirine uzak deniz, dağ, ağaçlar ve çimler bir çırpıda bu araçlarla yaklaşıp kültür için paket olmuştur (Solmaz & Aydın, 2008: 69).

Tüketim isteği, her tür bireysel tüketme seçenekleri yoluyla artırılmaya çalışılmıştır. Bu uğurda, kredi kartları, taksitli satışlar, lotarya, promosyon, indirim kampanyaları devreye sokulmuş ve bireyin/ kitlenin tüketim isteği/coşkusu sürekli tahrik edilmiştir. Sporda da aynı şekilde bir “ürün” ün başarısı iç içe geçmiş çok sayıda kurumlara ve faaliyetlere dayanmaktadır. İlk olarak, bir sporun topluluklar

içerisinde popüler bir temelinin olması gerekir, eğer bu temel yoksa yüksek talep yaratan promosyonlar, medyada çokça yer verilmesi, birtakım görseller yoluyla ilginin ve desteğin kışkırtılması gerekir (Rowe, 1996:74).

### **1.7. Türkiye’de Sporun Sosyolojik Temelleri**

Türkiye’de kültür kaynağımızdan desteklenen bazı spor dalları mevcuttur. Bugün bile milli bir nitelik taşımaktadır. Mesela, Türk kültüründen kaynaklanan atlı sporlar, atıcılık, cirit, matrak, çögen, gökbörü, tepük, güreş, kılıç gibi sporlar daha çok savaşa hazırlık ve fizik gücü geliştirme ve gelenekleri sürdürme amacıyla Orta Asya Türklüğünden Selçuklulara, Osmanlılara ve Türkiye Cumhuriyetine kadar bir sosyal miras olarak yaşatılmış ve korunmuştur. 664 yıllık bir geleneği sürdürmek için Edirne’de her yıl tertiplenen “Kırkpınar Güreşleri” bu konuda tipik bir örnektir ve Türkün Rumeline geçişini belgeleyen tarihi bir olayla da ilişkilidir. Günümüzde güreş milli sınırları aşmış ve bütün milletler tarafından yapılan bir spordur ama, yağlı güreş, karakucak, aba, kırım, şalvar Türklere has bir özelliktir (Tan, 1976:56).

Sporun kültür temelli değerler, normlar, gelenekler, deneyim birikimleri ve dizgeleri onun kültüründen ayrılamayan özelliğini ortaya koyan bir önemli örnek, yine güreşle ilgili olan “*güreş tekkeleri*”dir. Osmanlı imparatorluğu döneminde tekkeler bugünkü kulüpçülük anlayışından daha ileri ve faydalı fonksiyonları yerine getiriyorlardı. Diğergam, dayanışmacı, fert ve toplum çıkarlarının birbirine paralel olduğunu kabul eden, manevi tatmine yönelen karşılıklı saygı ve bağlılık gibi sosyal normların yaygın olduğu imparatorluğun gelişme dönemlerinde sosyal bütünleşmeyi sağlayıcı görevler de üstlenmiş olan bu tekkeler, sadece bugünkü anlamıyla birer kulüp değil, ama mensuplarını koruyan, gelişmelerini sağlayan, destek olan birer gayri resmi sosyal güvenlik kuruluşu durumunda idiler. Yeni fethedilen ve batı feodalitesinden kurtarılan, ahalisine yüzyılımızın hür köylü tipi statüsü verilen topraklarda, İmparatorluğun yerleşme organizasyonunun bir gereği olarak birer güreş tekkesi açılmış ve çevrede bulunan kabiliyetli gençlerin pehlivan olarak yetiştirilmeleri amaçlanmıştır (Erkal, 1982:119).

I. Murad’ın Edirne’yi fethinden sonra kurduğu pehlivanlar tekkesinde bütün yıl güreşe çalışılır, bütün oyunlar öğretilirdi. Bu spor kuruluşunda okçuluk, ciritçilik ve binicilik de yapılırdı. İstanbul’da Fatih’in kurduğu Unkapanı’nda bulunan “Şüca

Tekkesi” grete, “Okmeydanı Tekkesi” ise, okçulukta dünyanın en büyük kulüpleri idi (ztuna, 1978:14).

Konu zerine eğilen bir kaynakta “*Osmanlı döneminde özellikle çok geniş bir alana yayılan ve sporu temel örgütlenme birimi durumuna gelen tekkeler, yayıldıkları alanın genişliği nedeniyle birbirlerine karşı bağımsız, ama kendi içindeki, “rgtsel büyüme” nedeniyle de bireyüstü bazı dış düzenlemelere bağımlı olmak zorundadırlar. Bu açıdan konuya yaklaşıldığında, “tekke” kurulmasını gerektirmeyecek kadar az nüfuslu olan “köy” yerleşme merkezlerinde “iyi pehlivanların gereksinimlerinin köy halkınca ortaklaşa karşılanmasına...ve öteki köy pehlivanları ile yapılan grete kendi pehlivanlarının maddi ve manevi tüm olanaklarla desteklenmesine” dayalı bir tür imecenin gelitirildiğini; görece daha çok nüfuslu olan, ama, tekkelerce kapsanan sayısı büyük çapta bir örgütlenmeyi gerektirmeyen “il ve kasabalarda spor ilerini bir esnaf teşkilatı olan Ahi Teşkilatının yönettiğini, kendi tüzüklerine göre gençlerin birer sportmen gibi yetitirmesi için her türlü çaba gösterildiğini” yukarıda anılan çok-sporlu, yerleşme merkezlerindeyse vakıf yönetimine gidildiğini görüyoruz. Gerçekten de anılabilecek önemde her spor tekkesinin bir de vakfiyesi bulunmakta, Osmanlı “vakıf” düzenindeki öteki yapılar gibi örgütlenip “babadan oğula geçme mütevellilik” sistemiyle yönetilen bu spor vakıfları, kendi olanaklarıyla ürettikleri öz gelirlerini spora ve sporcuya kullanarak, “spor tekkesi” uygulamasının en önemli dış payandasını oluşturmaktadırlar.” denmektedir.*

Görüldüğü gibi, her toplumun sosyal ve ekonomik yapısı bu yapı içinde yer alan unsurlara da yansımaktadır. Osmanlı sosyo-ekonomik yapısı bu yapı içinde önemli yer tutan vakıf müessesesini spor alanında da görüyoruz. Fazla mal biriktirmeyi, kaynakları atıl bir şekilde işletmeden tutmayı, gösteriş ve hatta gereğinden fazla tüketimi, fazla miras yemeyi haram telakki eden ve kabul etmeyen İslami prensiplerin somut olarak sosyal hayata soktuğu vakıf müessesesi, spor da dâhil birçok önemli görevler yerine getirmiştir. Yol, köprü, sulama hizmetleri, hastane, medrese, kütüphane, fakirlere yardım, medreselerdeki ğretmen ve öğrencilerin geçimini temin edici destekler ve bunun gibi kültürel faaliyetler doğrudan doğruya vakıflar tarafından yönetilmekteydi.

Türk spor tarihi sporda teşkilatlanmanın da tarihidir. Çünkü spor bütün, bu bütünü oluşturan teşkilatlardan ve ilişkiler ağından meydana gelmektedir. Aslında Türk sporunun sosyal tarihini inceleyebilmek oldukça zor bir iştir. Bu zorluk kaynak yetersizliği, daha doğrusu mevcut olan yazma ve basma eserlerin ihmal edilemeyecek bir bölümünün kamuoyunun istifadesine sunulmamış olmasından doğmaktadır. Çoğu kere gerekli kaynaklar bir şahıs kütüphanesinde de bulunabilmektedir (Erkal, 1982:125).

Türk spor tarihindeki teşkilatlanmayı ve sosyal ilişkiler ağını iki açıdan değerlendirmek doğru olabilir. Bunlardan birincisi bir dış faktörün etkisiyle sporda görülen teşkilatlanmadır. Buna mekanik gelişme diyebiliriz. Diğer yönetim hiyerarşisi, genel müdürlük kurulları federasyonlar olarak üçe ayrılır. Merkez teşkilatı dışında taşra teşkilatı olarak bölge müdürlükleri vardır. BTGM, çeşitli dönemlerde milli eğitim bakanlığına, başbakanlığına 1970 tarihinde de spor ve gençlik bakanlığına bağlı olarak faaliyetini sürdürmektedir. Ancak, uzun yıllar 1938 tarihli 3530 kanuna bağlı olduğu için, sporda bazı yeni düzenlemeler ve gelişmeler karşısında yetersiz kalmaktadır. Bu kanunun yerine 1986 yılında 3289 sayılı kanun yürürlüğe girmiştir. Her iki kanunda da bazı maddeler, uygulanmaktadır veya uygulanabilmesi için yeni bir takım düzenlemelere ihtiyaç vardır. Mesela, fizik ve moral gücünün geliştirilmesi bakımından gençlerin kulüplere girerek boş zamanlarında beden terbiyesine devam etmelerinin mecburi olduğu şeklindeki 4. Maddesi, aslında sporun yaygınlaştırılması ve gençliği zinde ve sıhhatli tutmak gibi güzel bir amacı taşıyorsa da, bunu tatbikattaki geçerliliği tartışılabilir. Yine aynı kanunun bir maddesinde, memur ve işçi sayısı 500'den fazla olan kurumlarda ve sair müesseselerde, bu kuruluşların memur ve işçilerine beden eğitimi ve spor yaptırabilmek için gerekli tesisleri yapmaya, hatta antrenör tutma mecburiyetini getirmesine karşılık, bunun ne ölçüde gerçekleşebileceği şüphelidir.(Üçışık F. 1990:146).

“Türk Spor Vakfı“ (1974) Türk-İslam kültürünün kendine has sosyal adalet müesseselerinden biri olan ve gelirin yeniden dağılımı alanında yüzyıllara dayanan güzel ve anlamlı bir tecrübe olarak “vakıf” müessesesini Türk sporun ve özellikle milli sporlarımızın gelişmesinde, tekrar eski güçlerini yerine almasında başvurulacak temel bir kaynak olduğu şüphesizdir. Bu anlayıştan hareket edilerek, Vakıflar Genel



Müdürlüğünün 1974 tarihinde ilgilenme, eğitim ve geliştirme gibi gayeleri yüklenen kurumun ne ölçüde başarılı olabildiği konusu henüz açıklığa kavuşmuş değildir (Erkal, 1982:124).



## İKİNCİ BÖLÜM : SPOR YÖNETİMİ VE ÖRGÜT KÜLTÜRÜ

### 2.1. Örgütler ve Toplum?

Bir amacı gerçekleştirmek için bir araya gelen insan kümeleri diyebileceğimiz örgüt, kavram olarak gerçekte iki değişik anlamda kullanılmaktadır. Birincisi bir yapı, iskelet ve önceden planlanmış ilişkiler topluluğu anlamına gelen örgüttür. İkincisi ise, bu yapının oluşturulması sürecini, bir faaliyetler dizini ve örgütleme faaliyetlerini ifade eden örgüttür. Bu bağlamda örgütleri, toplumsal gereksinimlerin bir kısmını karşılamak üzere, önceden belirlenmiş amaçları gerçekleştirecek görev ve rolleri yapmak için güçlerini, eylemlerini eş güdümlenen iş görenlerden oluşan toplumsal açık bir sistem ve insanlardan, teknolojilerden ve insanların birbirine ya da işlerine karşı ilişkilerini düzenleyen yapı ve süreçlerden oluşan bir bileşim şeklinde tanımlamak mümkündür (Karaköse, 2013: 3).

Her örgüt, tıpkı insan gibi bir bütündür; diğer örgütlerle genelde aynı fakat özde ayrı özelliklere sahiptir. Bu bütünlük içinde her örgüt, alt parçaları ile bir sistem oluşturur. Örgüt birden çok insandan oluştuğu için toplumsal; dış çevre ile etkileştiği içinde açık bir sistemdir (Başaran, 1982: 56).

#### 2.1.1. Örgüt Kültürünün Yararları

Örgütün kültürel yapısının işlevi, iş görenlerin davranışlarını değerlendirmek ve yönlendirmektir. İş görenlerin davranışları, kültürel yapıyı oluşturan değer ve düzgünlere değerlendirilir. Örgüt toplumu, değer ve düzgünlere uygun iş gören davranışlarını destekler; uygun olmayanları engeller. Böylece iş görenlerin davranışları, örgüt toplumunca, kültürel yapıya uygun olarak yönlendirilir (Başaran, 1991: 242). Örgüt Kültürü, o örgütte çalışan yöneticiler ve diğer personel açısından bazı yararlar sağlamaktadır. Bunları şu şekilde sıralamak mümkündür (Karaköse, 2013:7).

Örgüt kültürü, çalışanların belli standartları, normları ve değerleri anlamalarına ve böylece kendilerinden beklenen başarıya ulaşmaları konusunda daha kararlı ve tutarlı olmalarına, yöneticileri ile daha uyum içinde çalışmalarına yardımcı olur. Örgüt kültürü iş yapma yöntem ve süreçlerine standart uygulamalar getirerek

örgütsel verimliliği artırır. Örgüt kültürü, yeni yöneticilerin bilgi, beceri ve davranışlar kazanmalarına yardımcı olarak yetiştirme ve gelişmelerine olumlu katkıda bulunur. Böylece yöneticileri organizasyonun temel değer ve dinamiklerine uygun biçimde geliştirilir. Örgüt içi haberleşme ve bireyler arası ilişkilerde örgüt kültürünün oldukça önemli rolü vardır. Kültür, personel arasında birliktelik sağlar, biz duygusunu ve takım ruhunu geliştirir. Bireyleri birbirine ve işletmeye bağlar, bununla birlikte örgüt iklimini de olumlu yönde geliştirir.

Örgütlerde çeşitli nedenlerle ortaya çıkan çatışmalar (amaçlardaki farklılıktan, algılama farklılıklarından, örgüt için ilişki ve güç dağılımından doğan çatışmalar vb.), örgüt kültürünün geliştirdiği bazı standart uygulamalar ve süreçler yardımı ile azaltılarak yumuşatabilir. Örgüt kültürü sembollerle, seremonilerle, kahramanlarla, sloganlarla, hikâyelerle nesilden nesile aktarılarak örgütsel yaşamı sürekli kılar. Hatta bazı durumlarda işletmenin sahibi olan yönetici ölse de kültür ve buna bağlı inanç ve değerler devam eder. Kültür tanıtıcı bir kimlik gibidir. Bir örgüt hakkında değerlendirmeler o kurumun kültürüyle yapılır.

### **2.1.3. Dünyadaki Spor Örgütleri**

Dünyada spor örgütlenmesi ve spor hizmetleri çok çeşitlilik göstermelerine karşılık, genelde ortak yanları bulunmaktadır. Çoğu ülkede devlet denetleyici, destekleyici ve özendirici bir rol üstlenmektedir. Spor yatırımları ve hizmetlerinin yürütülmesi ağırlıklı olarak yerel yönetimlere, özel ve tüzel kuruluşlara ve gönüllülere bırakılmış durumdadır (Karahüseyinoğlu & Ramazanoğlu, 2005: 77).

Avrupa ülkelerinin spor yapılarında iki temel unsur görülmektedir. Kamu Yönetimi ve Özerk Yönetim Gönüllü Yapı. Sporda kamu yönetimi, spor kulüplerini ve diğer örgütlerini temel edinen bir yapıda, kasabalarda, kentlerde, bölgelerde, bakanlık genel müdürlük düzeyinde ve parlamentoda örgütlenmiştir. Spor dalı federasyonları, katılımcı demokrasiye dayanır. Spor dalı federasyonlarının varlığına karşın, Avrupa Birliğine üye ülkelerde, ayrıca spor dalına veya yerleşim birimlerine göre, dernekler, federasyon ve konfederasyon tipinde üst birlikler bulunmaktadır. Bu yapılar, insan gücünü ve olanakları verimli kullanmayı ve başarıyı sağlamaktadır. Bu ülkelerde, spor hizmetleri ile ilgili olarak bir veya birkaç bakanlık görevlidir. Bu bakanlıklar, hükümetler dışı, özerk ve demokratik olan spor örgütlerine parasal,

planlama ve programlama dahil her yönden destek vermektedirler (Karahüseyinoğlu & Ramazanoğlu, 2005: 77).

### **2.3. Türkiye’de Sporun Örgütlenme Biçimleri**

Dünyada spor örgütlenmesi ve spor hizmetleri çok çeşitlilik göstermelerine karşılık, genelde ortak yanları bulunmaktadır. Çoğu ülkede devlet denetleyici, destekleyici ve özendirici bir rol üstlenmektedir. Spor yatırımları ve hizmetlerinin yürütülmesi ağırlıklı olarak yerel yönetimlere, özel ve tüzel kuruluşlara ve gönüllülere bırakılmış durumdadır. Ülkemizde bu alanda yeni yapılan çalışmalar bulunmasına rağmen çeşitli sıkıntılar ve belirsizlikler vardır. (Karahüseyinoğlu & Ramazanoğlu, 2005: 176)

Türklerde ilk demokratik spor örgütü; sadece maç düzenlemek amacıyla, 17 Mayıs 1903 tarihinde Moda, Elpis, Imogene ve Kadıköy kulüplerinin bir araya gelerek kurdukları ancak, 1910 yılına kadar yaşayabilen İstanbul Futbol Birliği’dir. (Sümer, 1990: 82)

Yedi yıllık süre içerisinde oturmuş bir yapı ve kuralların yokluğu ile kulüplerin değişebilen istekleri İstanbul Futbol Birliği’nin yetersizliğini ortaya koymuştur. İstanbul Futbol Birliği 12 Kasım 1910 tarihinde yeniden örgütlenerek, 1909 yılında yayınlanan Cemiyetler Kanunu’na göre tescil edilmiş statüdeki kulüpleriyle 1910-1914 yılları arasında İstanbul Kulüpleri Ligi faaliyetlerine başlamıştır. 1913 yılında İstanbul Futbol Kulüpleri Ligi’ne katılma başvuruları reddedilen ve çoğunluğu okul kulüplerinden oluşan bazı kulüplerin aynı yıl Cuma Liginin kurulmasıyla birlikte İstanbul Futbol Kulüpleri Ligi ve Cuma Ligi olmak üzere iki ayrı futbol ligi ortaya çıkmış oldu. Varlığını sadece bir sezon sürdürebilen Cuma Ligi’nin yerini, 1914 yılında kurulan İstanbul Şampiyonluğu Ligi aldı ve maçlarını Cuma günü yaptığı için halk arasında Cuma Ligi olarak anıldı. (Serarslan, 2005:12)

Cumhuriyet öncesi örgütlerinden birisi de modern olimpiyatların kurucusu Baron Pierre de Coubertin’in Selim Sırrı Tarcan’ı Ulusal Olimpiyat Komitesi’nin Türkiye temsilcisi olarak görevlendirmesi sonucunda, 1908 yılında kurulan Osmanlı Milli Olimpiyat Cemiyeti’dir. Cemiyetin başkanlığını Ali İhsan Tokgöz, genel sekreterliğini ise, 1909’da Uluslararası Olimpiyat Komitesi’nin Berlin’de yapılan toplantısında Osmanlı Milli Olimpiyat Cemiyeti’nin ilk resmi temsilcisi olan Selim Sırrı Bey üstlenmiştir. (Cankalp, 2006:37)

Olimpiyatlara katılma fikrinin doğusuyla birlikte Osmanlı Milli Olimpiyat Cemiyeti'nin kurulması, federelik girişimlerini başlatmış ve Anadolu'dan birkaç futbol kulübünün de katılımıyla bu girişimler, Türk sporunda ilk federasyonların temeli olmuşlardır.

Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı (TİC)'nin kurulması için Altınordu, Anadolu İdmanyurdu, Süleymaniye, Fenerbahçe, Hilal, Vefa, Galatasaray, Üsküdar, Beşiktaş, Haliç, Beylerbeyi ve Union kulüpleri, Yusuf Ziya Önis liderliğinde, 26 Haziran 1920'de İstanbul'da ilk toplantılarını yaparak Türkiye Cumhuriyeti'nin kökünü oluşturacak birliğin temelini attılar. İki yıllık bir sürecin ardından 3 Ağustos 1909 tarihli Dernekler Yasası'na dayanarak, 22 Mayıs 1922 tarihinde TİC kurulmuştur. İttifakın merkez örgütü; birliğin yönetiminden sorumlu ve on bir kişiden oluşan Genel Merkez Kurulu (Yönetim Kurulu), Bölge Spor Kurulları temsilcilerince önerilecek kişiler arasından Genel Kurulca seçilen yedi kişiden oluşan federasyonlar, Genel Kurul ve Kurucular(Hazırlık) Kurulundan oluşmaktaydı. Devlet, sporu TİC vasıtasıyla sevk ve idare etmeye çalışarak, ittifakı kamu yararı gözetilen dernek statüsünde, ülkeyi yurt dışında temsil etmeye yetkili tek spor örgütü olarak kabul etmiş ve mali yardımda bulunmuştur. (Aykın, 2013:11)

Özerk yapıdan uzaklaşıldığı ve merkezîyetçiliğin ön plana çıktığı, politikanın ve politikacı sıfatlarıyla politikacıların Türk sporunda söz sahibi oldukları bu dönem, 18 Şubat 1936 tarihinde CHP'nin iletişim kurduğu, Nazi Almanya'sının olimpiyat komitesi başkanı Carl Diem'in desteği ile CHP'nin yönetiminde olan Türk Spor Kurumu kurulmuştur.

Sporda partizanlığın etkili olduğu bu dönemde olanlar, Mustafa Kemal gibi ileriye görme kabiliyeti yüksek bir devlet adamının gözünden kaçmamış ve 29 Haziran 1938 gün ve 3530 sayılı "Beden Terbiyesi Kanunu" ile Türk Spor Kurumu kaldırılarak yerine "Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü" kurulmuştur. Türkiye'de spor, partinin elinden alınarak devlete mal edilmiştir. Böylece spor işlerinin partiyi yıpratmakta olduğu düşüncesiyle ve sporun büyüyen, gelişen fonksiyonlarının mevcut teşkilatlarla yürütülemeyeceğinin anlaşılması sonucu, sporun ancak müesseselerin üstündeki bir makamın prestiji ile sevk ve idare edileceği görüşüyle yeni bir teşkilatlanmaya gidilmiştir. (Atabeyoğlu, 2001)

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü, Türkiye’de sporun partinin elinden alınarak devlete mal edildiği, sporda devlet görüntüsünün egemen olduğu bir dönemdir. Her ne kadar sporda devlet söz sahibi olsa da, bu dönem de, politikacıların spor üzerindeki etkisinin ağır bir şekilde hissedildiği bir dönem olmaktan kurtulamamıştır.

Genel Müdürün başkanlığında, memlekette spor bilgisi ve uzmanlığı ile tanınmış olanlar arasından Başbakan tarafından seçilecek beş kişi ile Kültür Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı’nın birer temsilcisi...ifadelerinden de anlaşılacağı gibi 3530 Sayılı Yasa’nın 8. maddesinde öngörülen BTGM (Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü) Merkez Danışma Kurulu’nun oluşumu da demokratik anlayışa ters, siyasilerin etkisinde bir spor yönetimine işaret etmektedir (Sümer, 1990:76).

Başbakanlığa bağlı olarak kurulan Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü, 1942’de Milli Eğitim Bakanlığı’na, 1960’da tekrar Başbakanlığa bağlanmıştır. 14 Aralık 1983 tarih ve 18251 sayılı Resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 179 sayılı KHK(Kanun Hükmünde Kararname) ile Milli Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde yer almıştır. Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü’nün adı, 1986 yılında 3289 sayılı yasayla Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü olarak değiştirilmiştir. Son olarak 1989 yılında Devlet Bakanlığı’na bağlanan müdürlüğün adı “Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü” olmuştur. Sporun ilk kez Anayasa’da yer aldığı, spor işlerinin ilk kez bakanlık düzeyinde ele alındığı bu dönemde beş yüzden fazla işçi çalıştıran işyerlerine spor tesisi kurma zorunluluğu getirilmiş, gençlerin spor kulüplerine girmesi ve boş zamanlarında beden eğitimi faaliyetlerinde bulunmaları zorunlu tutulmuştur.

1986 sonrası dönem, özerkleşme konusunda yoğun tartışmaların olduğu bir dönemdir. Futboldaki gelişim ve değişim; futbolun yarattığı parasal değerlerin giderek artması ve futbola olan ilginin yaygınlaşması, bu spor dalının bağımsız bir yapı içerisinde yönetilmesini zorunlu kılmıştır.

17 Haziran 1992 tarihinde 3813 Sayılı Kanunla, futbol faaliyetlerini milli ve milletlerarası kurallara göre yürütmek, teşkilatlandırmak ve Türkiye’yi futbol konusunda yurt içinde ve yurt dışında temsil etmek üzere özel hukuk hükümlerine

tabi, tüzel kişiliğe sahip, özerk Türkiye Futbol Federasyonu kurulmuş ve seçimle işbaşına gelen ilk başkanı Şenes Erzik olmuştur.

Futbolun özerkleşmesi ile birlikte diğer federasyonların da özerkleşebileceği görüşleri yaygınlık kazanmaya başlamış, ancak bunu hayata geçirebilecek bir alt yapının bulunmaması bu konuda yapılacak çalışmalarını zorunlu hale getirmiştir.

Yapılan çalışmalar ve fikir alışverişlerinin ardından nihayet özerk yapıya geçişi kolaylaştırıcı ve bu geçisin sürekliliğini sağlayıcı bir adım olan Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Sponsorluk Yönetmeliği 13 Eylül 2001 tarihli ve 24522 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 2001 yılında yürürlüğe giren Sponsorluk Yönetmeliği, 16 Haziran 2004 tarih ve 25494 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Sponsorluk Yönetmeliği ile yürürlükten kalkmıştır. Sponsorluk Yönetmeliğinin yürürlüğe girmesinin ardından spor federasyonlarının özerkleşmesi süreci hız kazanmış ve 21 Mayıs 1986 tarih ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 2. ve Ek 9. Maddelerine dayanılarak hazırlanan Özerk Spor Federasyonları Çerçeve Statüsü 14 Temmuz 2004 tarih ve 25522 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir (Aykın, 2013).

### **2.3.1. Gençlik ve Spor Bakanlığı**

Gençlik ve Spor Bakanlığı (GSB), 03.06.2011 tarih ve 638 sayılı kanun hükmünde kararname ile kurulmuş, 06.04.2011 tarih ve 6223 sayılı teşkilat ve görevleri hakkında kanunla kurulmuş ve faaliyetlerini bu kanuna göre yürüten tüzel kişiliğe sahip, katma bütçeli bir kamu kuruluşudur.

Bünyesinde barındırdığı kurullar, Spor Genel Müdürlüğü, Kredi ve Yurtlar Kurumu, İl Müdürlükleri, Tesisler, Federasyonlar, Gençlik Merkezleri ve Gençlik Kampları bulunmaktadır.

#### **2.3.1.1. Spor Genel Müdürlüğü**

Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı Spor Genel Müdürlüğü olarak faaliyet göstermektedir.

Bu kuruluşun temeli, 14 Temmuz 1922'de 16 kulübün birleşerek, sporu disipline etmek amacıyla "Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakını (TİCİ) kurmalarıyla atıldı. İlk başkanlığını Ali Sami Yen, asbaşkanlıklarını da Burhan Felek ve Ali Seyfi'nin yaptığı Türkiye'nin ilk "çok sporlu spor örgütü" TİCİ, sporda demokrasi

yolunda önemli adımlar attı. Devletin spor yönetimine ağırlığını koyması, spor konseyinin önerisi üzerine, 1936 yılında Türk Spor Kurumu'nun kurulmasıyla başladı ve bunu, 29 Haziran 1938 tarihinde 3530 sayılı yasayla bugünkü Spor Genel Müdürlüğü'nün kurulması izledi. Müdürlüğün başına da eski bir asker olan General Cemal Tahir Taner getirildi. Bundan sonra Türk sporu, 3530 sayılı bu yasanın verdiği yetkiler doğrultusunda, Başbakanlığa bağlı bir "Devlet Kuruluşu" statüsüne kavuştu. 1942'de 4235 sayılı yasayla kuruluş yasası değiştirildi ve Milli Eğitim Bakanlığı'na 1960 yılında da tekrar Başbakanlığa bağlandı. Spor işlerinin ilk kez bakanlık düzeyinde ele alınması 1969'da kurulan 2. Demirel Hükümeti'nde (3 Kasım 1969) Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın kurulmasıyla gerçekleşti. 6 Şubat 1970 tarih, 3/707 sayılı Cumhurbaşkanlığı tezkeresiyle adı geçen Bakanlık kapsamına alındı. Böylece Türk sporunda yeni bir sayfa açıldı. İsmet Sezgin de Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk Gençlik ve Spor Bakanı oldu.

7 Kasım 1982 tarihli yeni Anayasa'da ise ilk spora yer verildi. Böylece ülkemizde ilk kez spor ve sporcu Anayasa'nın teminatı altına alındı.

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü'nce yönetilen Türk sporu 14.12.1983 tarihinde de 179 sayılı kanun hükmünde kararnameyle Milli Eğitim ve Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde yer aldı. 1986 yılında 3289 sayılı yasayla BTGM olan adı, Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü olarak değiştirildi. 1989 yılında Başbakanlık Devlet Bakanlığı'na bağlanması nedeniyle adı "Spor Genel Müdürlüğü" oldu.

3289 ve 3703 sayılı Spor Genel Müdürlüğü'nün kuruluş yasasında yer alan federasyon başkanlarının seçimle iş başına gelmesi, spor federasyonlarının özerkleştirilmesi ve demokratik bir yapıya kavuşturulması çalışmaları, 3461 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu'nun kuruluş ve görevleri hakkındaki kanunla başladı.

1993 yılında ise federasyon başkanlarının seçimle iş başına gelmesine ilişkin yönetmelik çıkarılarak uygulamaya kondu ve ilk seçimler 5230 delegenin katılımıyla 5 Aralık 1993'te yapıldı.

Gençlik ve Spor Bakanlığının kurulması; 6/4/2011 tarihli ve 6223 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak, Bakanlar Kurulu'nca 3/6/2011 tarihinde kararlaştırıldı. Kanun Hükmünde Kararname ile teşkilat yapısında değişikliğe gidilen Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün 3289 sayılı kanunda yer alan "Gençlik ve



Spor Genel Müdürlüğü" ibaresi "Spor Genel Müdürlüğü" olarak değiştirildi.(Spor Genel, 2015)

### **2.3.1.2. Federasyonlar**

Ulusal spor federasyonları ilgili branşın ülke sınırları içerisinde en üst karar ve yönetim organıdır. Bağımsız spor federasyonları (Bu madde başlığı “Özerklik” iken, 29.3.2011 tarihli ve 6215 sayılı kanununun 10 uncu maddesiyle metne işlendiği şekilde, madde metninde yer alan “özerk” ibareleri ise “bağımsız” olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.) Spor dalı ile ilgili faaliyetleri ulusal ve uluslararası kurallara göre yürütmek, gelişmesini sağlamak, sporcu sağlığı ile ilgili konularda gerekli önlemleri almak, teşkilatlandırmak, federasyonu uluslararası faaliyetlerde temsil etmek ve Tahkim Kurulu kararlarını uygulamakla görevli ve yetkili, özel hukuk hükümlerine tabi bağımsız spor federasyonları kurulur. Federasyonlar, Merkez Danışma Kurulunun uygun görüşü, Bakanın teklifi ve Başbakanın kararı ile kurulur ve kararın Resmi Gazetede yayımlanması ile tüzel kişilik kazanır. Bu Kanunda belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen federasyonların tüzel kişilikleri bu maddede belirtilen usulle iptal edilir ve mal varlıkları Genel Müdürlüğe devredilir. Genel Müdürlük tarafından bağımsız spor federasyonlarına yapılan yardımlar ile Genel Müdürlük bütçesinden bu federasyonlara tahsis edilen kaynaklar kullanılarak edinilen her türlü taşınır ve taşınmazlar edinim amacı dışında kullanılamaz ve Genel Müdürün izni alınmadan üçüncü kişilere satılamaz ve devredilemez. Genel Müdürlük tarafından yapılan yardımlar ve tahsis edilen kaynaklar kullanılarak alınan taşınmazların mülkiyeti Genel Müdürlüğe ait olur. Bu taşınmazlar Genel Müdürlüğün mevzuatı çerçevesinde kullanılır. Federasyon malları Devlet malı hükmündedir, haczedilemez. Federasyon faaliyetlerinde görevli bulunanlar, görevleriyle ilgili olarak işlemiş oldukları suçlar bakımından kamu görevlisi sayılır. (Akyel, 2011:92)

### **2.3.1.3. Kulüpler**

Sportif hayatta kulüpler çekirdek örgütler ve sportif faaliyetlerde, sporcuların yetişmesinde çok önemli roller üstlenirler tercihlerine göre bir veya birden fazla spor dalında faaliyet gösterebilirler.

Spor kulüpleri, Dernekler Kanununa göre kurulan dernek statüsünde özel hukuk tüzel kişileridir. Bir spor kulübünün GSGM bünyesinde, ilgili olduğu spor

branşında karşılaşmalara çıkabilmesi için GSGM tarafından tescil edilmeleri gerekmektedir. GSGM tarafından bir kulübün tescil edilmesi, o kulübün resmi müsabakalara katılabilmelerini temin etmesinin yanında, sporculara lisans verebilmelerini de sağlamaktadır (3289 sayılı Kanun m. 20/I, II).

Spor kulüpleri Dernekler Kanunu hükümleri uyarınca denetime tabi oldukları gibi, GSGM de kulüpleri her yönden denetleme ve gerekirse defter ve işlemlerine el koyma yetkisine sahiptir (3289 sayılı Kanun m. 21). (Spor Genel Müdürlüğü)

#### **2.3.1.4. Yöneticiler**

Yetim spor yöneticisi için, sporu ve sporcuyu seven, sosyal liderlik niteliklerini taşıyan, yenilik ve gelişmelere açık olan, değişim ve gelişmelerin gerisinde kalmayan, çağdaş yöneticinin tüm niteliklerini taşıyan, amaçları doğrultusunda severek, isteyerek, bilerek ve fedakârca hizmet verendir, tespitinde bulunmaktadır (Yetim, 2011:142). Biçer (2004) spor yöneticisi spor hizmet ve faaliyetlerinin, sevk ve idaresinde çeşitli şekillerde görev alan (başkan, idareci, antrenör v.s) bu hizmet faaliyetlerinin yürütülmesinde emeği geçen profesyonel yada gönüllü bireyler olarak ifade ederken. (Akyel, 2011:80)

Spor yöneticisi, “spor hizmet ve faaliyetlerinin sevk ve idaresinde çeşitli şekillerde görev alan (başkan, idareci, antrenör vs.) bu hizmet faaliyetlerinin yürütülmesinde emeği geçen profesyonel ya da gönüllü bireyler” olarak ifade edilmektedir. (İkizler, 2009:96)

Kısaca spor yöneticisi, beden eğitimi ve spor alanlarında amaçlanan hedeflere ulaşılabilmesi ve işlerin yerine getirilebilmesi için, spor kurumlarında çalışan insanları teşkilâtlandıran, emirler veren, grup çalışmalarını aynı amaca yönlendirip düzenleyen, her türlü sorumluluğu üzerine alan ve işleyişi denetleyen kişidir. Bir başka ifadeyle spor yöneticisi, spor hizmet ve faaliyetlerinin sevk ve idaresinde çeşitli şekillerde görev alan ve spor teşkilâtlarını, kuruluş amaçları doğrultusunda başarıya götürecek işleri yürüten yetkili ve sorumlu kişi olarak tanımlanmıştır. (Cankalp, 2006:115)

#### **2.3.1.5. Sporcular**

Aktif şekilde sportif faaliyetler şu şekilde gerçekleşmektedir:

Sporcuların resmî müsabakalara katılabilmeleri için lisans almaları gerekmektedir. Lisans, sporcunun müsabakalara katılabilmesini ve sağlık açısından

bir sorunu olmadığını göstermesi açısından önem arz etmektedir.(3289 sayılı Kanun m. 22/1). Sporcular bir kulüp adına lisans alabilecekleri gibi, ferdî lisans da alabilirler (3289 sayılı Kanun m. 22/II).

Sporcuların lisanslarına ilişkin ayrıntılı düzenlemeler, Sporcu Lisans, Tescil, Vize ve Transfer Yönetmeliğinde yer almaktadır. (Resmi Gazete, 2015)

Bu Yönetmeliğe göre, 3289 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak sporcuların karşılaşmalara katılabilmek için lisans almaları ve aldıkları lisansları her sezon vize ettirmeleri gerekmektedir. Lisansları vermek ve vize işlemlerini yapmak konusunda genel olarak GSİM ve şartlarını taşımaları halinde federasyonlar yetkilidir (Yönetmelik m. 5/I). Bunun yanında, Yönetmeliğin 7. maddesinin ilk fıkrasına göre, eğitim ve öğretim kurumları, özel beden eğitimi ve spor tesisleri ile diğer kurum ve kuruluşlarca yapılan yarışmalara katılacakların da lisans almaları gerekmekte olup; lisanslar için bu kuruluşların, buldukları Gençlik Spor il müdürlüklerine (GSİM) başvurmaları gerekmektedir. (Erten, 2006:47)

#### **2.3.1.6. Taraftarlar**

Sporun çok geniş ve güçlü bir ekonomik sektör haline gelmesi, doğal olarak üreticilerini ve tüketicilerini belirlemiştir. Spor ekonomisinin üreticileri televizyonlar, şirketler, medya, sponsorlar, oyuncular ise tüketicileri/ alıcıları da, zamanında tribünlere sürülen kitledir. Tartışmanın kendisi de buradan çıkmaktadır. Tribünlere sürülen kitle nedir, nasıl tanımlanacaktır? Başından beri tüketici olarak hedeflenen ‘seyirci’ ile sporla özellikler futbolla özne olarak yeniden dahil olma amacıyla var olduğu söylenebilecek taraftar arasında bir farklılık olduğunu belirtmek gerekir. Aynı sebepten dolayı taraftarlık ile endüstriyel spor arasında da gerilimli bir ilişki olduğundan bahsedilebilir.

Taraftar ve seyirciyi birbirinden farklı, hatta zıt anlamlarda kullanılmaktadır. Endüstriyel Spor ve taraftarlık tartışmalarında, taraftarlığa, para, medya, profesyonellik gibi kapitalizme özgü bir kurum olarak bakmamakla başlamak gerekir. Her ne kadar taraftarlık bu ticarileşmenin içinde kendi özgün varoluşu, dili, kültürü ile endüstriyelleşen sporun içinden doğmuşsa da, onun yaratmaya çalıştığı formdan farklı bir biçimde gelişerek, oyundaki birliktelik ve isyan potansiyelini ‘kısmen taşıyan’ bir biçimi olmuştur.

Futbol kolektif bir oyundur. Kurallara bağlanmadan, kalabalıklarla oynadığı dönemlerde pek çok yasakla karşılaşmıştır. Bu yasakların en önemli sebeplerinden biri oyunun büyük kalabalıkları harekete geçiren bir özelliğinin olmasıdır. Futbol oyununun ‘kamu huzur ve asayişini bozma’ potansiyelinin bu yasakların başta gelen sebeplerinden biri olduğunu belirtir. (Stemmler, 2000) Siyasi amaçlarla ya da kitle çevirmeyi protesto için bir araya gelinen futbol maçlarından, büyük kalabalıkları cezbeden ilk futbol kulüplerine kadar futbol oyununda kolektivite potansiyeli var olmuştur.

Futbolun endüstriyelmesi süreci, futbol oyununun peşinden koşan kitlelerin yeniden düzenlenmesini de beraberinde getirir. Artık istenen tuttuğu kulüp için daha fazla para verebilecek, müşteri tipinde seyircidir. Tribünlerdeki kitlenin nasıl oturacağına/nasıl ayakta durmayacağına, nasıl davranacağına, neler söyleyeceğine dair formlar, diğer yandan ‘fairplay’ ruhu bir bakıma kitlelere dayatılır. Önceden kralların sevmediği futbol kitleleri, bugün futbol piyasasının patronlarınca eleştirilir. Eleştirilen ve istenmeyen, değiştirilmeye çalışılan bahsettiğimiz ‘isyan potansiyelidir. Elbette, yapılan isyanın hedefi ve kendisini nasıl tanımladığından çok ortada duran ‘potansiyel’ hali buradaki tartışmanın merkezindedir. Bunun yanında burada tanımlandığı anlamda ‘ taraftarlık’ bugün futbolu takip eden kitleler arasında nicel olarak azınlıkta fakat etki alanı açısından güçlü bir konuma sahip asgari kolektiviteden oluşan beraber ‘hareket etme’ temelli sosyallikleri içerir. Bu tanım için, somut olarak, ‘tribün gruplarının’ içerisinde veya ilişki ağlarında yer almak önemlidir. (Aydın, Hatipoğlu, & Ceyhan, 2008:294)

Seyirci; seyretmek fiili üzerinden pasif bir kabullenmeyi içerir. Kolektif harekete görece kapalı olduğundan, bir kolektif tanım içinde konumlandırılmaz. ‘Taraftar’ ise taraf olmak fiilinden türer ve ‘gösteri toplumunda’ pasif izleyicilikle kavgalı bir varoluş sergilemesi üzerinde durulabilir.

Seyirci yalnızca sunulan gösteriyi takip eden iken, taraftar taraf olan ve onun ötesinde kendi kolektif kimliğini oluşturandır. Sosyal ilişki ağları içerisinde yer alma durumu, taraftar olmanın olmazsa olmazıdır. Taraf olmayı yalnızca bir spor takımının destekleyicisi olma anlamında kullanmaktan ziyade, aktif olarak sosyal ilişki zemininde yer alanlar üzerinden kurmak daha etkili olacaktır. Taraftarlık bir anlamda, gösteri toplumunun sunduğu ‘pasif izleyici olma’ durumuna inat bir aktiflik

çabasıdır. Bunu sadece futbola ilişkin veya doksan dakikalık bir duruş olarak almak da yetersiz kalabilmektedir. (Hatipoğlu & Aydın, 2007:14)

#### **2.4. Türkiye’de Sporun Başarısı**

Ulusal ve Uluslararası Başarılar. Ülkede en popüler spor dalı Futbol olmakla beraber, Basketbol, Voleybol, Halter, Hentbol, Atletizm ve Türklerin Ata Sportu olarak kabul edilen Güreş büyük ilgi görmektedir. Ayrıca son yıllarda Atıcılık, Taekwon-do, Judo, Karate, Boks, Yelken, Yüzme ve Okçuluk’ta önemli uluslararası başarılar sağlanmış olup, 2002 yılı sonu itibariyle, uluslararası yarışmalarda 30 spor branşında 489 altın, 459 gümüş ve 523 bronz olmak üzere toplam 1.481 madalya kazanılmıştır.

Türkiye, ilk olimpiyat şampiyonluğunu 1936 Berlin Olimpiyat Oyunları’nda güreş dalında Yaşar Erkan’la elde etmiştir. (Bozkurt, 2014) Ruhi Sarıalp’ın 1948 Londra Olimpiyatı’nda atletizm-üçadım atlamada olimpiyat üçüncülüğü ve Mehmet Terzi’nin 1983 Akdeniz Oyunları birinciliği, atletizm branşında elde edilen büyük başarılarıdır. Naim Süleymanoğlu ve Halil Mutlu Türkiye’nin halter branşında dünya rekoru kıran ve olimpiyat şampiyonluğu kazanan en başarılı sporcularıdır. (olimpiyatkomitesi)

Efes Pilsen basketbol takımının, 1995-96 sezonunda kazandığı Avrupa Radivoj Korac Kupası, Türkiye’nin Avrupa Kupaları’ndaki ilk şampiyonluğudur. Efes Pilsen ayrıca 2000 yılında Yunanistan’da oynanan Final-Four’a katılma başarısını göstermiştir.

1998 yılında Eczacıbaşı Bayan Voleybol Takımı Avrupa Kupa Galipleri Kupası’nı kazanmış, Vakıfbank Bayan Voleybol Takımı ise Avrupa Şampiyonlar Ligi ikincisi olmuştur.

Okçuluk alanında Deniz Günay’ın, 1998 yılında Almanya’da yapılan Avrupa Salon Okçuluk Şampiyonası ve Tayvan’daki Dünya Üniversiteler Şampiyonası’nda Avrupa ve Dünya şampiyonluğu vardır. Boks alanında Hülya Şahin, 1999 yılında İsveç’te düzenlenen Avrupa Kupası Bayanlar Şampiyonası’nda altın madalya kazanarak, bu alanda bir ilke imza atmıştır.

Türkiye’nin son yıllarda spor alanındaki önemli başarıları, futbolda doruk noktaya çıkmıştır. 1999-2000 sezonu UEFA Kupası finalde Arsenal’i yenen Galatasaray Futbol Takımı, UEFA Kupası Şampiyonluğu ile birlikte "Avrupa

"Şampiyon Kulüpler Ligi" Şampiyonu Real Madrid'i yenerek Süper Kupa'yı da ülkeye getirme başarısını göstermiştir.

29 Mayıs - 30 Haziran 2002 tarihleri arasında Kore ve Japonya'nın ortaklaşa düzenledikleri 17. FIFA Dünya Futbol Şampiyonası'nda Türk Milli Futbol Takımı da dünya üçüncüsü olarak futbol tarihine adını altın harflerle yazdırmıştır. Ayrıca, üçüncülük maçında Türk Milli Takım oyuncularından Hakan Şükür'ün 11. saniyede attığı gol, Guinness Rekorlar Kitabı'na "Dünya Kupalarında Atılan En Erken Gol" olarak geçmiştir.

Önemli uluslararası organizasyonlardan birisi olan Büyük Erkekler Avrupa Basketbol Şampiyonası 31 Ağustos - 9 Eylül 2001 tarihleri arasında Ankara, İstanbul ve Antalya'da yapılmış ve Türk Erkek Basketbol Milli Takımı bu şampiyonada, tarihinde ilk kez Avrupa ikincisi olmuştur. Yine önemli bir organizasyon olan Büyük Erkekler ve Bayanlar Dünya Halter Şampiyonası 4 - 11 Kasım 2001 tarihleri arasında Antalya'da yapılmıştır. Bu şampiyonada Türk sporcuları 5 altın, 2 gümüş ve 1 bronz madalya kazanırken, şampiyon sporcu Halil Mutlu koparma'da 138.5 kg. kaldırarak Dünya rekoru kırmıştır. Yarışmalar sonunda Türk Halter Erkek Milli Takımı dünya ikinciliğini, Bayan Milli Takımı ise dünya üçüncülüğünü elde etmişlerdir.

2 - 15 Eylül 2001 tarihleri arasında 23 ülkenin katılımı ile Tunus'ta düzenlenen XIV. Akdeniz Oyunları'na Türkiye 22 spor branşında 169 erkek, 95 bayan sporcu ile katılmıştır. Oyunlar sonunda Türkiye 33 altın, 15 gümüş ve 12 bronz madalya kazanmış ve toplam 60 madalya ile ülkeler sıralamasında 4. sırada yer almıştır.

Türk sporu, 2002 yılında uluslararası büyük başarılarla atletizm dalında da imza atmıştır. Milli atlet Süreyya Ayhan, 6 - 11 Ağustos 2002 tarihleri arasında Münih Olimpiyat Stadı'nda düzenlenen 18. Avrupa Atletizm Şampiyonası'nda 1.500 metrede Avrupa Şampiyonu olarak Türkiye'ye altın madalya kazandırmıştır.

Yılın en iyi derecesini elde eden Süreyya Ayhan, Rumenlerin Dünya ve Olimpiyat Şampiyonu atleti Gabriela Szabo'yu geride bırakarak birincilik kürsüsüne çıkmayı başarmıştır.

2003 yılında Yunanistan'da düzenlenen Avrupa Halter Şampiyonası'nda 53 kg'da Nurcan Taylan, büyüklerde 3 Avrupa, gençlerde 3 Avrupa ve dünya gençlerde

1 rekor kırarak büyük başarı göstermiştir. 58 kg'da Aylin Taşdelen ise 3 Avrupa rekoru kırarak madalya sahibi olmuştur. Büyük erkeklerde Halil Mutlu 3 altın madalyayı ülkeye getirme başarısı göstermiştir.

Ayrıca, 50. Avrupa Büyükler Greko-Romen Güreş Şampiyonası'nda Şeref Eroğlu, ismini altın madalyaya yazdırmıştır.

27 Şubat-2 Mart 2002 tarihleri arasında Antalya'da gerçekleştirilen Dünya Ralli Şampiyonası'nın 3.ayağı, Türk sporuna farklı bir heyecan kazandırmıştır. (Türkçe, 2015)



## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM : ARAŞTIRMA BULGULARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

### 3.1. Araştırmanın Yöntem ve Teknikleri

Araştırmanın ilk başında Kastamonu'da spor örgütlenmesinin içinde yer alan Kastamonu'da görev yapan, beden eğitimi öğretmenleri, Gençlik ve Spor il müdürlüğünde görevli antrenörler, BESYO öğrencileri ve akademisyenlerle konumuzla ilişkisi olması bakımından genel bir spor, spor kültüründen ve ülkemizdeki sporun sosyolojik temelleri ele alınmıştır. Bu bölümde kavramlarla ilgili önceden yapılan çalışmalar incelenmiş ve bu çalışmalardan elde edilen bilgiler ışığında araştırmanın kuramsal çerçevesi oluşturulmuştur. Ayrıca endüstrileşmiş sporun kavramı açıklanmaya çalışılarak spor-devlet, spor-medya ilişkileri yine bir kuramsal çerçeve içinde açıklanmaya çalışılmıştır. Yine birinci bölümde Türklerin spor geçmişine değinilerek geçmişten günümüze kadar uğraştıkları sportif etkinliklerden bahsedilmiştir.

Araştırmanın ikinci safhasını ise uygulama safhası oluşturmaktadır. Kaynak taraması ile elde edilen bilgiler çerçevesinde araştırmanın amacı ve hipotezleri dikkate alınarak anket soruları belirlenmiştir. 2015 yılı Mart-Ekim dönemlerini kapsayan sürede araştırmanın sondaj çalışması da dahil olmak üzere uygulama safhası gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada uygulama safhasında kullanılan tekniklerin bazı noktalarını tanımlamak yerinde olur. Buna göre çalışmanın ikincil verileri olarak kullanılan anketler, Araştırmaya katılanların sosyo-ekonomik durumlarını, değer ve tutumlarını, yaşadıkları sosyal, kültürel ve ekonomik çevreyle iletişim biçimlerini, spor ile ilişkili tutumlarını ölçmek amacıyla gütmüştür. Anketler yapıldığı sırada, ankete katılanlara bazı başlıklar altında sorular sorulmuş ve bu bağlamda ankete katılanların büyük bir kısmıyla mülakatlar da gerçekleştirilmiştir.

### 3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evreni, Kastamonu'da sporun ve spor yönetiminin içerisinde yer alan Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, Milli Eğitim Bakanlığı okullarda görevli beden eğitimi öğretmenleri ve Kastamonu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunun da görev yapan yöneticiler, antrenörler, öğretim elemanları ve



öğrencileridir. Araştırmanın örnekleme ise yukarıda belirtilen evren büyüklüğünü yeterli sayıda temsil edecek örneklem büyüklüğüne tesadüfî örnekleme yöntemi ile ulaşılması hedeflenmektedir. Ancak örneklemin belirlenmesinde mesleki, örgütsel ve dağılımın dengeli bir şekilde sağlanmasına dikkat edilmiştir.

### **3.3. Araştırmanın Hipotezi**

Araştırmanın, ana konusu olarak Türkiye’de önemli bir yere sahip olan spor ve spor yönetimleri üzerine durulması planlanmaktadır. Çalışmamızın temelini, 2000’li yılların başında ülkemizin başarı kazandığı uluslararası spor yarışmalarının ardından son yıllarda sporda gelen başarısızlıkların nedenlerini araştırmak oluşturacaktır. Bu konuya örnek verecek olursak; 2002 yılında dünya üçüncüsü olan milli futbol takımımız, bu tarihten sonra 2008 Avrupa Futbol Şampiyonası hariç katıldığı bütün turnuvaların dışında kalmıştır. Buna ek olarak en büyük spor organizasyonu olan olimpiyatlarda arzu edilen başarıyı elde edememiş olma sorunu ortaya koyan diğer bir örnek olarak gösterilebilir.

Sporda ülke olarak arzu edilen başarıların yakalanamamasında spor yönetimindeki eksiklikler önemli rol oynamaktadır. Sporda başarının elde edilmesi topyekün planlı ve organize bir spor yönetimi ile gerçekleşebilir. Bu nedenle, spor yönetiminin tüm düzeylerindeki örgütsel yapısının farklı boyutlarının sorunlarının ele alınması gerekir. Diğer tüm örgütlerde olduğu gibi spordaki örgütlenmenin de en önemli boyutlarından biri sosyolojik yapıdır. Bu noktadan hareketle, spordaki başarının yükseltilmesinde büyük öneme sahip olan spordaki örgütsel yapı ile ilgili sorunların sosyolojik boyutuyla incelenmesi bu tez çalışmasının araştırma konusunu oluşturmaktadır. Buna göre, “spordaki başarının sağlanmasında etkili olan tüm düzeylerdeki spor örgütlenmesinin sorunlarının neler olduğu ve bunların nasıl çözülebileceği” bu tez çalışmasının araştırma problemini oluşturmaktadır. Araştırma bu hipotezden yola çıkarak aşağıdaki alt hipotezlerle de desteklenerek oluşturulmuştur.

- Antrenörlerin bilgi yetersizliği önemli bir başarısızlık kaynağıdır.
- Sözleşmeli antrenörlerin gelecek kaygıları başarısızlığın önemli bir kaynağıdır.

- Beden Eğitimi derslerinin saatlerinin azlığı başarı durumunu etkilemektedir.
- Türkiye’de bir bütün olarak spora verilen önem yeterli değildir.

#### **3.4. Araştırmanın Taşıdığı Riskler**

Araştırmanın taşıdığı en önemli risk, bu konuyla ilgili olarak yakın zamanda yapılmış olan çalışma olmadığından mukayese imkanının olmamasıdır. Anket çalışması sonucu elimizdeki istatistiki verilerin tartışmaya açık olmasıdır. Bunun nedeni anket yapılan kişilerinin birçoğunun soruları okurken sıkılmış olmasıdır. Bu durum anketlerin yapılmasını kısmen zorlaştırmıştır. Bir diğer durum ise ankete katılanların bazı soruları anlayamamasından dolayı olmuş ve ekstradan bir açıklama yapılma gereği hissedilmiştir.

Anketlerin hazırlanması sırasında, soruları yönelteceğimiz kişilerin ve anket verilerini sunacağımız resmi makamların hassasiyetleri dikkate alınarak titiz davranılmıştır. Ayrıca örneklem grubuna yöneltilecek sorulara verilecek cevapların samimiyetle cevaplandırılacağı kabul edilmiştir. Çalışmada en önemli risklerden birisi de araştırma yaptığımız grubun homojen bir grup olmasıdır. Bu homojenlik karşılaştırmalı tablolar oluşturulmasının önünde önemli bir engel oluşturmuştur.

### 3.5. Araştırmanın Bulguları

**Tablo 1: Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları**

		<b>Frekans (f)</b>	<b>Yüzde (%)</b>
<b>Cinsiyet</b>	Kadın	120	43,5
	Erkek	156	56,5
<b>Yaş</b>	18-25 yaş arası	266	96,4
	26-33 yaş arası	9	2,9
	34-41 yaş	1	0,7
<b>Eğitim Durumu</b>	İlkokul ve dengi	2	,7
	Lise ve dengi	5	1,8
	Ön lisans	16	5,8
	Lisans	242	87,7
	Y.lisans	10	3,6
	Doktora	1	,4
<b>Kişisel Yapı</b>	Sessiz, sakin	69	24,6
	Sosyal ve dışa dönük	81	29,0
	Hareketli	87	31,2
	Sinirli ve çabuk kızan	28	9,8
	Sıkılgan ve içe dönük	7	2,2
	Diğer	4	1,1
<b>İlgi Duyduğu Spor Branşı</b>	Bireysel	58	19,9
	Takım sporları	139	49,6
	Her ikisi de	79	27,9

Aktif Olarak Uğraşılan Spor Branşı			
Futbol	72	26,1	
Basketbol	39	14,1	
Voleybol	39	14,1	
Hentbol	39	14,1	
Atletizm	12	4,3	
Teakvando	3	1,1	
Karate	1	,4	
Yüzme	3	1,1	
Uğraşmıyorum	36	13,0	
Cevapsız	32	11,6	
Frekans Toplamı		100	

Tablo1’de yer alan katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları incelendiğinde; çalışmaya katılanların % 43’ünü (120 kişi) kadın, %56,5’ini (156 kişi) erkek katılımcılar oluşturmaktadır.

Çalışmaya katılanların % 96,4’ünü (266 kişi) 18-25 yaş, %2,9’unu(9 kişi) 26-33 yaş, %0,4’ünü (1 kişi) 34-41 yaş arasındaki katılımcılar oluşturmaktadır. Katılımcıların %87,7 (242 kişi) oranında lisans eğitimi, %5,8 (16 kişi) ön lisans, %3,6 (10 kişi) yüksek lisans,%1,8 (5 kişi) lise ve dengi ve %0,7 (2 kişi) ilkokul ve dengi eğitim düzeyinde oldukları görülmektedir.

Katılımcıların %31,2’si (87 kişi) kendilerini hareketli olarak tanımlarken, % 29’u (81 kişi) sosyal ve dışa dönük, % 24,6’sı (69 kişi) sessiz sakın,%9,8’i (28 kişi) sınırlı ve çabuk kızan, %2,2’si (7 kişi) sıkılgan ve içe dönük olarak tanımlamaktadır. Katılımcıların hangi branşa ilgi duydukları değişkenine göre incelendiğinde %49,6 oranında (139 kişi) en fazla takım sporlarına, daha sonra her ikisine ve en az da bireysel sporlara ilgi duyduklarını belirtmişlerdir.

Katılımcıların aktif olarak yaptıkları branşlar la ilgili sorulara verilen cevaplar tüm dünyadaki popüler spor dallarının ülkemizde de aynı oranda ilgi gördüğünü ortaya koymaktadır.

**Tablo 2:“Türkiye’de Spora Verilen Önem” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzelik Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Evet	55	19,9
Hayır	216	78,3
Cevapsız	5	1,8
Toplam	276	100,0

Tablo 2’de katılımcıların %19,9’u (55 kişi) spora yeterince önem verildiğini düşünürken, % 78,3’lük (216 kişi) büyük bir oran spora gerekli önemin verilmediğini düşünmektedir. Bu durumun böyle gözükmesinin en büyük sebepleri, ülke olarak bir spor politikamızın olmayışı ve eğitim sistemimizin neredeyse tamamının sınavlar üzerine kurulu olmasından kaynaklanmaktadır. Çocuklarımız, gençlerimiz ilk okuldan üniversiteye kadar belirli aralıklarla girdikleri TEOG, YGS, LYS ve KPSS gibi sınavlar yüzünden ailelerinin de baskılarıyla spordan uzaklaştırılmakta daha sonrasında da spora geri dönüş yapamamaktadırlar.

**Tablo 3:“Başarısız Sonuçların Sorumluları” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzelik Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Antrenörler	59	21,4
Federasyonlar	106	38,4
Sporcular	50	18,1
Medya	8	2,9
Diğer	33	12,0
Cevapsız	20	7,2
Toplam	276	100,0

Tablo 3’de katılımcılar başarısızlığın sebebi olarak %38,4’ü (106 kişi) federasyonları, %21,4’ü (59 kişi) antrenörleri, %18,1’i (50 kişi) sporcuları sorumlu tutmuşlardır. Buna karşın katılımcıların %2,9 (8 kişi) medyanın etkisinin çok az olduğu görülmektedir. Federasyonların sorumlu tutulmasındaki sebepler siyasetin sporun içine de yoğun bir biçimde bulaşmasıdır. Milli takımlara seçilecek sporcu ve antrenörlerin referanslarla oralara getirilmeleri gösterilebilir.

**Tablo 4:“Ülke sporunun başarısı nasıl artırılır” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Eğitim sistemimizdeki beden eğitimi ders saatinin artırılması	52	18,8
Gençlik ve spor bakanlığının spor branşlarını özendirici organizasyonlar düzenlemesi	38	13,8
Federasyonların altyapı çalışmalarına ağırlık verilmeli	73	26,4
Alanında üst düzey bilgiye sahip antrenör ekipleriyle çalışılmalı	24	8,7
Diğer	6	2,2
Cevapsız	83	30,1
<b>Toplam</b>	<b>276</b>	<b>100,0</b>

Tablo 4’de çalışmaya katılanların %26,4 (73 kişi) federasyonların altyapı çalışmalarına önem vermeleri üzerinde yoğunlaşırken, %18,8’i (52 kişi) Eğitim sistemimizdeki Beden Eğitimi derslerinin saatlerinin artırılması, %13,8’lik kesimin (38 kişi) ise Gençlik ve Spor Bakanlığı’nın sporu özendirici organizasyonlar düzenlemesi üzerinde durmuştur.

Eğitim sistemimizin üç basamağında Beden Eğitimi dersleri verilmektedir. Bu derslerin yeterli ders saati içermediği derslerin içeriği olarak gerekli önem verilmediği gözlenmektedir. İlkokulla giden öğrencilerin beden eğitimi derslerine sınıf öğretmenleri girmekte ve çocukların psiko-motor gelişimleri destekleyecek eğitimlerin yeterli olmadığı gözlenmektedir. Ortaokul ve lise dönemlerinde haftalık beden eğitimi dersi saati ikiyken seçmeli spor dersiyle bu sayı dört olmuş bu durum olumlu gibi gözükse de ülkemizin eğitim sisteminde TEOG, LYS ve YGS gibi geleceğin belirleyeceği sınavların bu dönemlerde başlamasından dolayı çocuklar sportif faaliyetlerden kendilerini çektikleri gözlenmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı sporu ve sosyal faaliyetleri özendirici olarak okullarında herhangi bir spor branşında faaliyet gösteren öğrencilere ek puanlar vererek daha özendirici bir tutum sergilemiştir.

**Tablo 5:“Ülke Sporumuzdaki İniş ve Çıkış” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Ülke olarak bir spor ekolüne sahip olamayışımız	89	32,2
Dünya sporundaki gelişmeleri zamanında takip edemeyişimiz	15	5,4
Sporu bir yük olarak görüşümüz	26	9,4
Ülke spor politikamızın olmayışı	72	26,1
Diğer	9	3,3
Cevapsız	65	23,6
<b>Toplam</b>	<b>276</b>	<b>100,0</b>

Tablo 5’de çalışmaya katılanların %32,2’si (89 kişi) ülkenin bir spor politikası olmadığı ve kendisine has bir ekol geliştiremediği üzerinde durmuştur. Spor Ekolü; Aynı branş kapsamında değerlendirildikleri halde, bir bölgeye, kente ya da topluluğa özgü bazı ayırıcı özellikler gösteren, benzer eğilimde çalışan sporcu grubudur. Ülkemiz neden bir ekole sahip değil? Bunun cevabı, spor politikamız olmamasından kaynaklanıyor. Palyatif tedbirlerle günümüzü kurtarmak ve dönemin siyasetçilerine başarılı gözükme adına yapılan işlerden kaynaklanmaktadır. Buna verilecek en güzel örnek ise atletizm federasyonunun yıllar Afrika kökenli sporcuları devşirerek Milli Takım forması giydirmiş orta ve uzun mesafelerde ülkemizi olimpiyat ve dünya şampiyonalarında temsil etmesini sağlamıştır.

**Tablo 6:“Yöneticiler Sporcuların Aldığı Grup Kararını Daha Önemli Bulurlar” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzelik Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	34	12,3
Sık sık	49	17,8
Ara sıra	124	44,9
Nadiren	49	17,8
Hiçbir zaman	17	6,2
Cevapsız	3	1,1
Toplam	276	100,0

Tablo 6’da katılımcıların %44,9’u (124 kişi) büyük bir çoğunluğu ara sıra cevabını %17,8’i (49 kişi) Sık sık ve Nadiren ve %12,3’ü (34 kişi) Her zaman cevabını verdikleri görülmektedir.

**Tablo 7:”Yöneticiler Sporcuların Kişisel Gereksinimleri ile İlgilenirler” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzelik Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	28	10,1
Sık sık	52	18,8
Ara sıra	122	44,2
Nadiren	58	21,0
Hiçbir zaman	14	5,1
Cevapsız	2	,7
Toplam	276	100,0

Tablo 7’de katılımcıların %44,2’lik büyük bir çoğunluğu (122 kişi) ara sıra cevabını %21’lik (58 kişi) Nadiren, %18,8’lik (52 kişi) Sık Sık ve %10,1’lik (28 kişi) Her zaman cevabını verdikleri görülmektedir. Sporcuların kişisel gereksinimleri ifadesi şunları içerir; iş tatmini ve maddi tatmin (hayatı idame edecek kadar para kazanıp, hayatına ekstra katkı sağlayacak ekonomik refaha ulaşmamak). Bu önemli bir detaydır. Türkiye de bu konuda problemler görülmektedir. Eğitim öğretimlerine devam eden sporcular eğitimleri süresince başarılı sonuçlar elde ederken eğitimlerini tamamlayan sporcular gelecek kaygısından dolayı kendilerini spora tam olarak verememekte ve performansları düşmektedir.



**Tablo 8: “Sporcular Birbirlerinin Gereksinimlerine Duyarlıdır” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	75	27,2
Sık sık	94	34,1
Ara sıra	71	25,7
Nadiren	21	7,6
Hiçbir zaman	6	2,2
Cevapsız	9	3,3
Toplam	276	100,0

Tablo 8’de tez çalışmasında katılımcılara uygulanan anketin “Sporcular Birbirlerinin Gereksinimlerine duyarlıdır” şeklinde ifade edilmiş olan maddesinde araştırmaya katılan 276 kişinin %34,1’i (94 kişi) sık sık cevabını vermiş ve bir birlerini çoğu zaman destekledikleri göstermişlerdir. Takım sporlarında arkadaşlık bağının daha kuvvetli olduğu ve rekabetin kendi içlerinde değil diğer takımlarla olduğunu göstermekte bu durumdan dolayı sporcular maddi ve manevi olarak birbirlerine destek oldukları gözlenmektedir.

**Tablo 9: “Yöneticiler, Sporcuların Kendi Görevlerini İlgilendiren Konularda Karar Verme Süreçlerine Katılmalarını Sağlar” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	40	14,5
Sık sık	64	23,2
Ara sıra	113	40,9
Nadiren	35	12,7
Hiçbir zaman	13	4,7
Cevapsız	11	4,0
Toplam	276	100,0

Tablo 9’da tez çalışmasında katılımcılara uygulanan anketin “Yöneticiler, Sporcuların Kendi Görevlerini İlgilendiren Konularda Karar Verme Süreçlerine Katılmalarını Sağlar” şeklinde ifade edilmiş olan maddesinde araştırmaya katılan 276 kişinin %40,9 (113 kişi) büyük bir çoğunluğu ara sıra cevabı vermiş %23,2’lik (64 kişi) kısmı Sık sık, %14,5 (40 kişi) her zaman ve %12,7’si (35 kişi) Nadiren

cevabını vererek sporcularında yönetim üzerinde etkili olmaları hususunda birlikte hareket etmektedir.

**Tablo 10:“Yöneticiler, Sporcular Arasında Görüş Alışverişi Vardır” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	40	14,5
Sık sık	76	27,5
Ara sıra	98	35,5
Nadiren	36	13,0
Hiçbir zaman	11	4,0
Cevapsız	15	5,4
Toplam	276	100,0

Tablo 10’da tez çalışmasında katılımcılara uygulanan anketin “Yöneticiler, Sporcular Arasında Görüş Alışverişi Vardır” şeklinde ifade edilmiş olan maddesinde araştırmaya katılan 276 kişinin %35,5’lik (98 kişi) büyük bir çoğunluğu ara sıra cevabı vermiş %27,5’lik (76 kişi) kısmı sık sık, %13’ü (36 kişi) Nadiren ve %14,5’lük (40 kişi) Her zaman cevabını vererek iş birliği içinde olduğunu düşünmektedirler.

**Tablo 11:“İş ile ilgili konularda yöneticilere ulaşmak ve iletişim kurmak kolaydır” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	37	13,4
Sık sık	62	22,5
Ara sıra	100	36,2
Nadiren	53	19,2
Hiçbir zaman	16	5,8
Cevapsız	8	2,9
Toplam	276	100,0

Tablo 11’de tez çalışmasında katılımcılara uygulanan anketin “İş ile ilgili konularda yöneticilere ulaşmak ve iletişim kurmak kolaydır” şeklinde ifade edilmiş olan maddesinde araştırmaya katılan 276 kişinin % 36,2’lik (100 kişi) kısmının yöneticilere arada sırada ulaşabildikleri ve iletişimlerinin de bu şekilde olduğu gözlenmektedir.

**Tablo 12:“Yöneticiler, Sporcuların Çalışmalarını Yakından Denetler” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	42	15,2
Sık sık	72	26,1
Ara sıra	93	33,7
Nadiren	50	18,1
Hiçbir zaman	10	3,6
Cevapsız	9	3,3
<b>Toplam</b>	<b>276</b>	<b>100,0</b>

Tablo 12’de yöneticilerin sporcuların çalışmalarını kontrol etme konusunda (Örnek: Spor yönetiminde yöneticilerin antrenörleri, antrenörlerinde sporcuları takip etmesi gerekirken günümüz spor yöneticileri sporcu peşinde koşmakta ve bazen sahaya çıkacak sporcuyu bile belirleyebilmektedir.) 276 katılımcıdan %33,7’si (93 kişi) ara sıra, % 26,1’i (72 kişi) Sık sık, % 18,1’i (50 kişi) nadiren,% 15,2’si (42 kişi) her zaman, %3,6’sı (10 kişi) Hiçbir zaman diyerek yöneticilerin işlere pek karışmadığını söylemektedirler.

**Tablo 13:“Yöneticiler, Hatalara Karşı Hoşgörülü Davranırlar” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	23	8,3
Sık sık	53	19,2
Ara sıra	122	44,2
Nadiren	56	20,3
Hiçbir zaman	16	5,8
Cevapsız	6	2,2
<b>Toplam</b>	<b>276</b>	<b>100,0</b>

Tablo 13’de tez çalışmasında katılımcılara uygulanan anketin “Yöneticiler, Hatalara Karşı Hoşgörülü Davranırlar” şeklinde ifade edilmiş olan maddesinde araştırmaya katılan 276 kişinin % 44,2’lik (122 kişi) gibi büyük bir kısmı yöneticilerin hatalara karşı ara sıra hoşgörülü davrandığını söylemektedir.

Yöneticiler sporcu veya antrenör transfer döneminde çok hoş görülürken sporcu ya da antrenörlerden kendilerine başarının yanında tam itaat etmelerini beklemektedirler. (Aziz yıldırım-Ersun yanal, Aziz yıldırım-Alex de souza örnekleri gibi)

**Tablo 14:“Yöneticiler, Sorun Çözmede Başarılıdır” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	39	14,1
Sık sık	75	27,2
Ara sıra	96	34,8
Nadiren	43	15,6
Hiçbir zaman	14	5,1
Cevapsız	9	3,3
Toplam	276	100,0

Tablo 14’de tez çalışmasında katılımcılara uygulanan anketin “Yöneticiler, Sorun Çözmede Başarılıdır” şeklinde ifade edilmiş olan maddesinde araştırmaya katılan 276 kişinin % 34,8’i (96 kişi) ara sıra, %27,2’si (75 kişi) Sık sık, % 15,6’sı (43 kişi) nadiren, % 14,1’i (39 kişi) her zaman, % 5,1’i (14 kişi) Hiçbir zaman diyerek yöneticilerin sorun çözme konusunda başarılarının değişkenliği üzerinde durmuşlardır. Yöneticilerin sorun çözmede başarısız olmalarının sebebi yaptıkları işten kendilerinin de çok mutlu olmamaları, isimlerini duyuramama gibi durumlar gözükmektedir.

**Tablo 15:“Serbest Zaman Planlaması” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzelik Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	35	12,7
Sık sık	71	25,7
Ara sıra	94	34,1
Nadiren	46	16,7
Hiçbir zaman	24	8,7
Cevapsız	6	2,2
<b>Toplam</b>	<b>276</b>	<b>100,0</b>

Tablo 15’de tez çalışmasında katılımcılara uygulanan anketin “Serbest Zaman Planlaması” şeklinde ifade edilmiş olan maddesinde araştırmaya katılan 276 kişinin % 34,1’i (94 kişi) ara sıra, %25,7’si (71 kişi) Sık sık, % 16,7’si (46 kişi) nadiren, % 12,7’i (39 kişi) her zaman, % 8,7’i (24 kişi) Yöneticilerin, büyük çoğunlukla sporcularının müsabaka ve antrenman dışı çalışma saatleri dışında kendilerine vakit ayırmaları için fırsatlar verdikleri gözlenmektedir.

**Tablo 16:“Yöneticiler, Sosyal İlişkilerin Geliştirilmesi ve Sürdürülmesini Desteklerler” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzelik Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	34	12,3
Sık sık	82	29,7
Ara sıra	91	33,0
Nadiren	50	18,1
Hiçbir zaman	9	3,3
Cevapsız	10	3,6
<b>Toplam</b>	<b>276</b>	<b>100,0</b>

Tablo 16’da tez çalışmasında katılımcılara uygulanan anketin “Yöneticiler, Sosyal İlişkilerin Geliştirilmesi ve Sürdürülmesini Desteklerler” şeklinde ifade edilmiş olan maddesinde araştırmaya katılan 276 kişi yöneticilerin; % 33’nün (91 kişi) ara sıra, % 29,7’nin (82 kişi) sık sık, % 18,1’inin (50 kişi) nadiren ve % 12,3’nün (34 kişi) her zaman sosyal ilişkilerin geliştirilmesi ve sürdürülmesini desteklediğini söylemektedir. Sporun özünde sosyalleşme ve sosyal ilişkilerin

artırılması yatmaktadır. Yöneticilerde sporcuları bir araya getirerek bir takım oluşturarak bu sosyal ilişkilerin gelişmesine katkı sağlarlar.

**Tablo 17:“Spor Kulübü Yöneticileri, sporcularını performanslarından dolayı takdir eder.” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	74	26,8
Sık sık	92	33,3
Ara sıra	67	24,3
Nadiren	28	10,1
Hiçbir zaman	6	2,2
Cevapsız	9	3,3
<b>Toplam</b>	<b>276</b>	<b>100,0</b>

Tablo 17’de tez çalışmasında katılımcılara uygulanan anketin “Yöneticiler, sporcularını performanslarından dolayı takdir eder” şeklinde ifade edilmiş olan önermesinde araştırmaya katılan 276 kişi, yöneticilerin % 33,3’lük (92 kişi) kısmının sık sık, % 26,8’lik (74 kişi) kısmının her zaman ve % 24,3’lük (67 kişi) kısmının ise ara sıra da olsa performanslarından dolayı takdir ettikleri belirlenmiştir.

**Tablo 18:“Yöneticiler, Sporcularını İlerlemeleri ve Yükselmelerini Desteklemede Adil Davranırlar” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	44	15,9
Sık sık	74	26,8
Ara sıra	85	30,8
Nadiren	49	17,8
Hiçbir zaman	19	6,9
Cevapsız	5	1,8
<b>Toplam</b>	<b>276</b>	<b>100,0</b>

Tablo 18’de katılımcıların anketleri doğrultusunda en büyük oran olan %30,8’lik (85 kişi) kesim ara sıra yöneticilerin desteği olduğunu beyan ederken adam kayırmacılığında olduğunu düşünmektedirler. Bu düşünce Milli takımlara sporcu ve antrenör seçimlerinde daha da ön plana çıkmaktadır. Federasyonlara antrenör seçerken yönetime yakın isimler ön plana çıkarken sporcularda antrenörlerin

ve federasyon üst yönetimlerinin akraba ve arkadaş ilişkileri gözetilerek seçildiği gözlenmektedir. %26'lık (74 kişi) kesim sık sık destek aldıklarını belirtmekle beraber, %15,9'luk (44 kişi) grup her zaman destek gördüklerini belirtmişlerdir. Buna karşın %17,8'lik (49 kişi) kısım nadiren destek aldıklarını belirtmişlerdir. Hiçbir zaman destek görmeyen anketçi oranı ise %6,9'da (19 kişi) kalmıştır.

**Tablo 19:“Gençlik ve Spor Bakanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatlarındaki Yaz ve Kış Spor Okulları yeterli mi” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	24	8,7
Sık sık	40	14,5
Ara sıra	76	27,5
Nadiren	57	20,7
Hiçbir zaman	74	26,8
Cevapsız	5	1,8
<b>Toplam</b>	<b>276</b>	<b>100,0</b>

Tablo 19'da tez çalışmasında katılımcılara uygulanan anketin “Gençlik ve Spor Bakanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatlarındaki Yaz ve Kış Spor Okulları yeterli mi” şeklinde ifade edilmiş olan maddesinde araştırmaya katılan 276 kişinin %27,5'lik (76 kişi) kesim ara sıra yaz ve kış okullarının yeterliliğini olduğunu beyan ederken, % 14,5'lik (40 kişi) kesim sık sık olarak belirtmekle beraber, %8,7'lik (24 kişi) grup her zaman yeterli olduğunu belirtmişlerdir. Buna karşın %20,7'lik (57 kişi) kısım nadiren yeterli olduğunu belirtmişlerdir. Hiçbir zaman yeterli görmeyenlerin oranı ise %26,8'da (74 kişi) kalmıştır. Yaz ve kış okulları; Devletin ve özel sektörde bulunan kulüplerin ücretsiz yada ücretli olarak açmış buldukları, çocukları ve gençleri spora yönlendirmeyi amaçlayan ve etkinliklerde bulunan okullar olarak karşımıza çıkmaktadır.

**Tablo 20: “Beden Eğitimi derslerinin saatlerinin azlığı başarı durumunu etkiler” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	121	43,8
Sık sık	57	20,7
Ara sıra	53	19,2
Nadiren	29	10,5
Hiçbir zaman	12	4,3
Cevapsız	4	1,4
<b>Toplam</b>	<b>276</b>	<b>100,0</b>

Tablo 20’de tez çalışmasında katılımcılara uygulanan anketin “Beden Eğitimi derslerinin saatlerinin azlığı başarı durumunu etkiler” şeklinde ifade edilmiş olan maddesinde araştırmaya katılan 276 kişinin %43,8’lik (121 kişi) her zaman etkilediğini beyan ederken, %20,7’lik (57 kişi) sık sık cevabını vermiş, %19,2’lik (53 kişi) ara sıra etkilediğini düşünürken, %10,5’lik (29 kişi) nadiren etkiler cevabını vererek başarıda dersin saatlerinin etkili olduğunu desteklemiştir. Ankete katılanların %4,3’ü (12 kişi) gibi küçük bir oranın hiçbir zaman etkilemediğini düşünmektedir. Beden Eğitimi dersleri öğrencilerin Bedensel yönden sağlıklı, biz duygusunu geliştirerek, takım ruhunu ve kendine güvenini kazanmış, davranışlarını kontrol edebilen, doğru, temiz, düzenli, öz güveni gelişmiş, disiplinli, özgür zamanlarını yararlı ve zevkli çalışmalarla değerlendirebilen birer vatandaş olarak yetişmelerinin gerektirdiği her türlü organize fiziksel faaliyetlerdir. Tablo 4 de ortaya çıkan Beden Eğitimi ders saatlerinin azalması sportif başarıyı olumsuz etkilemektedir önermesini bu tabloda daha çok desteklemektedir.



**Tablo 21:“Spor Federasyonlarının Yönetimleri Elde Edilen Sonuçların Sorumluluğunu Üstlenirler” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	37	13,4
Sık sık	71	25,7
Ara sıra	96	34,8
Nadiren	46	16,7
Hiçbir zaman	18	6,5
Cevapsız	8	2,9
Toplam	276	100,0

Tablo 21’de Ankette verilen cevaplara bakılarak en büyük oran olan %34,8’lik (96 kişi) grup federasyonların ara sıra sonuçların sorumluluğunu üstlenirken %25,7’lik (71kişi) kısım sık sık sorumluluğu üstlendiklerini, %13,4’lük (37 kişi) kesim ise her zaman sorumluluğu üstlendiklerini düşünmektedir. Katılımcılar %16,7’si (46 kişi) federasyonun sorumluluğu üstlendiğini düşünürken, %6,5’lik (18 kişi) küçük bir kesim federasyonun hiçbir zaman sorumluluk almadığını düşünmektedir. Bu durum da özeleştirici yapmayan yöneticiler sorumluluğu genelde antrenörlere ve sporcular da olduğunu düşünmektedirler.

**Tablo 22:“Okulumuzda ya da Kurumunuzda Bireyler Arası Sosyal İlişkiler Güçlüdür” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	52	18,8
Sık sık	83	30,1
Ara sıra	79	28,6
Nadiren	40	14,5
Hiçbir zaman	15	5,4
Cevapsız	7	2,5
Toplam	276	100,0

Tablo 22’de Ankette okul içi ya da kurum içi sosyal ilişkilerle ilgili sorduğumuz soruya verilen cevaplar incelendiğinde anketçilerden %28,6’lık kısmının (79 kişi) ara sıra, %30,1’lik kısmının (83 kişi) da sık sık cevabı verdiği gözlenmektedir. %18,8’lik (52 kişi) oran her zaman cevabı verirken %14,5’lik (40

kişi) kesim ise nadiren sosyal ilişkiler olduğunu belirtmektedir. %5,4'lük (15 kişi) küçük bir oran ise hiçbir zaman sosyal ilişki olmadığını düşünmektedir.

**Tablo 23:“Sporcuların, Farklı Takım ve Birimlerdeki Sporcular ile İşbirliği İçindedirler” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzelik Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	39	14,1
Sık sık	85	30,8
Ara sıra	96	34,8
Nadiren	45	16,3
Hiçbir zaman	5	1,8
Cevapsız	6	2,2
<b>Toplam</b>	<b>276</b>	<b>100,0</b>

Tablo 23’de farklı takım ya da farklı birimlerdeki sporcuların işbirlikleri konusunda anketimizde sorduğumuz sorulara verilen cevaplar incelendiğinde ara sıra ve sık sık cevapları sırasıyla %34,8 (96 kişi) ve %30,8 (85 kişi) ile birbirlerine yakın oranlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra nadiren %16,3'lük (45 kişi) kısım nadiren cevabını verirken %14,1'lik (39 kişi) oran ise her zaman işbirliği olduğunu düşünmektedir. Hiçbir zaman işbirliği olmadığını düşünenlerin oranı ise %1,8’de (5 kişi) kalmıştır.

**Tablo 24:“Sporcular Arasında Yaşanan Çatışmalar Uzlaşma Yöntemi ile Çözülür” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzelik Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	31	11,2
Sık sık	90	32,6
Ara sıra	99	35,9
Nadiren	46	16,7
Hiçbir zaman	4	1,4
Cevapsız	6	2,2
<b>Toplam</b>	<b>276</b>	<b>100,0</b>

Tablo 24’te, sporcuların aralarındaki anlaşmazlıkların ve çatışmaların uzlaşma yoluyla çözümünü irdelediğimiz bölümüne anketçiler %35,9 (99 kişi) oranında ara sıra cevabını vermiştir. %32,6’lık (90 kişi) kesim sık sık uzlaşma ile

çözüldüğünü düşünürken %16,7'lik (46 kişi) grup nadiren bu yöntemin tercih edildiğini belirtmişlerdir. Her zaman uzlaşma yöntemiyle çözüldüğünü belirtenler %11,2 (31 kişi) oranındayken %1,4'lük (4 kişi) küçük kesim ise uzlaşmanın etkili olmadığını hiçbir zaman kullanılmadığını belirtmişlerdir.

**Tablo 25:“Gençlik ve Spor Müdürlükleri Yöneticileri Sporcuları Yeniliklere İlişkin Görüş ve Düşünceleri Destekler” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzelik Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	46	16,7
Sık sık	85	30,8
Ara sıra	100	36,2
Nadiren	31	11,2
Hiçbir zaman	5	1,8
Cevapsız	9	3,3
Toplam	276	100,0

Tablo 25'te Gençlik ve Spor Müdürlükleri Yöneticileri Sporcuların yeniliklere ve yeni fikirlere bakış açılarının belirlenmesi amacıyla sorduğumuz soruya verilen cevaplar incelendiğinde %36,2'lik (100 kişi) en büyük oranı temsil eden kişiler ara sıra cevabını verirken yine bu orana yakın %30,8'lik (85 kişi) kısım ise sık sık cevabını vermiştir. Yeniliklere ilişkin düşünceleri her zaman desteklendiğini düşünenler %16,7'de (46 kişi) kalırken nadiren desteklendiğini düşünenler %11,2'lik (31 kişi) orana sahiptirler. Hiçbir zaman yenilikçi düşüncelerin desteklenmediğini düşünenler ise %1,8'lik (5 kişi) kısımır.

**Tablo 26: “Kurumunuzda Antrenör Sporcu Arası İşbirliği ve Dayanışma Vardır” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	60	21,7
Sık sık	85	30,8
Ara sıra	82	29,7
Nadiren	30	10,9
Hiçbir zaman	10	3,6
Cevapsız	9	3,3
Toplam	276	100,0

Tablo 26’da Ankette antrenör sporcu arasındaki yardımlaşma ve dayanışma konusuna ışık tutan Kurumunuzda Antrenör Sporcu Arası İşbirliği ve Dayanışma Vardır sorumuza verilen cevapları incelendiğinde büyük oranın 276 kişiden %30,8 (85 kişi) ile sık sık cevabını verdiği görülmektedir. Yine bu orana yakın %29,7’lik (82kişi) kesim ara sıra cevabını verirken, her zaman işbirliği ve dayanışma olduğunu düşünenlerin oranı %21,7 (60 kişi) dir. %10,9’luk (30 kişi) anketçi oranı nadiren işbirliği olduğunu belirtirken %3,6’lık (10 kişi) en küçük oran ise hiçbir zaman işbirliği ve dayanışma olmadığını düşünmektedir. Peki Antrenör sporcu dayanışması niçin önemlidir, branş ne olursa olsun sporcu her zaman hazır olmak zorundadır. Bu durumda antrenörü tarafından sağlanır. Sporcunun başarıya her ulaşmasında antrenörü de onunla başarıya ulaşmış olur. Bu durum bireysel sporlarda milli takımlara seçilen sporcu kendi antrenörünü de milli takım antrenörlüğüne taşırken takım sporlarında durum biraz daha farklıdır.

**Tablo 27:“Sporcuların Daha İyi Fırsatlar ile Karşılaştıklarında Değişiklik İstekleri” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzelik Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	28	10,1
Sık sık	61	22,1
Ara sıra	93	33,7
Nadiren	68	24,6
Hiçbir zaman	20	7,2
Cevapsız	6	2,2
Toplam	276	100,0

Tablo 27’de sporcuların karşılarına çıkan fırsatları değerlendirmeleri ( daha yüksek maaş, yüksek prim, üst sıraları veya şampiyonluk hedefi olan daha kurumsal kulüpler... gibi) konusundaki eğilimlerini gösteren bölümde ankete katılan kişilerin %33,7’lik (93 kişi) kesimi ara sıra cevabını verirken nadiren fırsatların değerlendirildiğini düşünenler % 24,6’da (68 kişi) kalmıştır. %22.1’lik kesim sık sık fırsatların değerlendirildiği fikrini savunurken, %10,1’lik (28 kişi) azımsanmayacak bir grup ise daha iyi fırsatlar karşısında sporcuların her zaman değişiklik düşündüğünü söylemiştir. %7.2’lik (20kişi) orandaki anketçiler ise sporcuların daha iyi fırsatları hiçbir zaman değerlendirmediklerini düşünmektedirler.

**Tablo 28:“Sporcular Başka Sporculara Kendi Takımlarını Önerir” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzelik Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	56	20,3
Sık sık	94	34,1
Ara sıra	74	26,8
Nadiren	33	12,0
Hiçbir zaman	12	4,3
Cevapsız	7	2,5
Toplam	276	100,0

Tablo 28’de sporcuların farklı takım ya da birimlerdeki sporculara kendi takımlarını önermeleri konusundaki hassasiyetlerinin değerlendirildiği soruya, ankete katılan katılımcıların cevaplarına göre %34,1’lik (94 kişi) kesim kendi takımlarını sık sık önerirken %26,8’lik (74 kişi) oran ise ara sıra önerdiklerini düşünmektedirler.

%20,3 (56 kişi) oranındaki katılımcılar her zaman sporcuların takımlarını önerdiklerini düşünürken %12'lik (33 kişi) grup ise nadiren önerdiklerini belirtmişlerdir. Hiçbir zaman sporcuların kendi takımlarını önermediğini düşünenler ise %4,3'de (12 kişi) kalmıştır.

**Tablo 29:“Sporcular Kendilerini Kurumun Bir Parçası Olarak Görür” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	73	26,4
Sık sık	104	37,7
Ara sıra	68	24,6
Nadiren	17	6,2
Hiçbir zaman	7	2,5
Cevapsız	7	2,5
Toplam	276	100,0

Tablo 29’da sporcuların bağlı oldukları kurumu sahiplenmeleri ve kendilerini o kurumun bir parçası olarak görüp görmedikleri hususunun irdelendiği soruya verilen cevaplar incelendiğinde sık sık cevabını verenler %37,7’ye (104 kişi) ulaşırken nadiren cevabını verenler %6,2’de (17 kişi) kalmıştır. Kendisini her zaman spor yaptığı kurumun bir parçası olarak gördüklerini düşünenler %26,4 (73 kişi) iken ara sıra kurumun bir parçası olarak gördüğünü savunanlar %24,6 (68 kişi) oranına sahiptir. % 2,5’lik (7 kişi) kesip ise sporcuların hiçbir zaman bağlı buldukları birimin bir parçası olarak görmediğini belirtmişlerdir. Yüksek bir yüzdenin takımını ya da kurumunu sahiplendiği görülmekte bu durumun kurumsal bütünleşmenin sportif başarıda önemli bir yeri olduğunu göstermektedir.

Kurumsal Aidiyet; çalışanın kendisini kurumu ile özdeşleştirmesi ve kurumsal faaliyetlere aktif katılım isteği göstermesi olarak görülebilir.

Sosyal bir yapı ve sistem olarak görülen örgüt, “kişilerin tek başlarına gerçekleştiremeyecekleri amaçları, başkaları ile bir araya gelerek, bir grup halinde gayret, bilgi ve yeteneklerini birleştirerek gerçekleştirmelerini sağlayan bir iş bölümü ve koordinasyon sistemidir. Bir takım amaçları gerçekleştirmek için bir araya gelen hammadde, makine, insan ve organizasyon gibi üretim araçlarının uygun bileşiminden oluşmuş yapılar gibi tanımlamalara sahiptir. Dolayısıyla örgütler sadece

fiziksel yapılardan ibaret olmayıp, bir dizi amacı gerçekleştirmek için bir araya gelen insanlardan oluşmaktadır (Öztop, 2014:304).

**Tablo 30:“Takımda Sporcu Olmanın Sağladığı Prestij ve Statü Yüksek” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	95	34,4
Sık sık	83	30,1
Ara sıra	54	19,6
Nadiren	26	9,4
Hiçbir zaman	8	2,9
Cevapsız	10	3,6
<b>Toplam</b>	<b>276</b>	<b>100,0</b>

Tablo 30’da sporcuları takımlarındaki itibar ve statü yönünden araştırdığımız anket sorusuna verilen cevaplardaki en büyük oran %34,4 (95 kişi) olarak her zaman olmuştur. Bu cevabı %30,1 (83 kişi) ile sık sık ve %19,6’lık (54 kişi) oranıyla ara sıra cevapları izlemektedir. Takımda sporcu olmanın nadiren prestijli bir durum oluşturduğu kanaatinde olanların oranı %9,4 (26 kişi) iken hiçbir zaman bir prestij durumu oluşturmadığını düşünenler %2,9’da (8 kişi) kalmıştır.

**Tablo 31:“Sporcular Sadece Kendilerini İçin Değil, Takım Başarısı İçinde Çaba Göstermekte Mutluluk Duyar” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	134	48,6
Sık sık	69	25,0
Ara sıra	45	16,3
Nadiren	19	6,9
Hiçbir zaman	4	1,4
Cevapsız	5	1,8
<b>Toplam</b>	<b>276</b>	<b>100,0</b>

Tablo 31’de sporcuların takım başarısı için gösterdikleri çabayı belirlemek amacıyla sorulmuş önermesine anketçilerin %48,6’lık (134 kişi) büyük bölümü her zaman cevabını verirken, %25’lik (69 kişi) oran sık sık sporcuların takım başarısı için çaba gösterdiklerini %16,3’lük (45 kişi) kesim ise ara sıra sporcuların takım

başarısı için çaba gösterdiğini düşünmektedir. Nadiren çaba gösterdiklerini düşünenler %6,9 (19kişi) iken sporcuların hiçbir zaman takım başarısına çaba harcamadığını düşünenler %1,4’de (4 kişi) kalmıştır.

**Tablo 32:“Grup Çalışmalarına Katılmakta Gönüllük Önceliklidir” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzelik Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	97	35,1
Sık sık	86	31,2
Ara sıra	60	21,7
Nadiren	25	9,1
Hiçbir zaman	3	1,1
Cevapsız	5	1,8
Toplam	276	100,0

Tablo 32’de grup çalışmalarına katılmakta gönüllük önceliklidir önermesine katılımcıların %35,1’i (97 kişi) her zaman, %31,2’si (86 kişi) sık sık ve %21,7’si (60 kişi) ara sıra cevabını vererek olumlu bir bakış açısı sergilemişlerdir.

**Tablo 33:“Yöneticiler, sporcuların gelişimini destekler” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzelik Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	61	22,1
Sık sık	92	33,3
Ara sıra	72	26,1
Nadiren	36	13,0
Hiçbir zaman	9	3,3
Cevapsız	6	2,2
Toplam	276	100,0

Tablo 33’de yöneticiler, sporcuların gelişimini destekler önermesinde katılımcıların %33,3’ü (92 kişi) sık sık, %26,1’i (72 kişi) ara sıra ve %22,1’i (61 kişi) her zaman cevabını vermişlerdir bu durum yöneticilerin sporcuların gelişimine önem verdiğini gösterir, yöneticiler destek mekanizması olarak sportif etkinliklerin yapıldığı fiziki imkanları düzeltmek, sporcuların malzeme ihtiyaçlarını gidermek ve ekonomik yönden sporculara destek vererek gelişmelerine katkı sağladıkları söylenebilmektedir.



**Tablo 34:“Sporcular Öneri ve Eleştirilerine Açıkır” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzelik Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	58	21,0
Sık sık	81	29,3
Ara sıra	81	29,3
Nadiren	33	12,0
Hiçbir zaman	15	5,4
Cevapsız	8	2,9
Toplam	276	100,0

Tablo 34’de katılımcılara uygulanan anketin “Sporcular öneri ve eleştirilere açıkır” şeklinde ifade edilmiş olan önermesinde, 276 katılımcının %29,3’ü (81 kişi) ara sıra cevabını vermiş ve kararsızlıktan olumlu yöne doğru bir düşüncenin var olduğu tespit edilmiştir.

**Tablo 35:“Sporcular ve Yöneticiler Yeniliklere Uyum Sağlamaya İsteklidirler” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzelik Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	55	19,9
Sık sık	88	31,9
Ara sıra	82	29,7
Nadiren	36	13,0
Hiçbir zaman	10	3,6
Cevapsız	5	1,8
Toplam	276	100,0

Tablo 35’de tez çalışmasında katılımcılara uygulanan anketin “ sporcular ve yöneticiler yeniliklere uyum sağlamaya isteklidirler” şeklinde ifade edilmiş olan önermesinde, araştırmaya katılan 276 kişinin %31,9’u (88 kişi) sık sık, %29,7’si (82kişi) ara sıra cevabını vermiş ve bu duruma karşılık olumlu yönde bir düşüncenin ağırlıklı olduğu bulgulanmıştır.

**Tablo 36:“Yöneticiler, Sporcu İsteklerini Karşılama da Olumlu Bir Tutum İçindedirler” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	48	17,4
Sık sık	75	27,2
Ara sıra	100	36,2
Nadiren	38	13,8
Hiçbir zaman	11	4,0
Cevapsız	4	1,4
Toplam	276	100,0

Tablo 36’da tez çalışmasında katılımcılara uygulanan anketin “Yöneticiler, sporcu isteklerini karşılamada olumlu bir tutum içindedirler” şeklinde ifade edilmiş olan önermesinde araştırmaya katılan 276 kişinin %36,2’si (100 kişi) Ara sıra, %27,2’si (75 kişi) Sık sık, %17,4’ü (48 kişi) Her zaman cevabını vermişler ve kararsız bir düşüncenin var olduğunu ortaya koymuşlardır.

**Tablo 37:“Kurumunuzda Sporcu Eğitime, Antrenörlerin Gelişiminde Daha Fazla Önem Verilir” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	47	17,0
Sık sık	83	30,1
Ara sıra	91	33,0
Nadiren	39	14,1
Hiçbir zaman	12	4,3
Cevapsız	4	1,4
Toplam	276	100,0

Tablo 37’de tez çalışmasında katılımcılara uygulanan anketin “Kurumunuzda sporcu eğitime, antrenörlerin gelişiminde daha fazla önem verilir” şeklinde ifade edilmiş olan önermesinde araştırmaya katılan 276 kişiden %33’ü (91 kişi) ara sıra, %30,1’i (83 kişi) sık sık cevabını vermiş ve olumlu yönde bir düşüncenin ağırlıklı olduğu tespit edilmiştir.

**Tablo 38:“Antrenörler, Sporcuların Her Türlü Sorununa Karşı Duyarlıdır” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzelik Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	62	22,5
Sık sık	89	32,2
Ara sıra	77	27,9
Nadiren	32	11,6
Hiçbir zaman	12	4,3
Cevapsız	4	1,4
Toplam	276	100,0

Tablo 38’de tez çalışmasında katılımcılara uygulanan anketin “Antrenörler, sporcuların her türlü sorununa karşı duyarlıdır” şeklinde ifade edilmiş olan önermesinde araştırmaya katılan 276 kişinin %32,2’si (89 kişi) sık sık, %27,9’u (77 kişi) ara sıra, %22,5 (62 kişi) her zaman şeklinde cevap vermiş ve olumlu yönde bir düşüncenin ağırlıklı olduğu tespit edilmişti.

**Tablo 39:“Gençlik Spor ve Spor Federasyonlarda Görev Yapan Sözleşmeli Antrenörlerin Gelecek Kaygıları Vardır” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzelik Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	82	29,7
Sık sık	97	35,1
Ara sıra	61	22,1
Nadiren	24	8,7
Hiçbir zaman	8	2,9
Cevapsız	4	1,4
Toplam	276	100,0

Tablo 39’da tez çalışmasında katılımcılara uygulanan anketin “Gençlik spor ve spor federasyonlarda görev yapan sözleşmeli antrenörlerin gelecek kaygıları vardır” şeklinde ifade edilmiş olan önermesinde araştırmaya katılan 276 kişinin %35’i (97 kişi) sık sık, %29,7’si (82 kişi) her zaman cevabını vermiş ve olumlu yönde bir düşüncenin ağırlıklı olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, sözleşmeli antrenörlerin gelecek kaygılarının yüksek olduğu bu durum ise devlet kurumlarında

iktidar değişmesinin onlarında iş kaygısını artırdığı ve kendilerini gerektiği kadar konsantre edemediği görüşü yaygın olarak görölmektedir.

**Tablo 40:“Gençlik Spor ve Spor Federasyonlarda Görev Yapan Antrenörlerin Bilgi Yetersizliği” Önermesi ile İlgili Verilerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları**

	Frekans	Yüzde
Her zaman	91	33,0
Sık sık	74	26,8
Ara sıra	68	24,6
Nadiren	28	10,1
Hiçbir zaman	12	4,3
Cevapsız	3	1,1
Toplam	276	100,0

Tablo 40’da tez çalışmasında katılımcılara uygulanan anketin “Gençlik spor ve spor federasyonlarda görev yapan antrenörlerin bilgi yetersizliği” şeklinde ifade edilmiş olan önermesinde araştırmaya katılan 276 kişinin %33’ü (91 kişi) her zaman, %26,8’i (74 kişi) sık sık, %24,6’sı (68 kişi) ara sıra cevabını vermiş ve olumlu yönde bir düşüncenin ağırlıklı olduğu bulgulanmıştır.

### Mülakat Verilerinin Değerlendirilmesi

Araştırmada anket verilerini destekleyici olarak mülakatlar yapılmıştır. Mülakatlarla araştırmaya dahil edilen kitlenin demografik dağılımı şu şekildedir:

**Tablo 41. Mülakat katılımcılarının demografik özellikleri**

		<b>Frekans</b>	<b>Yüzde</b>
<b>Cinsiyet</b>	Kadın	7	35
	Erkek	13	65
<b>Yaş</b>	18-25 yaş arası	1	5
	26-33 yaş arası	9	45
	34-41 yaş	10	50
<b>Eğitim Durumu</b>	Ön lisans	2	10
	Lisans	12	60
	Y. Lisans	3	15
	Doktora	3	15
<b>Meslek</b>	Öğretmen	4	20
	Öğretim Görevlisi	4	20
	Öğretim Üyesi	3	15
	Antrenör	6	30
	Spor yöneticisi	3	15
<b>Mesleki Kıdem</b>	1-4 yıl	3	15
	5-9 yıl	9	45
	10-14 yıl	4	20
	15- üstü	4	20
<b>Kurumdaki Hizmeti</b>	1-4 yıl	3	15
	5-9 yıl	12	60
	10-14 yıl	3	15
	15- üstü	2	10
<b>Toplam</b>		20	100

Mülakatlarda örneklem 20 kişi olarak belirlenmiştir. Katılımcılardan 7'si kadın, 13'ü erkektir. Yaş dağılımlarına bakıldığında 34-41 arasının yoğun olduğu görülmektedir. Eğitim düzeylerine bakıldığında katılımcıların 12'si lisans

mezunudur. Katılımcıların meslekleri öğretmen, öğretim görevlisi, öğretim üyesi, antrenör, spor yönetici olarak tercih edilmiştir.

Katılımcılara yöneltilen ilk sorulardan birisi “Kurumunuzda spora karşı tutumlar nasıldır?” olmuştur. Çalışılan kurumlar, üniversite, bakanlık, milli eğitim olarak belirlenmiştir. Katılımcıların çoğunlukla hemfikir oldukları nokta, görece de olsa kurumlarının belli bir katkı sunmuş olduğu gerçekliğidir. Katılımcıların bazılarının bu soruya verdikleri yanıtları şu şekilde sıralamak mümkündür:

“Üst düzeyde özellikle şehrin spor yönünü belirleyen bir kurumuz” (Öğr. Gör. 14 yıl. YL, Erkek).

“Kurumumuz spor ve sporcuya karşı özverili bir şekilde maksimum performansla çalışmakta” (Antrenör. 18 yıl. Lisans, Erkek).

“Okul ve mahallelerde bulunan gençleri sportif alanlara çekmeye kötü alışkanlıklardan kurtarmaya çalışıyoruz” (Antrenör. 7yıl. Ön Lisans, Erkek).

“Okullardaki çocuklarımızı sporu sevdirmek amaçlı yaz-kış spor okulları açılıyor” (Antrenör. 14yıl. Ön Lisans, Erkek).

“Sporu performans olarak değil tabana yaymak ve tanıtmak” (Antrenör. 4yıl. Lisans, Erkek).

“Çalıştığım kurum beden eğitimi ve spor yüksekokulu olduğundan, spora katkı sağlayan bir kurumdur. Spor müsabakalarına katılarak öğrencilere sporun önemini vurgulamaya çalışmaktadır” (Antrenör. 7yıl. Lisans, Kadın).

“Çalıştığım kurumda spor bir yaşam biçimi olarak algılanmasına rağmen kurum personelleri tarafından yaşam biçimi olarak hayatlarına yansımamaktadır” (Spor Yöneticisi. 8yıl. Lisans, Erkek).

Sporun içerisinde yönetici olarak çalışan ya da Bakanlık bünyesinde çalışan Katılımcılarda spora verilen desteğin pozitif yönüyle değerlendirildiği görülmektedir. Ancak Milli Eğitim Bakanlığı’na bakıldığında katılımcı Beden Eğitimi öğretmenlerinin bu konuda oldukça negatif bir değerlendirmeye sahip olduğu görülmektedir. Burada özellikle Beden eğitimi derslerine gösterilmeyen ilgiden şikâyetçi olunmaktadır. Katılımcılardan bazılarının bu konuda görüşlerini şu şekilde vermek mümkündür:

“Okulumuzda spora önem verilmiyor. Seçmeli beden eğitimi dersleri seçtirilmiyor” (Öğretmen 18 yıl. Lisans, Erkek).

“Milli Eğitim Bakanlığı okul sporlarını gençlik ve spor Bakanlığına devretti günden beri kurumumuzda spor uzaklaştı. Spor ile ilgili konularda bizi yalnız bıraktığı kendi kurumumuzun dışında her teşkilat

ile bizi muhatap etti. Okulda toplanan spor paralarını da keserek bize son darbeyi de vurarak maddi kanalımızı kesmiştir. Bu zorluklar içerisinde öğrencilerimize spor yaptırmaya devam edeceğiz” (Öğretmen 14 yıl. Lisans, Erkek).

“Kurum olarak beden eğitimi sadece ders içeriğini gerçekleştirmekte bu yüzden hareket etmeleri için yeterli MEB için bakarsak seçilmiş sporcular için iyi denebilir” (Öğretmen. 12yıl. Lisans, Kadın).

“Çalıştığım kurum spor yüksekokulu olmasından dolayı genelde sporla alakalı faaliyetler yürüten bir kurum. Ancak çalışanların yapılan bu spor faaliyetlerine dahil olma durumu şu an için yok” (Öğretmen. 9yıl. Lisans, Kadın).

“Sporu ve sporcuyla algılayabilmek için sporun içinden gelmek ve bunu doğru zamanda, doğru yerde ve doğru eğitimlerle çalışmış olmak gerekir. Ancak böyle bir öğretimin içinden geldiği takdirde her bransa ve sportif faaliyete saygı duyulabilir. Spor bir yaşam biçimi olması gerekir. Böyle bir geçmişi paylaşmış olan kimselerin spora karşı tutumları bazen ön yargılı olabilir” (Öğr. Üyesi. 2yıl. Doktora, Kadın).

Mülakatlarda katılımcılara yöneltilen bir diğer soru “*çalıştığınız kurumun spora belli bir katkı sunduğunu düşünüyor musunuz?*” sorusudur. Bu soruya verilen yanıtlar da bir önceki cevapları destekleyici olarak karşımıza çıkmıştır. Spora pozitif anlamda katkı sunduğunu düşünenlerin yanında aslında kurumun herhangi bir katkısının olmadığını ifade eden katılımcılar da olmuştur. Soruya verilen yanıtlardan bazılarını şu şekilde sıralamak mümkündür:

“En üst düzeyde katkı sağlıyoruz. Şehirdeki tüm amatör branşların ayakta kalmasını sağlıyoruz. farklı branşların yayılmasını sağlıyoruz” (Öğr. Gör. 14 yıl. YL, Erkek).

“Sporda belli bir katkısı yoktur. Spor tamamen beden eğitimi öğretmenin özverisine kalmıştır” (Öğretmen 14 yıl. Lisans, Erkek).

“Yüzeysel bir katkısı var bence sadece görüntü var ses yok. Çünkü antrenörlere ve sporculara yeterli destek çalışma ortamı ve ilgi yok. Kulüplere nakdi yardım yok” (Antrenör. 14yıl. Ön Lisans, Erkek).

“Kurum olarak yaptığımız spor alanındaki çalışmalarda işin içinde olmamız ve birebir sportif faaliyetleri desteklememiz şehrin dinamiklerini harekete geçirmek onların bu faaliyetlere kayıtsız kalmamasını sağlamak için en önemli boyutudur. Belediyeler amatör sporlara kanunlar çerçevesinde ayni ve nakdi yardımda bulunabilir ibaresi spora destek anlamında daha çok işin içinde olmamızı sağlamıştır” (Spor Yöneticisi. 7yıl. Lisans, Erkek).

“Kesinlikle hayır. Okulları idare edenler beden eğitimi dersine gereksiz gözüyle bakıyorlar” (Öğretmen. 6yıl. Lisans, Kadın).

Mülakatlarda katılımcılara yöneltilen sorulardan birisi de başarının ve başarısızlığın tanımlanması olmuştur. Nitekim anket verilerinde dikkat çeken noktalardan birisi başarının ve başarısızlığın hangi ölçütler üzerine kurgulanacağı olmuştur. Bu konuda katılımcıların vermiş oldukları yanıtların bazılarını şu şekilde sıralamak mümkündür:

“Sporda başarı; öğrencilere sporcu öğrenci kimliği kazandırmaktır” (Öğretmen 18 yıl. Lisans, Erkek).

“Başarı; öğrencinin seviyesini bir noktadan alıp belki bir noktaya ulaştırabiliyorsan başarı budur. Başarısızlık; koyduğun hedefe ulaşmadan yarı yolda bırakmaktır” (Öğretmen 14 yıl. Lisans, Erkek).

“Alt yapı yetersizliği, branşlar arası finansal uçurumlar, gelecek korkusu” (Antrenör. 18 yıl. Lisans, Erkek).

“Bence başarı sadece derece yapmak değil. Bir branşta 10 sporcu varken bunu 50-60 ve daha yukarıya çıkabiliyorsak bence başarı. Yani sporu sevmek ve sevdirmek başarı çalıştıkça mutlaka gelir” (Antrenör. 14yıl. Ön Lisans, Erkek).

“Sporda başarı bizim için günü birlik değildir. Önemli olan kalıcı olması ve sürdürülebilir olmasıdır. Altyapıyı kurmak, şehrin ileri gelenlerini spor faaliyetlerinin içine katmak ve onlara sorumluluk vermek, yapılan çalışmalarını kalıcı hale getirecek tesisler kurmak ve ulusal bazda bunları duyurmak başarı olarak adlandırabiliriz. Yüksek maliyetler, mali bütçeler oluşturarak bir sezonluk çalışmalar yapmak, şehirdeki Spor İl Müdürlüğü, Milli Eğitim, Belediye, Valilik vb. kurumları bir çatı altında toplayamamak başarısızlığı beraberinde getirir” (Spor Yöneticisi. 7yıl. Lisans, Erkek).

“Uluslararası normlarda hedefler tutturuluyorsa başarı vardır. Aksi takdirde başarısızlık vardır” (Öğr. Gör. 22yıl. Lisans, Erkek).

“Bireysel olarak düşünürsek spor, insan sağlığına faydalı oluyorsa, toplumsal olarak düşünürsek belli toplulukları bir araya getirip insanları birleştiriyorsa başarı sayılır” (Öğretmen. 9yıl. Lisans, Kadın).

“Sporda başarı çok farklı bir heyecandır. Bir takımında oynayıp başarı kazanmışsanız bunun tarifi yoktur. Fakat her zaman başarılı da olamazsınız. Aslında spor sağlık için yapılmalıdır” (Antrenör. 7yıl. Lisans, Kadın).

“Spor organizasyonlarında sürekli kazanan ve iyi derece elde eden, iyi dereceleri sürekli muhafaza edebilen alt yapı oluşturmak başarıdır. Başarısızlık ise; organizasyonların dışında kalmaktır” (Öğr. Gör. 6yıl. Yüksek Lisans, Kadın).

Kuşkusuz başarı ve başarısızlık kavramları sorgulandığında akla Türkiye’de sportif faaliyetlerde başarısızlığın temel kaynaklarının neler olduğu tartışması çıkmaktadır. Burada özellikle liselerde Beden Eğitim ders saatlerinin az olması,



derslere yeterince ilgi gösterilmemesi gibi sebepler sıralanmaktadır. Antrönerlerin kendi içlerinde yaptıkları özeleştirilerde dikkate değerdir. Altyapı eksikliği ve gençlerin bu konuda desteklenmemesinin de önemli bir eksiklik kabul edildiği görülmektedir. Bu soruya verilen yanıtlardan bazılarını şu şekilde sıralamak mümkündür:

“Beden eğitimi der saatlerinin 3-4 kat artırılması gerekir. Milli Eğitim sisteminin baştan aşağı değiştirilmesi gerekir” (Öğr. Gör. 14 yıl. YL, Erkek).

“Antrenörlerin bilimsel bilgi yetersizliği ve antrenör kurslarının fazlalığı” (Antrenör. 4yıl. Lisans, Erkek).

“Altyapının sağlam tutulması ve gençlerimize yardımcı olunması diye düşünüyorum” (Antrenör. 7yıl. Ön Lisans, Erkek).

“Türkiye’de spora yeteri kadar önem verilmiyor. Spor politikamız yanlış. Kreş ve anaokullarından başlamak gerekiyor. Bizde çok geç başlanıyor spora. Ayrıca spor etkinlikleri okullarda zorunlu olmalı” (Antrenör. 14yıl. Ön Lisans, Erkek).

“Türkiye’de sporun gelişmesine bakıldığında çok büyük mesafeler kat etmediğimizi görüyoruz. Tesislerin eksikliği, Teknik Personel ve Teknik kadro eksikliği ve bilimsel çalışmalar yapılmadan mevcut düzenin devam ettirilmesi en önemli etkenlerdir. Avrupa’da baktığımız zaman alt yapı çalışmaları büyük önem arz etmektedir ve gerekli ilgiyi görmektedir. Spor bazı konularda rant haline dönüştüğü için başarı endeksi düşmüş ve gelişme gösterememiştir” (Spor Yöneticisi. 7yıl. Lisans, Erkek).

“Yeterli altyapı çalışmalarının olmaması ve organizasyonel bozukluk (kurumların GSB ve MEB koordineli çalışmıyor)” (Öğretmen. 12yıl. Lisans, Kadın).

“Ülkemizde başarısızlığın nedeni tek bir sorun değil diye düşünüyorum. Alt yapı sorunu bir örnek. İlköğretimden örnek verirse çocukları tamamen derslere odaklamak çok erken yaşta sorumlulukların ağır olması ve velilerin spora çocuklarını göndermemesi. Derslerin geri kalacağını düşünmek” (Antrenör. 2yıl. Lisans, Kadın).

“Sportif faaliyetlerde Türkiye’nin başarısız olmasının nedenleri arasında gerekli önemin verilmemesi yatıyor. Bazen amacının dışında olaylar olması çok üzücü oluyor. Aslında eğitimin başından itibaren, insanın hayatı boyunca spora ihtiyaca vardır. Fakat sporu önemsemiyoruz yeteri kadar diye düşünüyorum” (Antrenör. 7yıl. Lisans, Kadın).

“Sporun, Eğitim ile entegresinin sağlanamaması, Gerçekçi bir spor politikasının olmaması, Siyasetin spora bulaşması, Yetersiz yöneticiler, Tesis ve yeterli düzeyde çalıştırıcı eksikliği” (Spor Yöneticisi. 8yıl. Lisans, Erkek).

“Türkiye’deki temel başarısızlık nedenleri; “yetenek seçimi” ve “psikomotor gelişim dönemleri” gibi kriterlerin göz ardı ediliyor olması. Antrenörlerin “temel antrenörlük eğitimi” sürecini yeterince ve olması gerektiği gibi geçirmemiş oluşu. Temel politika olarak spora bakış açısı. Özellikle sporcuyu seçimlerinde ikili ilişkilerin ön planda olması” (Öğr. Üyesi. 2yıl. Doktora, Kadın).

“Spor politikalarının yanlış uygulanması, altyapı yetersizliği, spor yöneticilerinin sporun içinden olmaması” (Öğr. Gör. 6yıl. Yüksek Lisans, Kadın).

Türkiye’de sporun başarısızlığı söz konusu olduğunda birçok nedeni ileri sürmek mümkündür. Ancak günümüzde tüketim toplumu ile özdeşleştirilebilecek bedeninin şekillendirilmesi ve inşası üzerine kurulu “spor salonları” gerçekliğinin nereye oturtulabileceği de araştırmada merak edilen bir bağlam olmuştur. Bu merakı oluşturan temel nokta, sporda başarısızlıktan söz edilirken bu salonlara ayrılan bütçenin gittikçe artış göstermesi olmuştur. Soru “*Fitness ya da spor salonlarına duyulan rağbeti ve bu salonlara ayrılan bütçeyi düşündüğünüzde bu durumu “Türkiye spora karşı ilgili” şeklinde değerlendirebilir misiniz?*” şeklinde kurgulanmıştır. Katılımcıların bu konudaki fikirlerinin bazılarını şu şekilde sıralamak mümkündür:

“Kesinlikle hayır. %90’ı şekil için gidiyor. Bu tip yerlerin çoğunluğunda bilinçsizce çalışmalar yapılıyor” (Öğr. Gör. 14 yıl. YL, Erkek).

“Bu değerlendirme yanlış olur. Spor kültürü olmayan bir ülkede olimpiyat başarısı beklenemez” (Öğretmen 14 yıl. Lisans, Erkek).

“Belki, daha çok güzel görünmek (zayıf) yada sağlıklı yaşam için yapılıyor, sosyalleşme” (Antrenör. 18 yıl. Lisans, Erkek).

“Fitness gibi branşların kendine bireysel spor olarak düşünüyorum. Bizim için önemli olan takım sporu veya daha fazla bireysel spor” (Antrenör. 7yıl. Ön Lisans, Erkek).

“Tam anlamıyla değerlendiremeyiz. Fitness ya da spor salonları tamamen spor yapmaya yönelik olduğunu düşünmüyorum. Günlük iş stresinden kurtulmak, zaman geçirmek, sosyal ortam içinde olmak ve hobi olarak görülüyor” (Spor Yöneticisi. 7yıl. Lisans, Erkek).

“Spora kattığı hiçbir şey yoktur. Parası olan ve sosyal olmayan insanların rahatlamasına hizmet ediyor” (Öğretmen. 12yıl. Lisans, Kadın).

“Türkiye’de spor için yapılan bir çalışmadan örnek verirsek ben bu projeyi çok uygun bulmuyorum. Belediyelerin mahalle aralarında parklarda yaptığı kurduğu spor aletlerinin bilinçsiz kullanılması herhangi bir uzman eşliğinde yapılmayan bir spor. Örneğin; İnsanlar ısınmadan herhangi bir rahatsızlığı olup olmadığını bilmeden sadece zayıflamak istedikleri için o fitness

aletlerini bilinçsiz kullanmaları bir fayda sağlayacağını düşünmüyorum. Sakatlıklara ve ciddi sağlık problemlerine yol açacağını düşünüyorum” (Antrenör. 2yıl. Lisans, Kadın).

“Bu salonların spor konusunda ne kadar kaliteli olduğuna bakmak lazım gerçek anlamda spor yapılabilirliği var mı yoksa var olmak için mi var ve buraya gidenler bir moda uymak için mi gidiyor yoksa spor yapmak için mi gidiyor, bence çok ilgili bir toplum yok” (Öğretmen. 9yıl. Lisans, Kadın).

“Hayır. Türkiye’de spor salonlarına katılım ve bütçe aslında yeterli değil. Türkiye’deki yaşam standardı düşük olduğundan insanların spora ve salonlara ayıracak zamanı yok” (Antrenör. 7yıl. Lisans, Kadın).

“Spor ve fiziksel aktivite aynı kavramlar değildir. Bu nedenle “türkiye spora karşı ilgilidir.” İbaresini doğru değildir” (Öğr. Üyesi. 2yıl. Doktora, Kadın).

“Parası olanların hoş vakit geçirmek için yaptıkları aktivite olduğundan gereksiz ve yanlış” (Öğretmen. 6yıl. Lisans, Kadın).

Kuşkusuz başarısızlığın merkezine yerleştiren temel önerme, sporun kurumsal olarak iyi yönetilmediği varsayımdır. Mülakatlar sırasında katılımcılara yöneltilen sorulardan birisi de “sporu kurumsal bağlamda değerlendirdiğinizde Türkiye’de spor iyi yönetilebiliyor mu?” sorusu olmuştur. Bakanlıktan federasyona, Milli Eğitim Bakanlığı’ndan üniversitelere kadar geniş bir alanda kurumsal olarak sporun yönetilmediğinde dair temel kaygılar dikkat çekmektedir. Beden eğitimi dersleri konusundaki yetersizlikler, sporun içerisinde siyasetin karışması, liyakatli spor yöneticilerinin olmaması gibi birçok nedenin aynı bağlamda birleştiği görülmüştür. Bu konuda katılımcıların görüşlerinden bazılarını şu şekilde sıralamak mümkündür:

“Hayır. Besyo mezunları atanmalı. Özellikle spor yöneticiliği bölümü mezunu arkadaşlar, sporun yönetim alanına getirmeliyiz. Sınıf öğretmenliği ve din kültürü öğretmenlerinden spor il müdürlüğüne atandığı sürece bir halt olmaz!!! (liyakat önemli)” (Öğr. Gör. 14 yıl. YL, Erkek).

“Sporun içinde siyasetin olması sporu ileri taşımamaktadır” (Antrenör. 4yıl. Lisans, Erkek).

“Kurumsal anlamda baktığımız zaman spor büyük bir camiaya hitap etmektedir. Spor faaliyetlerinin başında olan kurumlar branşlara göre değerlendirme yapmak durumunda kalırsak her branşın federasyonu işlevini tam anlamıyla yerine getirememektedir ve bir ivme kazanmamaktadır. Alt yapıların oluşması, gerekli ödeneklerin, bütçelerin sağlanması, tesis imkanı sağlanması konusunda iyi yönetilememektedir” (Spor Yöneticisi. 7yıl. Lisans, Erkek).

“Herkes ayrı telden çalışıyor. Bir tarafta iyi işler olurken öbür taraf bozuluyor. Bu durum siyasetin etkisinden kaynaklanıyor” (Öğretmen. 12yıl. Lisans, Kadın).

“Türkiye’de maalesef spor siyasetin emrine girmiş düzeyde. Sporu yöneten kurumlarda işin ehli personeller yerine siyasetin tercih ettiği yöneticiler yer almaktadır. Bu durumda sporun iyi yönetilmemesine sebep olmaktadır” (Spor Yöneticisi. 8yıl. Lisans, Erkek).

“Söylenemez, genel müdüründen federasyon başkanına kadar spor bilgisi olmayan siyasetin içine bulaştığı süreçle spora katkı sağlanamaz” (Öğr. Gör. 6yıl. Yüksek Lisans, Kadın).

Katılımcılara yönetilen bir diğer soruda, sporun örgütsel yönetimiyle ilişkili olarak Gençlik Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Üniversiteler, Siyasiler ve Federasyonların sporla ilgili örgütsel yönetilme biçimleri değerlendirilmiştir. Bu bağlamdan hareketle katılımcılara ilk olarak “Gençlik Bakanlığı’nın sportif faaliyetler konusundaki politikaları başarılı mı?” sorusu yöneltilmiştir. Kurum dışında olan ve sporla ilgilenen katılımcılar, Bakanlığının sporla ilgili politikalarını başarısız değerlendirmişlerdir. Ancak bakanlık bünyesinde çalışan katılımcıların ise bakanlığın politikalarını oldukça başarılı buldukları görülmüştür. Bu konuda katılımcıların bazılarının tutumları şu şekilde verilebilir:

“Sadece göstermelik” (Öğretmen 18 yıl. Lisans, Erkek).

“Gençlik Bakanlığının faaliyetlerini doğru bulmuyorum fakat sürecin devamlılığı şart” (Öğretmen 14 yıl. Lisans, Erkek).

“Başarılı, yaz ve kış kamplarındaki talep ve verilen eğitimler her geçen gün artıyor” (Antrenör. 18 yıl. Lisans, Erkek).

“GHSİM spor politikası yanlış. Gençlik kamplarına harcanan paraların spor faaliyetlerinde harcanması bence daha doğru” (Antrenör. 14yıl. Ön Lisans, Erkek).

“Gençlik Bakanlığı geniş kitlelere hitap eden ve çalışma sınırları geniş olan bir kurumdur. Sportif faaliyetleri ve alt yapıyı destekleme konusunda finans oluşturma açısından ileriye dönük çalışmaları vardır ve işlevini yapmaktadır” (Spor Yöneticisi. 7yıl. Lisans, Erkek).

“Politikalar yetersiz. Sadece tesisleşmeyle bu iş düzelmez” (Öğretmen. 12yıl. Lisans, Kadın).

“Herhangi bir politikası olduğunun düşünmüyorum. Hedefleri sadece niceliksel olarak değerlendiren bakanlık niteliğe önem vermiyor” (Spor Yöneticisi. 8yıl. Lisans, Erkek).

“Spor politikaları başarısız buluyorum. Sadece tesis yaparak katkı veriyorlar” (Öğr. Gör. 6yıl. Yüksek Lisans, Kadın).

Kurumsal olarak değerlendirilen bir başka kurum Milli Eğitim Bakanlığı’dır. Bakanlığın dikkate değer bulunan noktalardan birisi “Beden Eğitimi derslerinin

amacına uygun olup olmadığı” konusudur. Bu konuda katılımcıların aktardığı düşüncelerden bazılarını şu şekilde sıralamak mümkündür:

“Amacına uygun yapılmıyor” (Öğretmen 18 yıl. Lisans, Erkek).

“Beden eğitimi dersi amaca uygun olması için tesis ve imkânların değerlendirilmesi gerekir” (Öğretmen 14 yıl. Lisans, Erkek).

“Hayır, en azından sporda alt yapı hazırlanması uygulamada olması gerekir” (Spor Yöneticisi. 29 yıl. Lisans, Erkek).

“Hayır. Her öğretmen kendi branşında başarılı diğer branşlarda fazla ilgili olmadıklarını düşünüyorum” (Antrenör. 7yıl. Ön Lisans, Erkek).

“Okullarda beden eğitimi dersleri amaçlarına uygun değil çünkü gerekli ortam ve sistem yok. Bence tam anlamıyla değil çünkü hiç sporla alakası olmayan gençler sadece okumak için okula gidiyorlar” (Antrenör. 14yıl. Ön Lisans, Erkek).

“Milli Eğitim müfredatında yer alan Beden Eğitimi dersi sporcu yetiştirmek ve spor duygusunu aşlamak yönünden tam anlamıyla aktif olamamaktadır” (Spor Yöneticisi. 7yıl. Lisans, Erkek).

“Dersin amacı hareket ettirmek değil spor yaptırmak değil. Seçmeli beden eğitimi dersleri de sınavlar yüzünden seçilmiyor ve gereksiz görülüyor” (Öğretmen. 12yıl. Lisans, Kadın).

“Hayır, gördüğüm kadarıyla okullardaki beden eğitimi dersleri oyun dersine dönüştürülmüş ve sadece kredi ve saat doldurma dışında pek bir amacı yok görünüyor” (Öğretmen. 9yıl. Lisans, Kadın).

“Hayır. Milli Eğitim Bakanlığı ve okullarında verilen beden eğitimi derslerinin amacının dışında olduğunu düşünüyorum. Gerçek anlamda beden eğitimi yapılmıyor. Tam tersine milli eğitim okullarının da spora katkısı daha fazla olmalıdır” (Antrenör. 7yıl. Lisans, Kadın).

Üniversiteler bağlamında değerlendirildiğinde ise “Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları ve Spor Bilimleri Fakülteleri’nin” Türkiye’deki sportif faaliyetlere katkı sunup sunamaması değerlendirmeye alınmıştır. Bu noktada katılımcıların verdiği yanıtlardan bazılarını şu şekilde sıralamak mümkündür:

“Zaman zaman katkı sağlana biliyor. Ama çok fazla bölüm açılması kaliteyi düşürür” (Öğretmen 18 yıl. Lisans, Erkek).

“Evet, ama yeterli değil, bölgesel faaliyetlere katkısı mevcut” (Spor Yöneticisi. 29 yıl. Lisans, Erkek).

“Mutlaka etkileri var çünkü üst seviyede sporlar üniversite öğrencileri sayesinde oluyor ama okul bittiğinde ekonomi olayı bozuluyor” (Öğretmen. 12yıl. Lisans, Kadın).

“Branşında uzman antrenörler yetiştirttiği için düşünüyorum” (Antrenör. 2yıl. Lisans, Kadın).

“Daha iyi olmalı düşüncesindeyim. Üniversitelerin kurmuş olduğu takımlar daha çok takım var mı var dedirten türden olunca faaliyetlerde gerçek amacına ulaşamıyor” (Öğretmen. 9yıl. Lisans, Kadın).

“Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulların Türkiye’deki sportif faaliyetlere katkı sunmak gibi bir amaçları olduğunu düşünmüyorum” (Spor Yöneticisi. 8yıl. Lisans, Erkek).

Kuşkusuz sporda başarı ve başarısızlık değerlendirildiğinde spor-siyaset arasındaki ilişkiler dikkate değerdir. Bu konuda katılımcılara yöneltilen alt sorulardan birisi de “Siyasilerin Türkiye’de sportif faaliyetler konusundaki tutumlarını nasıl değerlendiriyorsunuz?” sorusudur. Soruya verilen yanıtlardan bazılarını şu şekilde sıralamak mümkündür:

“Rant sağlamak için, koltukları sağlam tutmak için” (Öğretmen 18 yıl. Lisans, Erkek).

“Spor ve siyaset iç içe olmamalı belediye isimleri kulüp isimleri olmamalı. Bunlar sponsor firmalarla finanse edilmeli sporun içine siyasi baskı girmemeli” (Antrenör. 18 yıl. Lisans, Erkek).

“Bakış açıları yanlış gerçekten sporun içinden gelene görev verilmesi” (Antrenör. 4yıl. Lisans, Erkek).

“Siyasiler kendi işleri haricinde ne kadar spora faydalı olabilir” (Antrenör. 7yıl. Ön Lisans, Erkek).

“Siyasetçiler sadece spora reklamları olsun diye bakıyorlar” (Antrenör. 14yıl. Ön Lisans, Erkek).

“Siyasiler Türkiye’de sporun gelişmesine ve büyümesine katkı sağlamaktadır. Temsil ettikleri bölgelerindeki sportif başarıları şehrin hem tanıtım aracı olarak kullanmakta ve daha ileriye götürecek destek anlamında halkı da bu faaliyetlerin içine dâhil etmek için çaba göstermektedirler” (Spor Yöneticisi. 7yıl. Lisans, Erkek).

“Tamamen vitrin olarak görülüyorlar. Sporcuların göz önünde olmaları gerekirken nasıl başarıyor bilmem ama siyasetçiler en zirvede oluyorlar” (Öğretmen. 12yıl. Lisans, Kadın).

“Spora katkılarının olmadığını düşünüyorum. Siyasiler spor yapmak için değil yapıyor görünüyorlar. Destek daha çok siyasilerden gelirse daha farklı olabilir” (Antrenör. 7yıl. Lisans, Kadın).

Kurumsal olarak sporun yönetilmesi konusu araştırmaya dâhil edildiğinde alt başlıklardan birisi federasyonlardır. Federasyonlar konusunda ise katılımcılar çoğunlukla olumsuz değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Hemen hemen bütün mesleğe dâhil olanlar, federasyonların spor yönetimi konusunda oldukça başarısız

olduğunu ileri sürdükleri görülmüştür. Katılımcılardan bazılarına ait olan düşünceleri şu şekilde sıralamak mümkündür:

“Genelde yeterli bulmuyorum” (Öğretmen 18 yıl. Lisans, Erkek).

“Bazı federasyonların sistemleri doğru bazıları federasyonlar sadece gezi ve tatil amaçlı bütçeleri kullanıyorlar” (Antrenör. 14yıl. Ön Lisans, Erkek).

“Federasyonlar tam anlamıyla işlevini yerine getirememektedirler. Sporun temelini oluşturacak çalışmaları yapmak spor bilincini alt yapı bilincini aşmak konularında yetersiz kalmaktadırlar. Mevcut başarılı sporları desteklemek ve onun dışında farklı oluşumlara zemin hazırlanmasında tamamen işin içinde olamamaktadırlar” (Spor Yöneticisi. 7yıl. Lisans, Erkek).

“Siyasetin karıştığı yerler olduğu için hayır” (Öğr. Üyesi. 6yıl. Doktora, Erkek).

“Yönetim iyi olsaydı sporda konuşulan bir ülke olurduk sanırım” (Öğretmen. 9yıl. Lisans, Kadın).

“Bulduklarım mevcut fakat birçok federasyonun yönetimleri ve çalışanları tarafından bir rant kapısı olarak görüldüğünü düşünüyorum” (Spor Yöneticisi. 8yıl. Lisans, Erkek).

“Yukarıda bahsi geçen kurumların spor politikaları, spor yaklaşımları ve spora bakış açıları yetersiz ve başarısızdır” (Öğr. Üyesi. 2yıl. Doktora, Kadın).

Türkiye’de sporun başarısızlığı kabulü üzerine katılımcılara yöneltilen bir diğer soru ise Türkiye’de sporunun dünyada bir marka olup olmadığı düşüncesidir. Bu konuda katılımcıların büyük bir çoğunluğunun olumsuz bir görüşe sahip olduğu görülmüştür. Katılımcıların bu konuda dikkat çeken fikirlerinden bazılarını şu şekilde sıralamak mümkündür:

“Olamaz, olacağına da inanmıyorum, eğitim süreci bu şekilde olduğu sürece imkansız” (Öğretmen 18 yıl. Lisans, Erkek).

“Kesinlikle spor politikalarının değişmesi gerekir” (Spor Yöneticisi. 29 yıl. Lisans, Erkek).

“Bence eğitim sistemi değişmediği sürece hiçbir şey olmaz. Spor etkinliği zorunlu olacak” (Antrenör. 14yıl. Ön Lisans, Erkek).

“Türkiye spor konusunda marka sayılabilir hem de en iyi marka olabilir. Başarılı, azimli ve güçlü bir yapıya sahibiz. Sadece bunların harmanlanması, gerekli tesislerin kazandırılması için gerçek öğretmenler ile büyük bir marka olabiliriz” (Spor Yöneticisi. 7yıl. Lisans, Erkek).

“Gerçek ve başarılı yöneticilerle yönetilirse toplum olarak o potansiyel var neden olmasın” (Öğretmen. 9yıl. Lisans, Kadın).

“Bakış açısı ve yönetim tarzı değişmediği takdirde birkaç branşın dışında marka olma şansımız yok” (Öğr. Üyesi. 2yıl. Doktora, Kadın).

Araştırmada katılımcılara yöneltilen son soru ise sürdürülebilir sportif başarı için sizce en idealize faktörün ne olduğu konusudur. Bu konuda yine mesleki anlamda farklılaşan bir değerlendirme söz konusu olduğu görülmüştür. Ayrıca çalışan kurum bağlamında da idealize edilen faktörlerin değiştiği belirlenmiştir. Bu konuyla ilişkili olarak katılımcılardan bazılarının ifadeleri şu şekilde sıralamak mümkündür:

“Disiplin her işte olduğu gibi bu faaliyetlerin yönetiminde de disiplin önemlidir” (Öğretmen 18 yıl. Lisans, Erkek).

“Planlama, programlama ve kaynakların yerinde ve zamanında kullanılması, devamlılık” (Spor Yöneticisi. 29 yıl. Lisans, Erkek).

“Güreşten örnek verirse kısa sürede başarı olmamalı yıldızlarda şampiyon olan sporcu bir dahaki yıllarda siliniyor. Antrenörlerin antrenman bilimi konusunda yetersizliği, Ödül yönetmeliği de olumsuz etkileyebilir” (Antrenör. 18 yıl. Lisans, Erkek).

“Başarılı olmak için maddi manevi destek ve çalışma imkanlarının iyi olması sporu sevdirmek başarı kendiliğinden gelir” (Antrenör. 14yıl. Ön Lisans, Erkek).

“Sürdürülebilir sportif başarı bence eşittir alt yapı milyonlar harcayıp bir sezonluk bir takım kurabiliyorsunuz ve bir sezonluk şampiyonluk yaşayabiliyorsunuz. Ama sadece o an için şehrin havası değişiyor ve sezon bitiyor ve her şey de bitiyor. Alt yapısını kurduğumuz ve sağlam bir temel attığımız bir yapı asla geriye gitmez ve ulusal boyutta da başarıya açık bir hale gelir” (Spor Yöneticisi. 7yıl. Lisans, Erkek).

“Sportif başarı için en ideal faktörler; toplum olarak temelden bilinçlenmek lazım. Ekonomik koşulların daha iyi olması lazım sağlık için yaşam biçimi haline getirmek lazım. Koşullar hazırlandıktan sonra spor yapmak, sporda başarı kazanmak ve dünya markası olmak bunlar ancak koşullar hazırlandıktan sonra gelebilir diye düşünüyorum” (Antrenör. 7yıl. Lisans, Kadın).

“Eğitim ve sporun entegre olması” (Spor Yöneticisi. 8yıl. Lisans, Erkek).

“Öncelikle spora karşı algının değişmesi, önem derecesinin tekrar değerlendirilmesi gerekiyor” (Öğr. Üyesi. 2yıl. Doktora, Kadın).

“İlköğretimden başlayan hareket eğitimi ile başlayan branşlaşmayla devam eden sürdürülebilir bir sistem oluşturulmalıdır” (Öğr. Üyesi. 6yıl. Doktora, Erkek).



## SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Bu çalışmada, ülkemizde önemli bir yere sahip spor ve spor yönetimleri konusu üzerinde durulmuştur. Çalışmanın temelini, ülkemizin katıldığı ve başarı kazandığı yarışmaların hemen ardından gelen başarısızlıkların nedenleri yani sürdürülebilir olamamak hususunun sorgulanması oluşturmuştur. Çalışmada, sporun geleneksel dönemden günümüz toplumuna kadar sosyal işlevleri, sosyolojik bir perspektifle incelenmiştir. Çalışmanın temelini, 2000’li yılların başında Türkiye’nin başarı kazandığı uluslararası spor yarışmalarının ardından son yıllarda sporda gelen başarısızlıkların nedenlerini araştırmak oluşturmuştur.

Sporda, ülke olarak arzu edilen başarıların yakalanamamasında spor yönetimindeki eksiklikler önemli rol oynamaktadır. Sporda başarının elde edilmesi topyekûn planlı ve organize bir spor yönetimi ile gerçekleşebilir. Buna göre, “spordaki başarının sağlanmasında etkili olan tüm düzeylerdeki spor örgütlenmesinin sosyolojik sorunlarının neler olduğu ve bunların nasıl çözülebileceği” bu tez çalışmasının araştırma problemini oluşturmaktadır. Buradan hareketle ülkemizde Gençlik ve Spor Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatları, Milli Eğitim Bakanlığı ve üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor bölümleri üzerine gerçekleştirilmiş çalışmada, ülkemiz sporunun başarısının sürekliliğini sağlamak adına neler yapılabileceği tartışılmıştır.

Tez, giriş ve sonuç bölümü hariç üç bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde spor ve spor sosyolojisi kavramları üzerinde durulmuş, ikinci bölümde, ülkemizdeki sportif başarısızlığın nedenleri üzerine yapılmış çalışmalardan derlenen bir literatür incelemesine değinilmiş ve üçüncü bölümde konu ile ilgili yapılacak olan araştırmanın bulgularına yer verilmiştir. Araştırmanın sonuçları ile ilişkili olarak ortaya çıkan bulguları şu şekilde özetlemek mümkündür.

- Katılımcıların % 43’ünü kadın, %56,5’ini erkekler oluşturmaktadır.
- Katılımcıların % 96,4’ünü 18-25 yaş aralığı oluştururken, %98.9’u’nun bekâr olduğu tespit edilmiştir.
- Katılımcıların %87,7 oranında eğitim seviyelerinin lisans düzeyinde olduğu tespit edilmiştir.

- Katılımcıların %41,3'ü kendilerini milliyetçi olarak tanımışlardır.
- Katılımcıların aktif olarak yaptıkları branşlar la ilgili sorulara verilen cevaplar tüm dünyadaki popüler spor dallarının ülkemizde de aynı oranda ilgi gördüğünü ortaya koymaktadır.
- Katılımcıların %19,9'u spora yeterince önem verildiğini düşünürken, % 78,3'lük büyük bir oran spora gerekli önemin verilmediğini düşünmektedir. Bu durumun böyle gözükmesinin en büyük sebepleri, ülke olarak bir spor politikamızın olmayışı ve eğitim sistemimizin neredeyse tamamının sınavlar üzerine kurulu olmasından kaynaklanmaktadır.
- Katılımcılar başarısızlığın sebebi olarak %38,4'ü federasyonları, %21,4'ü antrenörleri, %18,1'i sporcuları sorumlu tutmuşlardır. Federasyonların sorumlu tutulmasındaki başlıca sebep, siyasetin sporun içine yoğun bir biçimde bulaşmasıdır.
- Katılımcıların %26,4 federasyonların altyapı çalışmalarına önem vermeleri üzerinde yoğunlaşırken, %18,8'i Eğitim sistemimizdeki Beden Eğitimi derslerinin saatlerinin artırılması, %13,8'lik kesimin ise Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın sporu özendirici organizasyonlar düzenlemesi üzerinde durmuştur.
- Katılımcıların %32,2'si ülkenin bir spor politikası olmadığı ve kendisine has bir ekol geliştiremediği üzerinde durmuştur.
- Katılımcılar, Yöneticiler Sporcuların Aldığı Grup Kararını Daha Önemli Bulurlar önermesine, %44,9'u büyük bir çoğunluğu ara sıra cevabını %17,8'i Sık sık ve Nadiren ve %12,3'ü Her zaman cevabını verdikleri görülmektedir.
- Katılımcılar, Yöneticiler Sporcuların Kişisel Gereksinimleri ile İlgilenirler" önermesine %44,2'lik büyük bir çoğunluğu ara sıra cevabını %21'lik Nadiren, Eğitim öğretimlerine devam eden sporcular eğitimleri süresince millilik bursu alırlarken, eğitimlerini tamamlayan sporcular gelecek kaygısından dolayı kendilerini spora tam olarak verememekte ve performansları düşmektedir.
- Katılımcılar, "Sporcular Birbirlerinin Gereksinimlerine duyarlıdır" şeklinde ifade edilmiş olan önermesine %34,1'i sık sık cevabını vermiş ve bir birlerini çoğu zaman destekledikleri göstermişlerdir. Takım sporlarında arkadaşlık bağının daha kuvvetli olduğu ve rekabetin kendi içlerinde değil diğer takımlarla olduğunu göstermekte bu durumdan dolayı sporcular maddi ve manevi olarak birbirlerine destek oldukları gözlenmiştir.
- Katılımcılar, "Yöneticiler, Sporcuların Kendi Görevlerini İlgilendiren Konularda Karar Verme Süreçlerine Katılmalarını Sağlar" şeklinde ifade edilmiş olan önermesine %40,9 büyük bir çoğunluğu ara sıra cevabı vermiş %23,2'lik kısmı

Sık sık cevabını vererek sporcularında yönetim üzerinde etkili olmaları hususunda birlikte hareket etmekte oldukları gözlenmiştir.

- Katılımcılar, “Yöneticiler, Sporcular Arasında Görüş Alışverişi Vardır” şeklinde ifade edilmiş olan önermeye %35,5’lik büyük bir çoğunluğu ara sıra cevabı vermiş %27,5’lik kısmı sık sık cevabını vererek iş birliği içinde olduğunu düşündükleri ifade edilmiştir.

- Katılımcılar, “İş ile ilgili konularda yöneticilere ulaşmak ve iletişim kurmak kolaydır” şeklinde ifade edilmiş olan önermeye % 36,2’lik kesimin yöneticilere arada sırada ulaşabildikleri ve iletişimlerinin de bu şekilde olduğu ifade etmiştir.

- Katılımcılar, “Yöneticiler, Sporcuların Çalışmalarını Yakından Denetler” Önermesine %33,7’si ara sıra, % 26,1’i Sık sık, diyerek yöneticilerin işlere pek karışmadığını söylemiştir.

- Katılımcılar, “Yöneticiler, Hatalara Karşı Hoşgörülü Davranırlar” şeklinde ifade edilmiş olan önermeye % 44,2’lik gibi büyük bir kısmı yöneticilerin hatalara karşı ara sıra hoşgörülü davrandığını söylemiştir.

- Katılımcılar “Yöneticiler, Sorun Çözmede Başarılıdır” şeklinde ifade edilmiş olan önermesine % 34,8’i, ara sıra, %27,2’si Sık sık, diyerek yöneticilerin sorun çözme konusunda başarılarının değişkenliği üzerinde durmuşlardır. Yöneticilerin sorun çözmede başarısız olmalarının sebebi yaptıkları işten kendilerinin de çok mutlu olmamalarıdır.

- Katılımcılar, “Serbest Zaman Planlaması” şeklinde ifade edilmiş olan önermeye % 34,1’i (94 kişi) ara sıra, %25,7’si, Sık sık, % 16,7’si nadiren cevabını vererek Yöneticilerin, büyük çoğunlukla sporcularının müsabaka ve antrenman dışı çalışma saatleri dışında kendilerine vakit ayırmaları için fırsatlar verdikleri ifade etmiştir.

- Katılımcılara, “Yöneticiler, Sosyal İlişkilerin Geliştirilmesi ve Sürdürülmesini Desteklerler” şeklinde ifade edilmiş olan önermede; % 33’nün ara sıra, % 29,7’nin sık sık cevabını vererek her zaman sosyal ilişkilerin geliştirilmesi ve sürdürülmesini desteklediğini söylemektedir. Sporun özünde sosyalleşme ve sosyal ilişkilerin artırılması yatmaktadır. Yöneticilerde sporcuları bir araya getirerek bir takım oluşturarak bu sosyal ilişkilerin gelişmesine katkı sağlarlar.

- Katılımcılara, “Yöneticiler, sporcularını performanslarından dolayı takdir eder” şeklinde ifade edilmiş olan önermesinde, yöneticilerin % 33,3’lük kısmının sık sık, % 26,8’lik kısmının her zaman ve % 24,3’lük kısmının ise ara sıra da olsa performanslarından dolayı takdir ettikleri belirtmiştir.

- Katılımcılar, “Yöneticiler, Sporcularını İlerlemeleri ve Yükselmelerini Desteklemede Adil Davranırlar” şeklinde ifade edilen önermeye, %30,8’lik kesim ara sıra yöneticilerin desteği olduğunu beyan ederken adam kayırmacılığında olduğunu düşünmektedirler. Bu düşünce Milli takımlara sporcu ve antrenör seçimlerinde daha da ön plana çıkmaktadır. Federasyonlara antrenör seçerken yönetime yakın isimler ön plana çıkarken sporcularda antrenörlerin ve federasyon üst yönetimlerinin akraba ve arkadaş ilişkileri gözetilerek seçildiği ifade etmişlerdir.
- Katılımcılar, “Gençlik ve Spor Bakanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatlarındaki Yaz ve Kış Spor Okulları yeterli” şeklinde ifade edilmiş olan önermeye %27,5’lik ara sıra yaz ve kış okullarının yeterliliğini olduğunu beyan etmişlerdir. Buna karşın %20,7’lik kısım nadiren yeterli olduğunu belirtmişlerdir. Hiçbir zaman yeterli görmeyenlerin oranı ise %26,8’da kalmıştır.
- Katılımcılar, “Beden Eğitimi derslerinin saatlerinin azlığı başarı durumunu etkiler” şeklinde ifade edilmiş olan önermeye %43,8’lik her zaman etkilediğini beyan ederken, %20,7’lik sık sık cevabını vermiş, cevabını vererek başarıda dersin saatinin etkili olduğunu desteklemiştir.
- Katılımcılar, “Spor Federasyonlarının Yönetimleri Elde Edilen Sonuçların Sorumluluğunu Üstlenirler” şeklinde ifade edilmiş olan önermeye %34,8’lik grup federasyonların ara sıra sonuçların sorumluluğunu üstlenirken %25,7’lik kısım sık sık sorumluluğu üstlendiklerini, Bu durum da özeleştirme yapmayan yöneticiler sorumluluğu genelde antrenörlere ve sporcular da olduğunu düşündüklerini ifade etmiştir.
- Katılımcılar, “Okulumuzda ya da Kurumunuzda Bireyler Arası Sosyal İlişkiler Güçlüdür” Önermeye %28,6’lık kısmının ara sıra, %30,1’lik kısmının da sık sık cevabı verdiği gözlenmektedir. Sosyal ilişkiler olduğunu belirtmiştir.
- Katılımcılar, farklı takım ya da farklı birimlerdeki sporcuların işbirlikleri konusunda yöneltilen önermede %34,8 ara sıra ve %30,8 sık sık cevapları ile birbirlerine yakın oranlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durumda işbirliği içinde olduğunu düşündüklerini ifade etmiştir.
- Katılımcılar, sporcuların aralarındaki anlaşmazlıkların ve çatışmaların uzlaşma yoluyla çözümünü irdelediğimiz önermesinde %35,9 oranında ara sıra cevabını vermiştir. %32,6’lık kesim sık sık uzlaşma ile çözüldüğünü düşündüğünü ifade etmiştir.
- Katılımcılar, Gençlik ve Spor Müdürlükleri Yöneticileri Sporcuların yeniliklere ve yeni fikirlere bakış açılarının belirlenmesi amacıyla sorduğumuz önermeye %36,2’lik kesim ara sıra cevabını verirken yine bu orana yakın %30,8’lik kısım ise sık sık cevabını vermiştir.

- Katılımcılar, Spor il müdürlüklerinde Antrenör Sporcu Arası İşbirliği ve Dayanışma Vardır önermesine %30,8 ile sık sık cevabını verdiği görülmektedir. Yine bu orana yakın %29,7'lik kesim ara sıra cevabını verirken, her zaman işbirliği ve dayanışma olduğunu düşünenlerin oranı %21,7'dir. Antrenör sporcu dayanışması niçin önemlidir, branş ne olursa olsun sporcu her zaman hazır olmak zorundadır. Bu durumda antrenörü tarafından sağlanır. Sporcunun başarıya her ulaşmasında antrenörü de onunla başarıya ulaşmış olur. Bu durum bireysel sporlarda milli takımlara seçilen sporcu kendi antrenörünü de milli takım antrenörlüğüne taşırken takım sporlarında durum biraz daha farklıdır.
- Katılımcılar, sporcuların karşlarına çıkan fırsatları değerlendirmeleri ( daha yüksek maaş, yüksek prim, üst sıraları veya şampiyonluk hedefi olan daha kurumsal kulüpler...gib) konusundaki eğilimlerini gösteren önermeye %33,7'lik kesimi ara sıra cevabını verirken nadiren fırsatların değerlendirildiğini düşünenler % 24,6'da kalmıştır. %22,1'lik kesim sık sık fırsatların değerlendirildiği fikrini savunurken, %10,1'lik (28 kişi) azımsanmayacak bir grup ise daha iyi fırsatlar karşısında sporcuların her zaman değişiklik düşündüğünü söylemiştir.
- Katılımcılar, sporcuların farklı takım ya da birimlerdeki sporculara kendi takımlarını önermeleri konusundaki hassasiyetlerinin değerlendirildiği soruya, %34,1'lik kesim kendi takımlarını sık sık önerirken %26,8'lik oran ise ara sıra önerdiklerini düşünmektedirler. %20,3 (56 kişi) oranındaki katılımcılar her zaman sporcuların takımlarını önerdiklerini düşünürken %12'lik (33 kişi) grup ise nadiren önerdiklerini belirtmiştir.
- Katılımcılar, sporcuların bağlı oldukları kurumu sahiplenmeleri ve kendilerini o kurumun bir parçası olarak görüp görmedikleri hususunun irdelendiği önermeye %37,7 sık sık cevabını verirken. Kendisini her zaman spor yaptığı kurumun bir parçası olarak gördüklerini düşünenler %26,4'ü ara sıra kurumun bir parçası olarak gördüğünü savunur. Yüksek bir yüzdenin takımını ya da kurumunu sahiplendiği görülmekte bu durumun kurumsal bütünleşmenin sportif başarıda önemli bir yeri olduğunu göstermiştir.
- Katılımcılar, sporcuları takımlarındaki itibar ve statü yönünden araştırdığımız önermesine verilen cevaplarda %34,4 olarak her zaman olmuştur. Bu cevabı %30,1 ile sık sık ve %19,6'lık oranıyla ara sıra cevapları izlemiştir.
- Katılımcılar, sporcuların takım başarısı için gösterdikleri çabayı belirlemek amacıyla sorulmuş önermesine %48,6'lık büyük bölümü her zaman cevabını verirken, %25'lik oran sık sık sporcuların takım başarısı için çaba gösterdiklerini %16,3'lük kesim ise ara sıra sporcuların takım başarısı için çaba gösterdiğini ifade etmiştir.

- Katılımcılar, grup çalışmalarına katılmakta gönüllük önceliklidir önermesine %35,1'i her zaman, %31,2'si sık sık ve %21,7'si ara sıra cevabını vererek olumlu bir bakış açısı sergilemişlerdir.
- Katılımcılar, yöneticiler, sporcuların gelişimini destekler önermesinde katılımcıların %33,3'ü sık sık, %26,1'i ara sıra ve %22,1'i her zaman cevabını vermişlerdir bu durum yöneticilerin sporcuların gelişimine önem verdiğini gösterir, yöneticiler destek mekanizması olarak sportif etkinliklerin yapıldığı fiziki imkanları düzeltmek, sporcuların malzeme ihtiyaçlarını gidermek ve ekonomik yönden sporculara destek vererek gelişmelerine katkı sağladıkları ifade etmiştir.
- Katılımcılar "Sporcular öneri ve eleştirilere açıktır" şeklinde ifade edilmiş olan önermeye, %29,3'ü ara sıra cevabını vermiş ve kararsızlıktan olumlu yöne doğru bir düşüncenin var olduğu tespit edilmiştir.
- Katılımcılar, " sporcular ve yöneticiler yeniliklere uyum sağlamaya isteklidirler" şeklinde ifade edilmiş olan önermeye, %31,9'u sık sık, %29,7'si ara sıra cevabını vermiş ve bu duruma karşılık olumlu yönde bir düşüncenin ağırlıklı olduğu ifade edilmiştir.
- Katılımcılar, "Yöneticiler, sporcu isteklerini karşılamada olumlu bir tutum içindedirler" şeklinde ifade edilmiş olan önermede %36,2'si Ara sıra, %27,2'si Sık sık, %17,4'ü Her zaman cevabını vermişler ve kararsız bir düşüncenin var olduğunu ortaya koymuştur.
- Katılımcılar, "Kurumunuzda sporcu eğitime, antrenörlerin gelişiminde daha fazla önem verilir" şeklinde ifade edilmiş olan önermeye %33'ü ara sıra, %30,1'i sık sık cevabını vermiş ve olumlu yönde bir düşüncenin ağırlıklı olduğu tespit edilmiştir.
- Katılımcılar, "Antrenörler, sporcuların her türlü sorununa karşı duyarlıdır" şeklinde ifade edilmiş olan önermesinde %32,2'si sık sık, %27,9'u ara sıra, %22,5 her zaman şeklinde cevap vermiş ve olumlu yönde bir düşüncenin ağırlıklı olduğu tespit edilmişti.
- Katılımcılar, "Gençlik spor ve spor federasyonlarda görev yapan sözleşmeli antrenörlerin gelecek kaygıları vardır" şeklinde ifade edilmiş olan önermesinde %35'i sık sık, %29,7'si her zaman cevabını vermiş ve olumlu yönde bir düşüncenin ağırlıklı olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, sözleşmeli antrenörlerin gelecek kaygılarının yüksek olduğu bu durum ise devlet kurumlarında iktidar değişmesinin onlarında iş kaygısını artırdığı ve kendilerini gerektiği kadar konsantre edemediğini ifade etmiştir.
- Katılımcılar, "Gençlik spor ve spor federasyonlarda görev yapan antrenörlerin bilgi yetersizliği" şeklinde ifade edilmiş olan önermesine %33'ü her zaman, %26,8'i

sık sık, %24,6'sı ara sıra cevabını vermiş ve olumlu yönde bir düşüncenin ağırlıklı olduğu saptanmıştır.



## KAYNAKÇA

- Abalı, A. (1983). *Cumhuriyetimizin Ellinci yılında Gençlik ve Spor*. Ankara: Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayınları.
- Akyel, Y. (2011). *Örgütsel Davranışlık ve Duygusal Zeka Davranışları Arasındaki İlişkinin incelenmesi: Spor Yönetiminde GSGM ve Özerk Spor Federasyonları Örneği*. Ankara: Yüksek Lisans Tezi.
- Alpman, C. (1972). *Eğitimin Bütünlüğü İçinde Beden Eğitimi ve Çağlar Boyunca Gelişimi*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Anman, M. (2000). *"Spor Sosyolojisi", Sporda Sosyal Bilimler*. İstanbul: Alfa Yayın Dağıtım.
- Anonim. (2015). *Güreşin Tarihçesi*. Ocak 28, 2016 tarihinde Türk Güreş Vakfı: <http://www.turkguresvakfi.org.tr/Guresin-Tarihcesi> adresinden alındı
- Armağan, İ. (1981). *Sporun Toplumbilimsel Temelleri*. İzmir: Ege Üniversitesi BESYO Yayınları.
- Atabeyoğlu, C. (2001). *Sporda Devlet mi, Devlette spor mu*. İstanbul: Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Yayınları.
- Authier, C. (2002). *Futbol A.Ş.* (A.Berktaş, Çev.) İstanbul: Berktaş Kitap Yayınevi.
- Aydın, B., Hatipoğlu, D., & Ceyhan, Ç. (2008). Endüstriyel Futbol Çağında Taraftarlık . *İletişim Kurma ve Araştırma Dergisi*, 289-316.
- Aykın, A. G. (2013). Meşrutiyetten Günümüze Türkiye'de Spor Politikaları. *Akademik Bakış Dergisi*, 1-16.
- Başaran, İ. E. (1982). *Örgütsel Davranış*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Başaran, İ. E. (1991). *Örgütsel Davranış*. Ankara: Gül Yayınları.
- Biricik, M. (2012, Eylül 20). *Bilinmeyen Türkler Tarihi*. Kasım 21, 2015 tarihinde Bilinmeyen Türkler Tarihi: <http://www.bilinmeyenturktarihi.com/gokboru-oyunu.html> adresinden alındı
- Bozkurt, C. (2014, Aralık). Nazilerin Gölgesinde 1936 Berlin Olimpiyatları ve Türk Sporcuların. *History Studies*, 6(6), 17-41.
- Cankalp, M. (2006). *Sporda Yönetim ve Organizasyon*. Ankara: Nobel.
- Demirbolat, A. (1988). *Toplum ve Spor*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.



- Demirci, N. (1986). *Spor'da Yönetim - Teşkilatlanma ve Organizasyon*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Dever, A. (2010). *Spor Sosyolojisi Tarihsel ve Güncel Boyutlarıyla Spor ve Toplum*. İstanbul: Başlık Yayın Grubu.
- Doğan, B. (2004). *Spor Sosyolojisi ve Uygulamalı Spor Sosyolojisine Giriş*. İzmir: Meta Basım.
- Erdemli, A. (1990). Hümanizma olarak Spor. *Spor Bilimleri 1. Ulusal Sempozyumu* (s. 14-15). Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Erdemli, A. (2002). *Spor Felsefesi*. İstanbul: E yayınları.
- Erkal, M. (1982). *Sosyolojik Açıda Spor*. İstanbul: Filiz Kitapevi.
- Erten, R. (2006). Türk Sporunun Yapısal Düzeni. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 10(1), 117-136.
- Fişek, K. (1985). *Yüz Soruda Türkiye Spor Tarihi*. İstanbul: Gerçek Yayınevi.
- Fişek, K. (2003). *Devlet politikası ve Toplumsal yapıyla ilişkileri Açısından Spor Yönetimi*. İstanbul: YGS Yayınları.
- Grubu, S. P. (1999, Ocak 15). *Somut Politikalar Çalışma Grubu*. Kasım 30, 2015 tarihinde Somut Politikalar Çalışma Grubu: [http://www.enistutuncu.nom.tr/hedefler/hedef2/hedef2\\_11.asp](http://www.enistutuncu.nom.tr/hedefler/hedef2/hedef2_11.asp) adresinden alındı
- Gür, A. (1979). *Spor ve Sosyal Sınıflar*. İstanbul: Aydınlık Yayınları.
- Gürsesoğlu, O. (2006). *Güreşin Tarihçesi*. 12 20, 2015 tarihinde guresdosyası: <http://www.guresdosyası.com/gtarihi.html> adresinden alındı
- Güven, Ö. (1992). *Türklerde Spor Kültürü*. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurulu.
- Hatipoğlu, D., & Aydın, B. (2007). *Bastır Ankaragücü: Kent, Kimlik, Endüstriyel Futbol ve Taraftarlık*. Ankara: Epos.
- İkizler, C. (2009). *Sporda Sosyal Bilimler*. İstanbul: Alfa.
- Karahüseyinoğlu, F., & Ramazanoğlu, O. (2005). Türkiyenin Spordaki Konumunun Bazı Avrupa Ülkeleri ile Karşılaştırılması. *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları Dergisi*, 75-82.
- Karaköse, S. (2013). *Spor Yönetiminde Örgüt Kültürü*. Konya: Selçuk Üniversitesi.

- Koryürek, E. C. (2003). Olimpiyat Oyunları Tarihi. *Olimpiyadlar*, 11-17.
- Kredi ve Yurtlar, K. (2015). *Kredi ve Yurtlar Kurumu*. Kasım 5, 2015 tarihinde Kredi ve Yurtlar Kurumu:  
<http://yurtkur.gsb.gov.tr/Sayfalar/2397/2387/Tarihce> adresinden alındı
- Kurt, T., Kılıç, M., Kılıç, N., & Özbayraktar, F. (2013). *Türk Spor Tarihi*. Ankara: Devlet Kitapevi.
- Mevzuat. (2008, Ağustos 16). *Mevzuat Bilgi Sistemi*. Aralık 28, 2015 tarihinde <http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=7.5.4152&sourceXmlSearch=&MevzuatIliski=0>:  
<http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=7.5.4152&sourceXmlSearch=&MevzuatIliski=0> adresinden alındı
- Mirzeoğlu, N. (2003). *Spor Bilimlerine Giriş*. Ankara: Bağırhan Yayınları.
- Oğuz, T. (2005). POPÜLER KÜLTÜR VE SPORUN. *Kurgu*(21), 195-204.
- olimpiyatkomitesi. (tarih yok). <http://www.olimpiyatkomitesi.org.tr/>. Aralık 18, 2015 tarihinde <http://www.olimpiyatkomitesi.org.tr/>:  
[http://www.olimpiyatkomitesi.org.tr/files/dosya/1\\_116\\_634987952880210000.pdf](http://www.olimpiyatkomitesi.org.tr/files/dosya/1_116_634987952880210000.pdf) adresinden alındı
- Öztop, S. (2014). Kurumsal Aidiyet Bilincinin Çalışanların Örgütsel Değişim Algısı Üzerinde Etkisi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 19(1), 299-314.
- Öztuna, Y. (1978). *Büyük Türkiye Tarihi* (Cilt 11). İstanbul: Ötüken.
- Öztürk, F. (1998). *Toplumsal Boyutlarıyla Spor*. Ankara: Bağırhan Yayınları.
- Resmi, G. (2015). *Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliği*. 11 20, 2015 tarihinde Dernekler Dairesi Başkanlığı: <http://www.dernekler.gov.tr/tr/Mevzuat/meri-yonetmelikler/Genclik-Spor-Kul%C3%BCpleri-Yonetmeliği.aspx> adresinden alındı
- Rowe, D. (1996). *Populer Kültürler: RockveSpordan Haz Politikası*. (M. KÜÇÜK, Çev.) İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Savaş, İ. (1997). *Spor Genel Kültürü*. İstanbul: İnkılap.
- Serarslan, Z. (2005). *Spor Yönetimi ve Örnek Olay Analizi*. İstanbul: Morpa.
- Serarslan, Z., & Kepoğlu, A. (2006). *Spor Örgütlerinde Toplam Kalite Yönetimi*. İstanbul: Morpa.

- Solmaz, B., & Aydın, O. (2008, Eylül). "Popüler Kültür ve Spor" Sosyoloji Notları. *e-gifder*, 1(4), 67-82.
- Sözlük, T. (tarih yok). Sporun Tanımı.
- Spor Genel, M. (2015). *Spor Genel Müdürlüğü*. Kasım 10, 2015 tarihinde Spor Genel Müdürlüğü: <https://sgm.gsb.gov.tr/Sayfalar/190/241/mevzuat-kanunlar.aspx> adresinden alındı
- Stemmler, T. (2000). *Futbolun Kısa Tarihi*. Ankara: Dost.
- Sümer, R. (1990). *Türkiye'de spor yönetiminin tarihsel gelişimi ve sporda demokrasi*. Ankara: Güven Kitapevi.
- Şahin, M. (2003). *Türk Spor Kültüründe Aba Güreşi*. Ankara: Gaziantep Spor Kulübü Eğitim Yayınları.
- Talimciler, A. (2003). *Türkiye'de Futbol Fanatizmi ve Medya İlişkisi*. İstanbul: Bağlam Yayınları.
- Talimciler, A. (2015). *Sporun Sosyolojisi Sosyolojinin Spor*. İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Tan, N. (1976). *Tarihi Türk Güreşi Hakkında Notlar*. Geleneksel Türk Güreşi Semineri. Konya: Konya Turizm Derneği Yayınları.
- Tarihçe. (tarih yok). *Spor Genel Müdürlüğü*. Kasım 4, 2015 tarihinde Spor Genel Müdürlüğü: <https://sgm.gsb.gov.tr/Sayfalar/112/105/Tarihce> adresinden alındı
- Tezcan, M. (1985). *Eğitim Sosyolojisi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Yayınları.
- Tükenmez, M. (2003). *Medya ve Spor*. İstanbul: Etikus.
- Türkçe, B. (2015). *Türkçe Genel Başvuru ve Bilgi Sitesi*. Kasım 30, 2015 tarihinde Türkçe Bilgi: [http://www.turkcebilgi.com/t%C3%BCrkiye'de\\_spor](http://www.turkcebilgi.com/t%C3%BCrkiye'de_spor) adresinden alındı
- Üçışık, F. (1990). Türk Spor Yönetimindeki Gelişmeler ve Değerlendirilmesi. *Spor Bilimleri Dergisi*(2), 145-154.
- Üçışık, H. (1999). *Sporda Sorunlar ve Çözüm Önerileri*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Ünver, D. (2004). ATATÜRK VE SPOR. *BAL-TAM TÜRK LÜK BiLGiSi Prizrcn*, 167-172.
- Voigt, D. (1998). *Spor Sosyolojisi*. İstanbul: Alkım Yayınları.

Yalçın, H. (1994). *Beden Eğitimi Öğretmeninin El Kitabı*. Ankara: Gazi Eğitim Fakültesi Yayınları.

Yazıcı, A. G. (2014). TOPLUMSAL DİNAMİZM VE SPOR. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, s. 394-405.

Yetim, A. (2011). *Sosyoloji ve Spor*. Ankara: Berikan Yayınevi.



## EKLER: ANKET SORULARI

### SORU 1: Cinsiyetiniz

- Kadın  Erkek

### SORU 2: Yaşı Grubunuz?

- 18-25 yaş arası  26-33 yaş arası  34-41 yaş  42-49 yaş  50 ve üzeri

### SORU 3: Eğitim Durumunuz

- İlkokul ve dengi  Lise ve dengi  Ön lisans  Lisans  
 Y. Lisans  Doktora  Diğer

### SORU 4: Ne Tür Spor Branşına ilgi Duyuyorsunuz?

- Bireysel  Takım Sporları  (Her ikisi de)

### SORU 5: Aktif olarak bir spor branşı ile uğraşıyor musunuz? Yanıtınız evet ise aşağıdakilerden hangisi/hangileri? Eğer uğraşmıyorsa bir sonraki soruya geçebilirsiniz.

- Futbol  Basketbol  Voleybol  Hentbol  
 Atletizm  Teakvando  Karate  Yüzme  
 Diğer.....(belirtiniz)  Uğraşmıyorum

### SORU 6: Türkiye’de spora gerektiği kadar önem verildiğini düşünüyor musunuz? Yanıtınız hayırsa nedenlerini anlatırmısınız?

- Evet  Hayır

Hayır ise;

.....  
.....  
.....  
.....

### SORU 7: Sizce spor müsabakalarında alınan olumsuz sonuçlardan kim sorumludur.

- Antrenörler  Federasyonlar  Sporcular  Medya  
 Diğer .....

**SORU 8: Ülke sporunun başarısının artırılması için sizce aşağıdakilerden hangisi/hangileri yapılmalıdır?**

- Eğitim sistemimizdeki Beden Eğitimi ders saatinin artırılması.
- Gençlik ve Spor Bakanlığının spor branşlarını özendirici organizasyonlar düzenlemeli.
- Federasyonların altyapı çalışmalarına ağırlık vermeli.
- Alanında üst düzey bilgiye sahip antrenör ekipleriyle çalışılmalı
- Diğer ..... (belirtiniz)

**SORU 9: Ülke sporumuzun inişli ve çıkışlı olmasının sebebi /sebepleri nelerdir?**

- Ülke olarak bir spor ekolüne sahip olamayışımız.
- Dünya sporundaki gelişmeleri zamanında takip edemeyişimiz.
- Sporu bir yük olarak görüşümüz.
- Ülke spor politikamızın olmayışı.
- Diğer ..... (belirtiniz)

Ölçek Boyutları	Maddeler	Her Zaman (1)	Sık Sık (2)	Ara Sıra (3)	Nadiren (4)	Hiçbir Zaman (5)
Yönetim Anlayışı	1.Yöneticiler, sporcuların aldığı grup kararını daha önemli bulurlar.					
	2.Yöneticiler, sporcuların kişisel gereksinimleri ile ilgilenirler.					
	3.Sporcular birbirlerinin gereksinimlerine duyarlıdırlar					
	4.Yöneticiler, sporcuların kendi görevlerini ilgilendiren konularda karar verme süreçlerine katılımlarını sağlarlar.					
	5.Yöneticiler, sporcular arasında görüş alışverişi vardır.					
	6.İş ile ilgili konularda yöneticilere ulaşmak ve iletişim kurmak kolaydır.					
	7.Yöneticiler, sporcularının çalışmalarını yakından denetler.					
	8.Yöneticiler, hatalara karşı hoşgörülü davranırlar.					
	9.Yöneticiler, sorun çözmede başarılıdırlar.					
	10.Yöneticiler, sporcularının müsabaka ve antrenman dışı çalışma saatlerini planlamasına fırsat tanırırlar.					
	11.Yöneticiler, sosyal ilişkilerin geliştirilmesi ve sürdürülmesini desteklerler.					
	12.Yöneticiler, sporcularını performanslarından dolayı takdir eder.					
	13.Yöneticiler, sporcularını ilerlemeleri ve yükselmelerini					

	desteklemede adil davranırlar.					
	<b>14.</b> Gençlik ve Spor Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatları faaliyetleri (yaz ve kız spor okulları) yeterlidir.					
	<b>15.</b> Eğitim sistemimizde spor içerikli derslerin saatlerinin azlığı başarı durumunu etkiler.					
	<b>16.</b> Spor federasyonlarının yönetimleri elde edilen sonuçların sorumluluğunu üstleri almakta mıdırlar.					
<b>Örgütsel Bağlılık</b>	<b>17.</b> Okulunuzda ya da kurumunuzda bireyler arası sosyal ilişkiler güçlüdür.					
	<b>18.</b> Sporcuların, farklı takım ve birimlerdeki sporcular ile işbirliği içindedirler.					
	<b>19.</b> Sporcular arasında yaşanan çatışmalar uzlaşma yöntemiyle çözülür.					
	<b>20.</b> sporcuları yeniliklere ilişkin görüş ve düşünceleri destekler.					
	<b>21.</b> Kurumunuzda antrenör-sporcu arası işbirliği ve dayanışma vardır.					
	<b>22.</b> sporcular daha iyi fırsatlar ile karşılaşsa bile herhangi bir değişiklik düşünmez.					
	<b>23.</b> Sporcular, başka sporculara kendi takımlarını önerir.					
	<b>24.</b> Sporcular, kendilerini kurumun bir parçası olarak kabul eder.					
	<b>25.</b> Takımda sporcu olmanın sağladığı prestij ve statü yüksektir					
	<b>26.</b> Sporcular sadece kendileri için değil, takım başarısı içinde çaba göstermekten mutluluk duyar.					
<b>27.</b> Grup çalışmalarına katılmakta						



	gönüllülük önceliklidir.					
	28.Yöneticiler, sporcuların gelişimini destekler.					
Sporcu Yönelimi	29.Sporcuların öneri ve eleştirilerine açıktır.					
	30.Sporcular ve yöneticiler yeniliklere uyum sağlamaya isteklidirler.					
	31.Yöneticiler, sporcu isteklerini karşılamada olumlu bir tutum içindedirler.					
	32.Kurumunuzda sporcu eğitimine, antrenörlerin gelişiminden daha fazla önem verilir.					
	33.Antrenörler, sporcuların her türlü sorununa karşı duyarlıdır.					
	34.Gençlik Spor ve Federasyonlarda görev yapan sözleşmeli antrenörlerin gelecek kaygıları vardır.					
	35. Gençlik Spor ve Federasyonlarda görev yapan sözleşmeli antrenörlerin bilgi yetersizliği önemli bir problemdir.					

## ÖZET

Spor, klasik anlayışta sadece bireyin belirli ölçüde fiziksel güç ve beceri gerektiren yarışmalı ve eğlenceli etkinlikler olarak tanımlanır. Modern anlayışta ise önceden belirlenmiş kurallara göre bireysel veya takım halinde yapılan, genellikle rekabete dayalı yarışmalar ve kişisel eğlence veya mükemmelliğe ulaşmak için yapılan fiziksel aktivite olarak tanımlanmıştır. Böylece günümüz sporu, toplumun yakın ilgisini çekmiş sosyal ilişkilerin kurulduğu bir duruma gelmiştir. Ekonomik ve stratejik yönleri de bu duruma paralel olarak oluşmaya başlamıştır.

Bu çalışmada; ülkemizde sportif başarıların sürekliliğini sağlayabilmek amacıyla, neler yapılabilir, nasıl bir politika güdülmelidir, okullarımızdaki spor içerikli dersler yeterli sayıda mı ve ders öğretmenlerinin tutumları ne düzeydedir... vb. sorulara cevap bulunmaya çalışılmıştır. Araştırmada, sporun topluma etkileri ve sporu yönetenlerin başarıyı daha üst seviyeye çıkarabilmesi konusu incelenmiştir.

Bu çerçevede Kastamonu da ki spor il müdürlüğünde çalışan antrenörler, Kastamonu Üniversitesi BESYO öğrencileri ve Kastamonu da görev yapan Beden Eğitimi Öğretmenleriyle ve anketler, doküman incelemeleri, mülakat ve gözlem yöntemiyle elde edilmiş bilgiler analize tabi tutulmuştur.

### **Arşiv Kayıt Bilgileri**

<b>Tezin Adı</b>	: Sportif Faaliyetlerdeki Başarısızlığın Örgütsel Nedenleri Üzerine Sosyolojik Bir İnceleme (Kastamonu İli Örneği)
<b>Tezin Yazarı</b>	: Emrah AVCI
<b>Tezin Danışmanı</b>	: Doç. Dr. Adem SAĞIR
<b>Tezin Konumu</b>	: Yüksek Lisans
<b>Tezin Tarihi</b>	: 10.02.2016
<b>Tezin Alanı</b>	: Sosyoloji
<b>Tezin Yeri</b>	: KBÜSBE-KARABÜK
<b>Anahtar Sözcükler</b>	: Spor, Örgüt, Spor Yönetimi, Başarı

## ABSTRACT

In classical approach, sport describes as only competitive and fun activities of individuals which requiring a certain degree of physical strength and skill. In modern approach, it describes as physical activity, generally based on competitions and personal entertainment or made for perfection. In this way today's sport attracted the close attention of the community and became a situation in which the social relations established. In parallel to this situation economic and strategic directions have started to occur.

In this study it was tried to find answers to the questions such as in order to ensure the continuity of sporting success what can be done in our country, What kind of policy should be done, Does sport courses enough in our school and What is the level of course teacher attitudes...etc. In study, the impact of sport in society and the issue of sport managers' bringing the success to a higher level, were examined.

In this context, data, was subjected to analysis, collected from trainers working in the provincial directorates sports, Kastamonu University physical education and sport students, physical education and sport teachers in Kastamonu by surveys, document reviews, interviews and observation methods.

### **Archive Registration Information**

<b>Thesis Name:</b>	: A Sociological Review on Organizational Reasons for Failure in Sportive Activities (Case Study of Kastamonu )
<b>Thesis Author</b>	: EmrahAVCI
<b>Thesis Advisor</b>	: Doç. Dr. Adem SAĞIR
<b>Thesis Subject</b>	: Master Thesis
<b>Thesis Date</b>	: 10.02.2016
<b>Thesis Topic</b>	: Sociology
<b>Thesis Location</b>	: KBÜSBE-KARABÜK
<b>Key Words</b>	: Sport, Organizations, Sports Management, Success

## ÖZGEÇMİŞ

02.12.1976 Ankara'da doğdu. İlk, orta ve lise tahsilini Kastamonu'da tamamladı. Üniversite tahsilini Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünde tamamladı. Evli ve iki çocuk babasıdır.

